

GAZETA NIEPOŁOMICKA

Nr 10/262

PAŹDZIERNIK 2015

ISSN 1429-004

SAMI PISZEMY GAZETĘ: 59 AUTORÓW, 67 TEKSTÓW

Historia z bliska

str. 14

Kilka słów o nowej szkole

Będzie to największa inwestycja naszej gminy realizowana w tej kadencji. I jedna z nielicznych, którą w pełni sfinansujemy z własnych środków. W pierwszym etapie służyć będzie trzystu, a docelowo pięciuset dzieciom.

02

Głosowanie na projekty

Każdy może oddać tylko 1 głos na 1 dowolny projekt z listy. Nie musimy głosować na projekty z osiedla/sołectwa, na którym mieszkamy.

06

Porucznik Józef Czuma „Skryty”

Józef Czuma był oficerem Armii Krajowej. Należał do elitarnego grona kilkuset „cichociemnych”- skoczków spadochronowych przeszkolonych w Anglii i przetrzucających do kraju w celu kierowania walką z okupantem.

22

Targi Pracy i Edukacji

9.10.2015 - godz. 10:00 - 13:00

Zamek Królewski w Niepołomicach ul. Zamkowa 2

Program targów:

- 10:00 - 10:30 Uroczyste otwarcie Targów.
10:30 - 13:00 Prezentacja lokalnej oferty edukacyjnej i zatrudnieniowej.

Część seminaryjna

- 10:30 - 11:15 Jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej i napisać profesjonalne CV, które zainteresuje rekrutera - zajęcia aktywizacyjne.
11:30 - 12:00 „Gwarancje dla młodzieży”.
12:00 - 13:00 Animator czasu wolnego - szansą na aktywną i ciekawą formę zatrudnienia.

Honorowy Patronat:

Burmistrz Miasta i Gminy
Niepołomicze

Starosta Powiatu Wielickiego

Partnerzy:

Powiatowy Urząd Pracy
w Wieliczce

Targi organizowane są w ramach utrzymania rezultatów projektu "OHP jako realizator usług rynku pracy"

Wydarzenia, plany, projekty

Wrzesień przemknął błyskawicznie. Odczuły to najbardziej dzieci, które uczęszczają do przedszkoli i szkół, ich rodzice i nauczyciele. Wszyscy na nowo muszą organizować swoją rzeczywistość, misternie układać plany tygodnia z lekcjami i zajęciami dodatkowymi często marząc o możliwości bilokacji. No niestety, nie ma jeszcze takiej opcji. Poczucie jest jednak to, że do połowy października wszystko powinno okrzepnąć i nabrać rytmu, który pomimo wielu zajęć i obowiązków, pozwoli również na odpoczynek i docenianie uroków złotej polskiej jesieni.

Na chłodniejsze dni i długie wieczory polecamy oczywiście lekturę październikowej Gazety Niepołomiczkiej. W niej sporo o wydarzeniach – Dniach Hubertowskich, Święcie Organizacji Pozarządowych, czy Polach Chwały. Można też znaleźć coś o planach i projektach – np. o planach nowej szkoły, która ma powstać w Niepołomicach. Są już wizualizacje, na które aż miło popatrzeć. W tym numerze przeczytać można również o tym, co i jak z projektami do przyszłorocznego Budżetu Obywatelskiego, na które już w październiku będzie można oddać swój głos.

Coraz bardziej ze sfery projektów do sfery zadań realizowanych przechodzi również Forum humanistów, czyli inicjatywa łącząca we wspólnym działaniu nauczycieli przedmiotów humanistycznych wszystkich szkół gminy Niepołomice, tu wciąż zainteresowani mogą dołączyć.

Mam nadzieję, że nowy numer Gazety Niepołomiczkiej będzie dla Państwa ciekawy i inspirujący.

Zapraszam do lektury
redaktor naczelna
Joanna Kocot

W NUMERZE:

TEMATY MIESIĄCA

- 2 Kilka słów o nowej szkole

TWÓJ URZĄD

- 3 Warto się pochwalić
3 Ławka +
4 Paliano - bliźniakiem Niepołomic
4 Święto myśliwych na Węgrzech
4 Targi Chleba i Piernika

WYBORY

- 5 Informacja Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice z dnia 18 września 2015 roku

BUDŻET OBYWATELSKI

- 6 Głosowanie na projekty do budżetu obywatelskiego 10.10-18.10.2015 r.

EKOLOGIA

- 7 Dobrodziejstwa źródeł odnawialnych

NASZA TABLICA

- 8 Sprawdź termin wystawki
9 Zostań SuperW
9 Spotkanie z podróżnikiem
9 Konkurs plastyczny
10 Startują pierwsze centra obsługi
10 Ruszają Gminne Punkty Porad Prawnych i Obywatelskich

WYDARZENIA

- 11 Hamburgery z grilla
11 Świętowaliśmy z organizacjami
12 XXI Dni Hubertowskie w Niepołomicach
13 Ognisko seniorów
14 Historia z bliska

BEZPIECZEŃSTWO

- 15 Jak zapobiegać włamaniom?
16 Najlepsza OSP Małopolski w 2015 r.
16 OSP Niepołomice tuż za podium

EDUKACJA

- 17 Przedsiębiorcza gmina przedsiębiorczy nauczyciele
18 Z wizytą w ojczyźnie Andersena
18 Plon, niesiemy plon...
19 Szkolny Klub Bezpieczeństwa
19 Odblaskowy piątek
19 Zróbmy Razem coś dla szkoły
19 Przedszkolaki w Podgrabiu bezpieczne na drodze
20 Słońce, radość i wolność, czyli zabierzowskie lekcje WF-u
20 Pokaz Pierwszej Pomocy w Wieliczce
21 Pierwszy krok za nami...

HISTORIA Z NIEPOŁOMICAMI W TLE

- 22 Porucznik Józef Czuma „Skryty”
24 Przyjeżdżałem zawsze z radością - Bogdan Loebel opowiada o Niepołomicach swojej młodości

KULTURA

- 26 Diamentowy jubileusz
26 Biesiada dożynkowa w Zagórze
27 Strażacki weekend pełen atrakcji
27 Mażoretki ciągle na topie
27 Tańczyły podczas święta chleba
28 Czy Oskary powędrują do Podłęża?
28 XXIV Sezon artystyczny rozpoczęty
29 Królowie życia: artyści Franciszek Żmurko

FELIETONY

- 30 Felietony życiem pisane - O kreatywności
31 Życzenia w Dniu Nauczyciela
32 Śmiać się czy płakać?
O współczesnym modelu profilaktyki

NA FALI

- 33 Krótkofalarstwo w Niepołomicach

ASTRONOMIA

- 34 VIII Międzynarodowa Konferencja Astronomia XXI wieku i jej nauczanie – warsztaty astronomiczne
34 Perseidy 2015
35 Spojrzenie w październikowe niebo

ZDROWIE I URODA

- 36 Uważaj, by stres nie zjadł cię żywcem
37 SEN - eliksir młodości
38 Spokój i oddech

SPORT

- 39 Wielki skok do Europy
39 Ognisko z Ogniskiem
40 Wakacje ze szpadą
40 Bądź następny
41 Niepołomiczka żeńska piłka
41 3 remisy, 2 zwycięstwa, 2 porażki
42 Mali wspaniali
42 Rozgrzewka
43 Szachowa mozaika
43 Jak przysłowiowe ryby w wodzie

POLECAMY

- 44 Najważniejsze wydarzenia października
44 W karty inaczej
44 Konkurs
44 Rozwiązanie konkursu

DOMY KULTURY

- 45 Domy Kultury

11

Świętowaliśmy z organizacjami

26

Diamentowy jubileusz

KILKA SŁÓW O NOWEJ SZKOLE

ROMAN PTAK
burmistrz Niepołomic

Bedzie to największa inwestycja naszej gminy realizowana w tej kadencji. I jedna z nielicznych, którą w pełni sfinansujemy z własnych środków. W pierwszym etapie służyć będzie trzystu, a docelowo pięciuset dzieciom. Po wielu miesiącach prac zaprezentowaliśmy koncepcję budowy nowej szkoły podstawowej na Jazach.

Autorami koncepcji budowy szkoły są architekci z Konior Studio, którzy projektowali między innymi Narodową Orkiestrę Symfoniczną w Katowicach.

Firmę poznaliśmy na wcześniejszym etapie prac nad szkołą, gdy rozważaliśmy jej budowę w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego. Przedstawiony wówczas, innowacyjny pomysł na ten obiekt, doczeka się realizacji mimo rezygnacji ze współpracy z podmiotem prywatnym.

Idea przyświecająca autorom projektu była praca pszczół i konstrukcja ula. Dlatego kształt plastrów miodu spotkać można w koncepcji na każdym kroku.

Szkoła zlokalizowana będzie przy ulicy Suszówka na osiedlu Jazy w Niepołomicach. Jej budowa podzielona zostanie na dwa etapy: w pierwszym powstanie szkoła, zaplecze sportowe oraz administracja, a w drugim przedszkole.

Do szkoły prowadzić będzie gruntownie przebudowana ulica Suszówka. Remontu wymaga jej skrzyżowanie z drogą wojewódzką (ul. Zabierzowska), a na odcinku od kościoła do samej szkoły ulica zostanie poszerzona do pięciu metrów wraz z przynajmniej dwumetrowym ciągiem pieszo-rowerowym.

Przed szkołą powstanie parking oraz ogródek jordanowski. Przy wejściu do budynku zlokalizowana zostanie szatnia. Stamtąd dzieci pójdą do swoich klas, zaprojektowanych w kształcie sześcioboków. Każda z tych sal pomieści maksymalnie do 24 uczniów i każdą będzie można zaaranżować w inny sposób. Przyświecała nam idea przemodelowania standardowego myślenia o klasach lekcyjnych. Chcemy, aby uczniowie mogli zaaranżować klasy według swoich potrzeb.

Z każdej sali lekcyjnej na zewnątrz budynku prowadzić będą przeszkłone drzwi. A teren znajdujący się bezpośrednio przy salach zamieniony zostanie w ogródki pielęgnowane przez samych uczniów.

Przy szkole powstanie sala gimnastyczna o wymiarach 40*20 metrów, z zapleczem sanitarnym oraz widownią na 300 miejsc.

Budynek ma być energooszczędny. Zastosowane zostaną pompy ciepła, ogniwa fotowoltaiczne oraz tzw. zielony dach. Projekt przewiduje też maksymalne wykorzystanie światła słonecznego do oświetlenia wnętrza budynku.

Obiekt z zewnątrz ma wyglądać jak małe miasteczko. Biała i kremowa elewacja, z drewnianymi wykończeniami, skąpana w zieleni daleka będzie od standardowego wyglądu szkół.

Za kilka dni ogłosimy przetarg, który wyłoni wykonawcę inwestycji. Całość prac, łącznie z wykończeniem, wyposażeniem oraz montażem urządzeń energii odnawialnej pochłonie około 22 mln złotych.

A pierwszy dzwonek zabrzmiał 1 września 2017 roku.

WARTO SIĘ POCHWALIĆ

MARZENA STAWARZ

Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

W tym roku nasza Gmina uczestniczyła w XV Jubileuszowej Edycji Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł organizowanej przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych.

Szkoły podstawowe (7) i gimnazja (2), które zgłosiły gotowość do udziału w kampanii otrzymały zamówione przez urząd liczne materiały edukacyjne i ulotki dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Tematem przewodnim tegorocznej edycji kampanii było hasło: „Razem Lepiej”. W materiałach edukacyjnych podkreślono, że współpraca daje lepsze efekty i pozwala na szybszy rozwój osobisty. Zaakcentowano, że: MY to więcej niż tylko Ja lub tylko Ty. MY oznacza, że jesteśmy silniejsi o obecność drugiej osoby, a razem możemy więcej. Ulotki pomagały uczniom odkrywać ich mocne strony oraz zwracały uwagę, że docenianie i poszanowanie innych to duża wartość. Niosły też przestrozę, że dokonywanie wyborów wymaga odwagi i mądrości zwłaszcza wtedy, gdy jesteśmy namawiani do złego.

Młodzież szkolna motywowana przez pedagogów i nauczycieli licznie angażowała się w proponowane przez organizatorów działania i brała udział w konkursach: ulotkowym, internetowym i plastyczno-literackim. Kilka prac przygotowanych przez uczniów z naszej gminy zostało nagrodzonych. W gronie laureatów znaleźli się: Kacper Kuc (SP Niepołomice Podgrabie), Dagmara Wąs (SP w Woli Batorskiej), Antoś Grochot (SP w Zagórzcu) oraz trzech uczniów ze SP w Niepołomicach: Dominika Gruszka, Oliwia Stachura, Julia Głuszek. Do szkół zostały przekazane nagrody i dyplomy dla uczniów oraz certyfikaty dla nauczycieli i pedagogów zaangażowanych w działania kampanii. Gmina Niepołomice oraz Burmistrz Miasta i Gminy Roman Ptak za wysiłki na rzecz wychowywania kolejnego pokolenia trzeźwych, twórczych i odpowiedzialnych Polaków zostali wyróżnieni Złotym Certyfikatem.

Laureatom gratulujemy sukcesu i życzymy zdobywania kolejnych szczytów.

ŁAWKA +

JOANNA MUSIAŁ

Od niedawna na niepołomickim Rynku możemy zobaczyć tzw. Ławkę +, miejsce integracji młodzieży i edukacji ekologicznej.

Ławka + określana też jako mikropark to modułowy, zielony element, wyposażony w ławki, donice z roślinnością, kosze na śmieci. Obiekt ma za zadanie ożywić otoczenie, motywować do integracji we wspólnej przestrzeni publicznej, a także służyć edukacji ekologicznej.

Ławki + powstały w naszej gminie głównie z myślą o młodzieży gimnazjalnej i licealnej. Są to miejsca, gdzie można usiąść, odpocząć, przeczytać książkę, czy porozmawiać. Wszystkie moduły są do siebie podobne. Ich wymiary to 2,5 metra na 5 metrów. Składają się z ławek, leżanek, koszy do segregacji odpadów. Są obsadzone roślinnością i wyposażone w tablice, na których można rysować kredą.

Na 2015 rok zaplanowano budowę trzech mikroparków w Niepołomi-

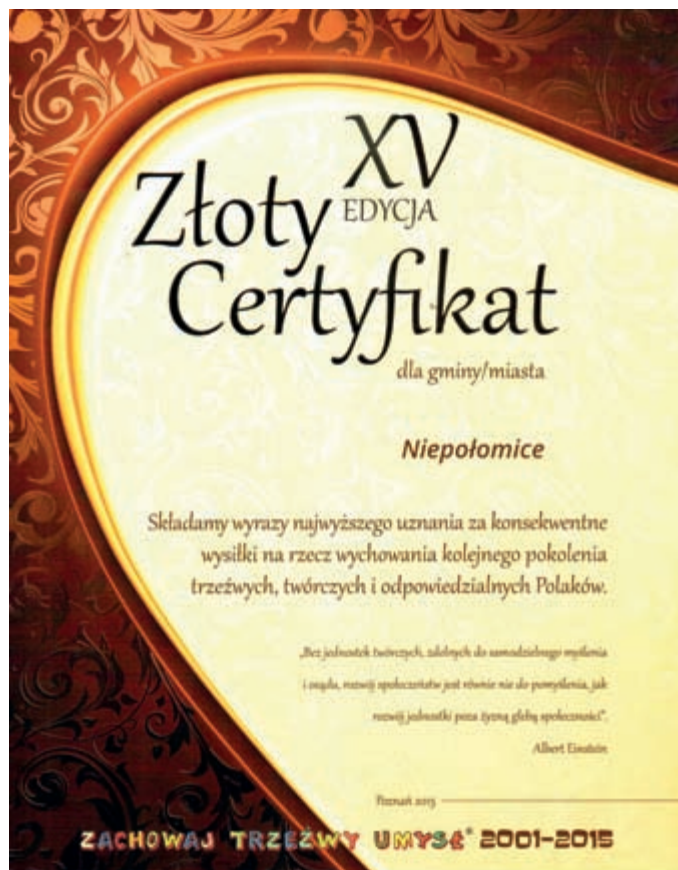
cach. Do tej pory powstały na niepołomickim Rynku i przy Stadionie MKS Puszcza Niepołomice, od strony gimnazjum.

Trzecim miejscem jest Zespół Szkół w Niepołomicach. Ławka + powstanie naprzeciwko wejścia do liceum. Będzie połączona ze stojakami rowerowymi i wyposażona w narzędzia do naprawy rowerów. Młodzież będzie tam mogła zaznaczyć swoje ulubione trasy rowerowe.

Na wiosnę 2016 roku Ławki + pojawią się też przy Orliku w Niepołomicach i przy Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa.

W przyszłości planowana jest budowa takich obiektów przy gimnazjach we wszystkich sołectwach Gminy Niepołomice.

Mikroparki można postawić niemal wszędzie. Na razie ustawiono je bezterminowo. Gdyby jednak okazało się, że nie spełniają swojej roli w danym miejscu, można je przenieść w inne.

BURMISTRZ MIASTA I GMINY NIEPOŁOMICZE

ROMAN PTAK

ORAZ

PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ

MAREK CIASTOŃ

WRAZ Z RADNYMI

MAJĄ ZASZCZYT ZAPROSIĆ

NA UROCZYSTE ODSŁONIĘCIE TABLICY POŚWIĘCONEJ PAMIĘCI

PORUCZNIKA JÓZEFA CZUMY PS. „SKRYTY”

1915-1944

14 PAŹDZIERNIKA 2015 ROKU O GODZINIE 10.00
PRZY GIMNAZJUM IM. KRÓLA WŁADYSŁAWA JAGIEŁŁY
UL. SZKOLNA 3, NIEPOŁOMICZE

UROCZYSTOŚĆ POPRZEDZI MSZA ŚWIĘTA
W KOŚCIELE PARAFIALNYM PW. 10 TYSIĘCY MĘCZENNIKÓW W NIEPOŁOMICACH,
KTÓRA ROZPOCZNIE SIĘ O GODZINIE 9.00

PO UROCZYSTOŚCI ZAPRASZAMY NA SPOTKANIE Z CICHOCIEMNYM, ALEKSANDEM TARNAWSKIM,
DO MAŁOPOLSKIEGO CENTRUM DŹWIĘKU I SŁOWA.

PALIANO - BLIŹNIAKIEM NIEPOŁOMIC

PRZEMYSŁAW KOCUR

Od soboty 26 września Niepołomice mają nowe miasto partnerskie – Paliano we Włoszech. Umowę podpisali burmistrzowie: Niepołomic – Roman Ptak i Paliano – Domenico Alfieri. Kontakty z Paliano trwają od kilku lat. Są to przeważnie inicjatywy młodzieżowe. Przed rokiem podczas Dni Niepołomic przedstawiciele tej położonej ok. 60 km od

Rzymu gminy prezentowali niepołomiczanom kulturę i kuchnię włoską w ramach Festa Italiana. Teraz przyszedł czas na oficjalne nadanie obopólnym kontaktom rangi współpracy miast bliźniaczych. Podpisane w sobotę porozumienie mówi o wspólnych projektach przede wszystkim w dziedzinie wymiany młodzieży, kultury, sportu i wymiany doświadczenia w pracy samorządowej.

Paliano to miasto i gmina w regionie Lacjum w środkowych Włoszech, niedaleko Rzymu. Liczy 8300 mieszkańców (z maja 2012 r). Początki osadnictwa na terenie dzisiejszej gminy Paliano sięgają czasów rzymskich, o czym świadczą znaleziska archeologiczne. Między III a IV wiekiem istniała tutaj wspólnota chrześcijańska. Pierwsze wzmianki pisane o mieście pochodzą z ok. 1085 r., kiedy niejako Tasmondo di Amato darował tutejsze ziemie opactwu benedyktyńskiemu w Subiaco. Bardzo wcześnie stało się ono siedzibą potężnego rodu Colonna. Nad miastem dominuje dawna forteca Colonnów, która broniła go skutecznie przez wiele wieków.

Warte zwiedzenia są tam:
 - XVII-wieczna kolegiata kościół św. Andrzeja, w którym znajdują się grobowce Colonnów.
 - Forteca Colonna – mury miejskie zostały wzmocnione w XVI wieku.

W połowie XIX w. forteca została przekazana państwu papieskiemu, któremu służyła za więzienie. Obiekt nadal mieści instytut penitencjarny. Niektóre sale można zwiedzać w wybrane dni.
 - Mury zamkowe – otaczające historyczne centrum miasta.
 - Brama Rzymska – jedna z bram prowadzących do miasta.
 - Pałac Książęcy (Palazzo Ducale) – zbudowany w XVI w., był siedzibą rodu Colonnów.
 - Rezerwat przyrody La Selva – park zaprojektowany i założony przez księcia Antonella Ruffa di Calabria. W dawnych latach park był miejscem zamieszkania wielu gatunków zwierząt i ptaków. Po wielu latach zastoju, otworzył ponownie swoje podwoje w 2010 r. Obecnie cieszy się on statusem pomnika przyrody, jest siedliskiem wielu gatunków ptaków.
 Strona internetowa: www.comune.paliano.fr.it

ŚWIĘTO MYŚLIWYCH NA WĘGRZECH

STANISŁAW WOJTAS

12 września w naszym partnerskim mieście Szécsény na Węgrzech odbyły się centralne uroczystości Ogólnokrajowego Zjazdu Kół Łowieckich i Wędkarskich. W wydarzeniu związanym z obchodami 31. rocznicy Wolnego Sejmu Franciszka Rakoczego, udział wzięli przedstawiciele węgierskiego rządu, ministerstw i województwa. W uroczystościach uczestniczyła także delegacja z Niepołomic, z przewodniczącym Rady Miejskiej i pracownikiem Referatu Promocji i Kultury. W programie wydarzenia były: msza polowa z patronatem myśliwych - św. Hubertem, wręcze-

nie nagród i odznaczeń łowieckich, pasowanie i ślubowanie myśliwskie, pokazy łucznicze i sokolnicze w historycznych strojach, pokazy psów myśliwskich oraz dorobku miejscowych myśliwych, w tym 15-letniego jelenia. Dla licznie zgromadzonej, kilkutyśycznej, okolicznej ludności przygotowano degustację potraw z dziczyzny, zupy rybnej i innych regionalnych przysmaków. Na stoiskach handlowych można było kupić wszystko co wiązało się z łowiectwem i wędkarstwem. Uroczystości zakończyły atrakcyjne koncerty i pokazy fajerwerków.

TARGI CHLEBA I PIERNIKA

STANISŁAW WOJTAS

Od 28 do 30 sierpnia w Jaworzemie partnerskim Niepołomic - odbyły się 17 Międzynarodowe Targi Chleba i Piernika. Uczestniczyła w nich delegacja z naszego miasta. W inauguracyjnym pochodzie wokół rynku tego uroczego miasta oraz w części artystycznej wystąpiły nasze mażoretki. Partnerów zagranicznych reprezentowały delegacje z Roseto we Włoszech, Berdyczowa na Ukrainie oraz Turnova w Czechach. Uroczystości zaszczycili swą obecnością także przedstawiciel prezydenta RP oraz liczni posłowie Sejmu RP z tego regionu. Targi obfitowały w różnorodne wyroby piekarnictwa i cukiernictwa, a w szczególności piernika. Z nasze-

go miasta było stoisko z wyrobami piekarniczymi i cukierniczymi z piekarni „Iwona” państwa Pieprzyców. W tegorocznym święcie podjęto próbę wypieku i ułożenia na jaworskim rynku najdłuższego (46,5 m) oraz najcięższego (1,5 tony) piernika, polanego 200 kg czekolady. Publiczności zaprezentowały się gwiazdy polskiej sceny muzycznej: Mrozu i Ewelina Lisowska, a ponadto zespoły muzyczne i folklorystyczne, m.in. z Ukrainy i Czech. W tym corocznym święcie bardzo licznie uczestniczyli mieszkańcy wielu miejscowości z regionu Dolnego Śląska, a przede wszystkim z Jawora - znanego jako miasto chleba i świątyni pokoju.

INFORMACJA

BURMISTRZA MIASTA I GMINY NIEPOŁOMICIE

z dnia 18 września 2015 roku

Działając na podstawie art. 16 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, z późn. zm. 1)), w związku z Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 lipca 2015 r. w sprawie zarządzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1017), podaję do wiadomości publicznej informację o numerach i granicach obwodów głosowania, wyznaczonych siedzibach obwodowych komisji wyborczych, w tym o siedzibach obwodowych komisji wyborczych właściwych dla głosowania korespondencyjnego oraz lokalach obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonym na dzień 25 października 2015 roku.

Numer obwodu głosowania	Granice obwodu głosowania	Siedziba obwodowej komisji wyborczych
1.	Osiedla: Boryczów i Piaski	Zamek Królewski w Niepołomicach ul. Zamkowa 2
2. 	Osiedle Śródmieście	Zamek Królewski w Niepołomicach ul. Zamkowa 2 <i>lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych</i>
3.	Osiedle Zakościele	Zamek Królewski w Niepołomicach ul. Zamkowa 2
4.	Osiedle Zagrody	Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa w Niepołomicach ul. Zamkowa 4
5. 	Osiedle Podgrabie	Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej w Niepołomicach ul. Sportowa 1 <i>lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych</i>
6. 	Osiedle Jazy	Dom dla Niewidomych Mężczyzn im. Matki Elżbiety Czackiej w Niepołomicach ul. Zabierzowska 24 <i>lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych</i>
7.	Sołectwo Podłęże	Niepubliczne Gimnazjum w Podłężu
8.	Sołectwo Staniątki	Dom Kultury w Staniątkach
9.	Sołectwa: Suchoraba, Zagórze, Słomiróg, Zakrzowiec	Dom Kultury w Zagórze
10.	Sołectwa: Ochmanów i Zakrzów	Szkoła Podstawowa w Zakrzowie
11. 	Sołectwo Wola Batorska	Dom Kultury w Woli Batorskiej <i>lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych</i>
12.	Sołectwo Zabierzów Bocheński	Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Zabierzowie Bocheńskim
13.	Sołectwa: Chobot i Wola Zabierzowska	Szkoła Podstawowa w Woli Zabierzowskiej

Głosowanie w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej odbędzie się w dniu 25 października 2015 r. w godz. 7.00 – 21.00.

Informuję o możliwości głosowania korespondencyjnego przez wszystkich wyborców – termin zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego upływa z dniem 10 października 2015 r. oraz o możliwości głosowania przez wyborców niepełnosprawnych o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności poprzez udzielenie pełnomocnictwa do głosowania w ich imieniu – termin składania wniosków o sporządzenie aktu pełnomocnictwa upływa z dniem 16 października 2015 r.

Dla celów głosowania korespondencyjnego na terenie Gminy Niepołomice wyznacza się Obwodowe Komisje Wyborcze Nr 2 w Zamku Królewskim Niepołomicach, Nr 5 w Remizie OSP w Niepołomicach, Nr 6 w Domu Dla Niewidomych Mężczyzn w Niepołomicach oraz Nr 11 w Domu Kultury w Woli Batorskiej.

Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice
/-/ mgr inż. Roman Ptak

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 26, poz. 134, Nr 94, poz. 550, Nr 102, poz. 588, Nr 134, poz. 777, Nr 147, poz. 881, Nr 149, poz. 889, Nr 171, poz. 1016 i Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 849, 951 i 1529 oraz z 2014 r. poz. 179, 180 i 1072 oraz z 2015 r. poz. 1043, 1044 i 1045.

GŁOSOWANIE NA PROJEKTY

DO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

10.10-18.10.2015 R.

Co to jest Budżet Obywatelski?

To część budżetu gminy, o której decydują bezpośrednio mieszkańcy. Zgłaszając pomysły, a następnie wybierając z nich te, które powinny zostać zrealizowane. W czerwcu przeprowadziliśmy pierwszy w historii gminy nabór projektów do Budżetu Obywatelskiego. Zgłoszonych zostało 136 pomysłów, których 115 zakwalifikowało się do głosowania. Co to za projekty? Doposażenie szkół, placów zabaw, bibliotek i domów kultury. Zewnętrzne siłownię, festyny osiedlowe, bezpłatne zajęcia dla dzieci i dorosłych. Sprzęt ratowniczy dla Straży Pożarnej. Wartość projektów dwukrotnie przekracza kwotę, jaką możemy wydać na Budżet Obywatelski. O tym, które z zadań zostaną zrealizowane zadecydujemy w głosowaniu w dniach 10-18 października 2015. Zadania wybrane w tym roku, zrealizowane zostaną w roku kolejnym.

Jakie kwoty mają do wydatkowania sołectwa i osiedla?

W 2015 r. roku Rada Miejska na Budżet Obywatelski przyznała 1 000 000 zł. Kwota ta została podzielona na sołectwa i osiedla, proporcjonalnie do liczby mieszkańców.

Lp.	Jednostka pomocnicza	Liczba ludności	Kwota, która może być przeznaczona na zadania dla danej jednostki pomocniczej
1	Niepołomice - Boryczów	1149	45 142 zł
2	Niepołomice - Jazy	2214	86 984 zł
3	Niepołomice - Piaski	838	32 923 zł
4	Niepołomice - Podgrabie	758	29 780 zł
5	Niepołomice - Śródmieście	2205	86 630 zł
6	Niepołomice - Zagrody	1542	60 582 zł
7	Niepołomice - Zakościele	2092	82 191 zł
8	Chobot	322	12 651 zł
9	Ochmanów	627	24 634 zł
10	Podłęże	2100	82 505 zł
11	Słomiróg	510	20 037 zł
12	Staniątki	2600	102 149 zł
13	Suchoraba	312	12 258 zł
14	Wola Batorska	2889	113 503 zł
15	Wola Zabierzowska	1264	49 660 zł
16	Zabierzów Bocheński	1663	65 336 zł
17	Zagórze	735	28 877 zł
18	Zakrzowiec	514	20 194 zł
19	Zakrzów	1119	43 963 zł
	Razem	25 510	1 000 000 zł

Kto może głosować?

Do głosowania uprawnieni są mieszkańcy gminy Niepołomice zameldowani (również tymczasowo) na terenie gminy, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończyli 16 rok życia.

Na ile projektów można głosować?

Każdy może oddać tylko 1 głos na 1 dowolny projekt z listy. Nie musimy głosować na projekty z osiedla/sołectwa, na którym mieszkamy. Mieszkaniec Suchoraby może zagłosować na projekt zgłoszony do realizacji w Suchorabie albo na projekt zgłoszony w Niepołomicach czy Woli Batorskiej.

Gdzie można zapoznać się z zadaniami?

Lista wszystkich zadań zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego wraz z ich opisem znajduje się na stronie www.lepszeniepolomice.pl. Listę zadań można otrzymać w Urzędzie Miasta i Gminy w Niepołomicach oraz w Punkcie Informacyjnym Budżetu Obywatelskiego, prowadzonym przez Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Niepołomickiej (budynek poczty w Niepołomicach, I piętro). Zapraszamy również na spotkania informacyjne:

Lp.	Miejscowość	Miejsce	Termin spotkania
1	Zabierzów Bocheński	Dom Kultury	01.10, godz. 18.00
2	Zagórze	Dom Kultury	02.10, godz. 18.00
3	Wola Zabierzowska	Dom Kultury	06.10, godz. 18.00
4	Zakrzów	Dom Kultury	07.10, godz. 18.00
5	Zakrzowiec	Dom Kultury	08.10, godz. 18.00
6	Ochmanów	Dom Kultury	09.10, godz. 16.00

Spotkania w pozostałych miejscowościach gminy odbyły się we wrześniu.

Jak głosować?

Głosujemy:

Osobiście - wrzucając kartę do urny w jednym z punktów do głosowania. Karty do głosowania można otrzymać w punkcie do głosowania, w Urzędzie Miasta i Gminy w Niepołomicach lub pobrać i wydrukować ze strony www.lepszeniepolomice.pl

Punkty do głosowania osobistego

Lp.	Miejscowość	Miejsce	Dni otwarcia punktów	Godziny głosowania
1	Niepołomice	Urząd Miasta - Dziennik Podawczy	12.10 13.10 - 15.10 16.10	9.00-17.00 8.00-16.00 8.00-15.00
		Namiot Budżetu Obywatelskiego na Rynku	10.10-11.10 17.10-18.10	10.00 - 18.00
		Punkt Konsultacyjny Budżetu Obywatelskiego (budynek Poczty, I piętro)	12.10 - 16.10	16.00 - 19.00
2	Chobot	Dom Kultury	12.10 - 16.10	16.00 - 19.00
3	Niepołomice - Podgrabie	Świetlica Kultury		
4	Ochmanów	Dom Kultury		
5	Podłęże	Dom Kultury		
6	Słomiróg	Dom Kultury		
7	Staniątki	Dom Kultury		
8	Suchoraba	Dom Kultury		
9	Wola Batorska	Dom Kultury		
10	Wola Zabierzowska	Dom Kultury		
11	Zabierzów Bocheński	Dom Kultury		
12	Zagórze	Dom Kultury		
13	Zakrzowiec	Dom Kultury		
14	Zakrzów	Dom Kultury		

Przez Internet - w dniach od 10 do 18 października na stronie www.lepszeniepolomice.pl będzie dostępna aplikacja GŁOSOWANIE. Wystarczy podać swoje dane (imię, nazwisko, adres i PESEL), a następnie wybrać projekt, na który chcemy zagłosować. Głosowanie przez Internet nie wymaga drukowania karty. Należy pamiętać, że można oddać tylko jeden głos na tylko jedno zadanie.

Korespondencyjnie - kartę do głosowania można również wysłać pocztą na adres Urzędu Miasta i Gminy w Niepołomicach (Plac Zwycięstwa 13, 32-005 Niepołomice) z dopiskiem na kopercie „Budżet Obywatelski – GŁOSOWANIE”. Za datę oddania głosu uważa się datę stempla pocztowego.

Które projekty wygrażą w głosowaniu?

Głosy będą sumowane oddzielnie dla każdego z sołectw i osiedli. Do realizacji skierowane zostaną te projekty, które otrzymają największą liczbę głosów oraz ich wartość nie przekroczy kwoty Budżetu Obywatelskiego przyznanej na dane osiedle/sołectwo. W przypadku, gdy nie wystarczy środków na realizację kolejnego zadania z listy, zostanie uwzględnione pierwsze z zadań, którego szacunkowy koszt nie spowoduje przekroczenia kwoty środków przewidzianej na Budżet Obywatelski w osiedlu/sołectwie.

Kto i kiedy zrealizuje projekty, które wygrażą w głosowaniu?

Zadania, które wygrażą w głosowaniu, zostaną zrealizowane w 2016 r. przez Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach.

DOBRODZIEJSTWA ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH

MARCIN TADUS

PR Manager Agencja Reklamowa FORMIND

Czyste środowisko – lepsze zdrowie

To właśnie w dużej mierze dzięki wsparciu szwajcarskiego funduszu mieszkańcy gmin Niepołomice, Wieliczka, Skawina, Miechów, Zabierzów oraz Myślenice zdecydowali się na zakup i montaż instalacji solarnych. SWISS Contribution dofinansowuje bowiem kolektory słoneczne w aż 64,51 proc.

Dla Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy bardzo istotnym elementem małopolskiej inwestycji jest promowanie postaw proekologicznych. Projekt realizowany w sześciu gminach znacząco przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego w najbliższym otoczeniu. Dzięki zastosowaniu kolektorów słonecznych, ograniczona zostanie emisja gazów cieplarnianych oraz innych niebezpiecznych substancji do powietrza.

Zachowanie naturalnych ekosystemów przełoży się na komfort i jakość życia w gminach. Czyste środowisko to gwarancja lepszego stanu zdrowia mieszkańców. Co istotne, montaż kolektorów na dachach prywatnych nieruchomości zapewni ekologiczne korzyści nie tylko obecnym, ale także i przyszłym pokoleniom.

Wysoka jakość

Coraz więcej Polaków korzysta z dobrodziejstwa odnawialnych źródeł energii. Nie inaczej jest w sześciu małopolskich gminach, w których trwają prace związane z instalacją kolektorów słonecznych na dachach domów prywatnych nieruchomości. Projekt współfinansowany ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SWISS Contribution) obejmuje także montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej.

Warto podkreślić, że Szwajcarsko-Polski Program Współpracy jest niezwykle mocno zaangażowany w małopolską inwestycję. Dzięki wysokim wymaganiom narzuconym producentom przez fundusz, mieszkańcy mają pewność, że zakupione kolektory są wysokiej jakości. Dodatkowo instalacje objęte zostały 10-letnią gwarancją, a koszty ich ubezpieczenia pokryte zostały przez uczestniczące w projekcie gminy.

W sumie do końca tego roku zamontowanych zostanie 3 841 instalacji solarnych o powierzchni 18 514,5 metrów kwadratowych. Obecnie ponad 2 000 gospodarstw korzysta już z dobrodziejstwa instalacji solarnych i ogrzewanej przez nich wody.

Innowacyjny projekt

Montaż kolektorów słonecznych na prywatnych domach to tylko część inwestycji współfinansowanej ze środków SWISS Contribution. Małopolski projekt zyskał miano innowacyjnego w skali całego kraju ze względu na montaż oraz wykorzystywanie różnych źródeł energii odnawialnych na budynkach użyteczności publicznej.

Najlepszym tego przykładem jest Kryta Pływalnia w Niepołomicach. Na obiekcie zakończono już montaż pompy ciepła, trwają natomiast jeszcze prace związane z montażem instalacji fotowoltaicznej. Zastosowanie obu źródeł energii odnawialnej pozwoli ograniczyć zużycie gazu do ogrzewania budynku oraz produkcji ciepłej wody przez cały rok.

Dobiegł także końca montaż pomp ciepła w Przedszkolach Samorządowych nr 2 i 6 w Skawinie oraz w Centrum Administracyjnym w Niepołomicach. Podobnie jak na Krytej Pływalni w Niepołomicach, tak i w Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym w Wieliczce, trwają jeszcze prace przy montażu instalacji fotowoltaicznej. Na 22 budynkach użyteczności publicznej montowane są także kolektory słoneczne.

Projekt „Instalacja systemów energii odnawialnej w gminach Niepołomice, Wieliczka, Skawina oraz Miechów na budynkach użyteczności publicznej oraz w domach prywatnych” zakończony zostanie jeszcze w tym roku.

PROJEKT „INSTALACJA SYSTEMÓW ENERGII ODNAWIALNEJ W GMINACH: NIEPOŁOMICE, WIELICZKA, SKAWINA ORAZ MIECHÓW NA BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ORAZ DOMACH PRYWATNYCH” WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ.

SPRAWDŹ TERMIN WYSTAWKI

MAREK BARTOSZEK

Ruszyła zbiórka odpadów wielkogabarytowych. Zachęcamy do zapoznania się ze szczegółowym harmonogramem wystawek.

Firmy obsługujące system odbioru odpadów komunalnych w naszej gminie przedstawiły harmonogram odbioru odpadów wielkogabarytowych. Każdy z mieszkańców gminy Niepołomice może zupełnie bezpłatnie oddać niepotrzebne odpady takie jak: szafy, fotele, krzesła, drzwi czy opony.

Pracownicy firm odbierających odpady zabiorą również zużyty sprzęt RTV i AGD.

Jak informuje Referat Energii Odnawialnej i Gospodarki Komunalnej nie będą odbierane: odpady poremontowe (gruz, pokrycia dachowe), kleje, farby, akumulatory, styropian, wyroby ceramiczne: umywalki, urządzenia sanitarne.

Odpady powinny zostać wystawione przed posesję do godziny 6:30 rano.

HARMONOGRAM ODBIORU ODPADÓW WIELKOGABARYTOWYCH

ODPADY POWINNY BYĆ WYSTAWIONE PRZED POSESJĄ DO GODZINY 06:30 w miejscu dostępnym z możliwością podjazdu samochodu specjalistycznego.

W ramach akcji można wyzbyć się niepotrzebnych: szaf, foteli, krzesel, stołów, dywanów, drzwi oraz okien **BEZ SZYB**, wanien, piecyków gazowych, opon - w ilościach nie przemysłowych (max.4+1). Sprzęt RTV i AGD: radia, telewizory, komputery, żelazka. **NIE BĘDĄ ODBIERANE:** odpady poremontowe (gruz, pokrycia dachowe), kleje, farby, akumulatory, styropian, wyroby ceramiczne: umywalki, urządzenia sanitarne.

Lp.	Miejscowość - NIEPOŁOMICIE	Termin
1	Podgrabie (Błonie, Chrustowa, Chwałców, Jasna, Kątek, Podłęska, Krakowska, Niepołomicza, Różana, Sportowa, Torowa)	2015-09-28
2	Pasternik (Fr. Książka, Grabska, Poręby, Portowa, Rolnicza, Skarbowa, Wałowa, Witosa.)	2015-09-29
3	Piaski (Bocheńska, Długa, Droga Królewska, Grzybowa, Kątowa, Królowej Bony, Kusocińskiego, Myśliwska, Okrężna, os. Błoto, Osiedlowa, Piaskowa, Ples, Roweckiego, Smutna, Sosnowa, Ścieżka Głogowa, Ulanów, Ziembry, Zakole, Zawila)	2015-09-30
4	Zakościele (Bohaterów Getta, Bohaterów Westerplatte, Brzozowa, Czumy, Jagodowa, Jodłowa, Korczaka, Leśna, Litewska, Marudy, Modrzejewskiej, Modrzejowiowa, Oplotki, Partyzantów, Sikorskiego, Solskiego, Szkolna, Świerkowa, Wąska, Wiejska, Wojska Polskiego, Wyzwolenia)	2015-10-01
5	Śródmieście (Fabryczna, Grunwaldzka, Jagiellońska, Pl. Kazimierza Wielkiego, Kopernika, Księcia Witolda, Mickiewicza, Młyńska, Moczydło, Na Grobli, Ogrodowa, Parkowa, Piękna, Pionierów, Plac Zwycięstwa, Robotnicza, Os. Robotnicze, Rynek, Spółdzielcza, Szewska, Świerczewskiego, Wrzosowa, Zagrody, Zamkowa)	2015-10-02
6	Zagrody - Grobla - Jazy 1 (Akacja, Batorego, Flisaków, Kasztanowa, Kolejowa, Krzywa, Kwiatowa, Magnolia, Na Grobli - po drugiej stronie drogi krajowej nr 75, Na Tamie, Nowa, Podwałe, Powiśle, Prosta, Stawowa, Topolowa, Wesola, Wiślana, Wiśniowa)	2015-09-21
7	Grobla - Jazy 2 (Boczna, Czackiej, os. Kaptarz, Klonowa, Krucza, Lawendowa, Łanowa, Nagietkowa, Pociągów Pancernych, Rumiankowa, Słoneczna, Suszówka, os. Suszówka, Trudna, Wroniarka, Zabierzowska, Zabłocie, Zacisze, Zielona)	2015-09-22
8	Boryczów (6 Batalionu, Balonowa, Brzezinki, Czerwonych Beretów, Graniczna, Komandosów, Lotnicza, Ludowa, Navigatorów, Mokra, Oficerska, Olchowa, Płaszowska, Pilotów, Podoficerska, Polna, Saperów, Spadochroniarzy, Strzelców, Wielicka)	2015-09-23
9	Zakościele (Al. Dębowa, Borówkowa, Łąkowa, Makosza, Malinowa, Malinowskiego, Podlasie, Poziomkowa, Staniątecka)	2015-09-24
10	Śródmieście (3 Maja, Cmentarna, Daszyńskiego, Kościuszki)	2015-09-25

W razie pytań prosimy o kontakt pod numerami 12 34 00 419

mpgo@mpgo.krakow.pl

HARMONOGRAM ODBIORU ODPADÓW WIELKOGABARYTOWYCH

ODPADY POWINNY BYĆ WYSTAWIONE PRZED POSESJĄ DO GODZINY 06:30 w miejscu dostępnym z możliwością podjazdu samochodu specjalistycznego.

W ramach akcji można wyzbyć się niepotrzebnych: szaf, foteli, krzesel, stołów, dywanów, drzwi oraz okien **BEZ SZYB**, wanien, piecyków gazowych, opon - w ilościach nie przemysłowych (max.4+1). Sprzęt RTV i AGD: radia, telewizory, komputery, żelazka.

NIE BĘDĄ ODBIERANE: odpady poremontowe (gruz, pokrycia dachowe), kleje, farby, akumulatory, styropian, wyroby ceramiczne: umywalki, urządzenia sanitarne.

Lp.	Solectwa	Termin
1	Zakrzów	2015-10-05
2	Zakrzowice	2015-10-06
3	Ochmanów	2015-10-07
4	Zagórze	2015-10-08
5	Wola Batorska I (rejon poniedziałkowy)	2015-10-09
6	Wola Batorska II (rejon wtorkowy)	2015-10-12
7	Wola Batorska III (rejon środy)	2015-10-13
8	Wola Batorska IV (rejon czwartkowy)	2015-10-14
9	Wola Zabierzowska I (rejon poniedziałkowy)	2015-10-15
10	Wola Zabierzowska II (rejon wtorkowy)	2015-10-16
11	Zabierzów Bocheński I (rejon środy)	2015-10-19
12	Zabierzów Bocheński II (rejon czwartkowy)	2015-10-20
13	Slomiróg	2015-10-21
14	Suchoraba	2015-10-22
15	Chobot	2015-10-23

W razie pytań prosimy o kontakt pod numerami 12 34 00 409 lub bok@mpgo.krakow.pl, mpgo@mpgo.krakow.pl

SITA Małopolska Sp. z o.o.

Wyzwóz odpadów wielkogabarytowych Gmina Niepołomice

W ramach akcji wystawka można wyzbyć się niepotrzebnych w domach odpadów tj.: szaf, foteli, krzesel, stołów, dywanów, okien i drzwi bez szyb, desek, wanien, piecyków gazowych, opon (w ilościach nie przemysłowych).

Odbieramy również stary sprzęt RTV i AGD: telewizory, komputery, żelazka, radia itp.

Odpady powinny być wystawione przed posesję do godziny 6.30 rano.

Wszelkie odpady poremontowe, budowlane (gruz, pokrycia dachowe, dachówki, tzw. „papa”) kleje, farby, baterie, akumulatory, wata mineralna, styropian **nie są odbierane** w ramach akcji wystawka.

Harmonogram wywozu odpadów

Lp.	Solectwa	Termin
1	Podłęże – lewa strona oraz ul. Wielicka	28.09.2015
2	Podłęże – prawa strona	29.09.2015
3	Staniątki 1	30.09.2015
4	Staniątki 2	01.10.2015
5	Staniątki 3	02.10.2015

ZOSTAŃ SUPERW

ADP KAROLINA NOWAK

Do 15 października trwa dodatkowy nabór na SuperW, nie zwlekaj, zgłoś się do nas. Przed nami 15 edycja Kampani SuperW, w tym po raz pierwszy zostają połączone dwa projekty, gdzie poszukujemy wolontariuszy do Szlachetnej Paczki jak i do Akademii Przyszłości.

Szlachetna Paczka ma na celu zwalczanie biedy w postaci udzielenia „mądrej pomocy”. Na czym polega mądra pomoc? W Szlachetnej Paczce „mądrej pomocy” udzielamy rodzinom/osobom, które zostały wykluczone ze środowiska ze względu na swoją życiową sytuację. Jest to przekazanie im pomocy materialnej jak i danie impulsu do zmiany o własnych siłach, dzięki czemu osoby te mogą poczuć, że są potrzebne, że są ważne.

Akademia Przyszłości to praca z dziećmi, które mają trudności w szkole, a także budowanie w nich poczucia własnej wartości. Kogo szukamy? Przede wszystkim ludzi, którzy nie boją się wyzwania, są otwarci i gotowi nieść pomoc. Zgłaszając się do nas:

- masz możliwość wzięcia udziału w szkoleniach,
 - poznasz nowych ludzi, ich historie,
 - przeżyjesz niezapomnianą przygodę,
 - zdobędziesz nowe doświadczenia
- Tylko w 2014 roku SZLACHETNA PACZKA pomogła 19 580 rodzinom

żyjącym w niezawinionej biedzie, a AKADEMIA PRZYSZŁOŚCI 1800 dzieciom wychowującym się w trudnych warunkach. XIV edycja Paczki zjednoczyła ponad milion osób – potrzebujących, wolontariuszy, darczyńców przygotowujących pomoc i dobroczyńców finansujących organizację projektu, a to już ponad 2,5% Polaków!

Jeśli zatem chcesz z nami zmienić świat na lepsze, aplikuj do nas i zostań członkiem drużyny SuperW, wejdź na stronę www.superw.pl > zarejestruj się > wybierz rejon Niepołomic > a my zaprosimy Cię na rozmowę rekrutacyjną. Zgłoś się to nic nie kosztuje a zyskasz znacznie więcej. Jeden za wszystkich wszyscy za jednego!

SPOTKANIE Z PODRÓŻNIKIEM

JACEK KAŁUŻA

Stowarzyszenie „Młodzi dla Niepołomic”

Stowarzyszenie Młodzi dla Niepołomic zaprasza na spotkanie z podróżnikiem Michałem Paterem, które odbędzie się 23 października o godzinie 18:00 w Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa w Niepołomicach. Michał Pater jest podróżnikiem, który ze swoimi nietypowymi podbojami błyskawicznie zjednał sobie serca Internautów. Wszystko za sprawą kilkunastominutowych filmików z jego podróży autostopem w głąb Rosji. W trzymiesięczną podróż wybrał się jedynie z dwiema konserwami i kwotą 200 zł. Jego kanał na YouTube bije rekordy popularności.

Wszystkie wyprawy Michała mają charakter podróżniczo-survivalowy, pozwalający na spojrzenie „od kuchni” na zamieszkującą dany kraj społeczność. Połączenie autostopu i survivalu oraz fakt podróżowania praktycznie bez jedzenia i pieniędzy sprawia, że jego przygody często mają nieprzewidywany charakter. O tym, jak przebiegała jego podróż w głąb Rosji, Michał opowie 23 października o godzinie 18:00 w Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa w Niepołomicach.

Bilety w cenie 10 zł do nabycia na www.michalpater.evenea.pl

KONKURS PLASTYCZNY

MIKOŁAJ SCHABOWSKI

Nauczyciel plastyki w SP w Niepołomicach

Zapraszamy uczniów szkół i mieszkańców Niepołomic do wzięcia udziału w konkursie plastycznym pt: „Pod dachem naszego kościoła dzieje się...”

Konkurs organizowany jest przez parafię pw. Dziesięciu Tysięcy Męczenników w Niepołomicach, w związku z zakończeniem prac remontowych dachu kościoła.

Zadanie konkursowe polega na dostarczeniu do 16 października jednej, samodzielnie wykonanej pracy plastycznej lub fotografii, w ciekawy sposób ukazującej wydarzenie, które mają miejsce w naszym parafialnym kościele.

Uczestnicy wykonują (do wyboru):

- pracę plastyczną płaską, wykonaną samodzielnie, w formacie A3, w dowolnej technice płaskiej (malarstwo, rysunek grafika, kolaż itp.) z wyłączeniem technik uniemożliwiających

pionowej ekspozycji prac.

- fotografię, o odpowiedniej rozdzielczości, dostarczoną na papierze w formacie A4, utrwaloną również na nośniku CD w formacie jpg.

Każdy uczestnik konkursu powinien na odwrocie opatrzyć pracę następującymi danymi: imię i nazwisko autora, klasa i szkoła (w wypadku uczniów), imię i nazwisko prawnego opiekuna (w sytuacji, gdy uczestnik nie jest pełnoletni), adres zamieszkania, e-mail, telefon kontaktowy.

Wraz z pracą należy dostarczyć zgodę na uczestnictwo w konkursie, na przeniesienie nieodpłatnie praw autorskich na Organizatora konkursu oraz zgodę na przetwarzanie danych osobowych na potrzeby w/w konkursu. Wszystkie te załączniki powinny być podpisane przez pełnoletniego uczestnika konkursu lub prawnego opiekuna (załącznik 1 lub 2).

Podpisane prace składamy w zakrystii, kancelarii parafialnej lub u katechetów.

Prace będą oceniane w pięciu kategoriach wiekowych: dwóch dla szkoły podstawowej, po jednej dla gimnazjum i zespołu szkół oraz jednej dla pozostałych mieszkańców.

Najlepsze prace będą wystawione w Muzeum Niepołomickim w Zamku Królewskim. Autorzy tych prac otrzymają cenne nagrody. Uroczyste ogłoszenie wyników będzie miało miejsce 4 listopada 2015 r. podczas otwarcia wystawy w Muzeum.

Konkurs organizowany jest pod honorowym patronatem: ks. Prałata Stanisława Miki, burmistrza Romana Ptaka oraz Prezesa Zarządu Polskiego Czerwonego Krzyża Stanisława Kracika. Szczegółowe informacje o konkursie umieszczone są na stronie: parafianiepolomice.pl

STARTUJĄ PIERWSZE CENTRA OBSŁUGI

BEATA KACZMARCZYK-FILIPEK
naczelnik Urzędu Skarbowego w Wieliczce

1 września Administracja Podatkowa uruchamia centra obsługi. To nowe udogodnienie, dzięki któremu podatnicy będą mogli załatwić swoje sprawy nie tylko we własnym urzędzie, ale zrobią to także w wybranych miejscach na terenie całego kraju. Ponadto w centrach, oprócz spraw podatkowych, będzie można złożyć wybrane dokumenty z obszaru ZUS i akcyzy. Także od 1 września mikroprzedsiębiorca w centrach obsługi, będzie mógł skorzystać z pomocy asystenta podatkownika.

Dotychczas podatnik mógł załatwiać sprawy tylko w swoim urzędzie skarbowym, w zależności od miejsca zamieszkania lub siedziby. Było to szczególnie uciążliwe dla tych, którzy pracują lub studiują z dala od domu. Uzyskanie np. zaświadczenia wymagało nawet kilkusetkilometrowej podróży. Od września, wystarczy wizyta w jednym z 50 centrów obsługi w całym kraju.

W centrach obsługi pracownicy Administracji Podatkowej będą przyjmować podania i deklaracje, wydawać zaświadczenia, informować podatników o ich prawach i obowiązkach. Centra ułatwią przedsiębiorcom, szczególnie tym najmniejszym, dostęp do usług Administracji podatkowej, Służby Celnej oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Oprócz spraw realizowanych dotychczas przez urzędy skarbowe przedsiębiorcy będą mogli m.in.:

- złożyć deklaracje uproszczone z tytułu nabycia wewnątrzspółnotowego AKC-U od samo-

chodów osobowych lub uzyskać potwierdzenie zapłaty akcyzy,

- złożyć dokumenty ubezpieczeniowe (zgłoszeniowe i rozliczeniowe),

W centrach obsługi podatnicy będą mogli także pilotażowo skorzystać z pomocy asystenta podatkownika.

Obsługa podatnika rozpoczynającego działalność gospodarczą przez asystenta podatkownika obejmować będzie przede wszystkim udzielanie informacji w zakresie wypełniania deklaracji podatkowych (także składanych elektronicznie), udzielanie pomocy i wsparcia w konkretnych sprawach podatnika, przekazywanie informacji na temat przepisów prawa podatkowego (a w tym uprawnień przysługujących podatnikom).

Ponadto, asystent podatkownika będzie udzielał informacji spoza zakresu działania urzędu skarbo-

wego – dotyczących ubezpieczeń społecznych czy też podatku akcyzowego. Czynności wykonywane przez asystenta podatkownika nie będą stanowiły doradztwa podatkowego.

Asystent podatkownika wyznaczany jest na wniosek podatnika. Asystent podatkownika będzie realizował swoje zadania przez okres nie dłuższy niż 18 miesięcy od dnia wydania podatnikowi potwierdzenia nadania numeru identyfikacji podatkowej.

W ramach programu pilotażowego usługa asystentów skierowana jest tylko do podatników czterech urzędów skarbowych w woj. Małopolskim, w których zlokalizowane są Centra Obsługi tj.:

- w **Drugim Urzędzie Skarbowym w Tarnowie Al. Solidarności 5-9 B;**
- w **Urzędzie Skarbowym w Nowym Targu ul. Parkowa 13;**
- w **Urzędzie Skarbowym Kraków-Nowa Huta Os. Bohaterów Września 80**
- w **Urzędzie Skarbowym w Bochni ul. Gołębia 3.**

Od 1 stycznia 2016 r. asystenci podatkownika będą funkcjonować już we wszystkich urzędach skarbowych, w tym w Urzędzie Skarbowym w Wieliczce.

Więcej informacji można znaleźć pod adresem: <http://www.finanse.mf.gov.pl/pp/obsługa-i-wsparcie-podatnika/centrum-obsługi>

RUSZAJĄ GMINNE PUNKTY PORAD PRAWNYCH I OBYWATELSKICH

MICHAŁ HEBDA

Przewodniczący Stowarzyszenia Młodzi dla Niepołomic

Stowarzyszenie Młodzi dla Niepołomic blisko trzy lata temu rozpoczęło w Gminie Niepołomic świadczenie dla mieszkańców bezpłatnych porad prawnych, z których skorzystało już ponad 400 osób.

Realizując ten projekt uświadomiliśmy sobie jak ważne jest zapewnienie na poziomie gminy odpowiedniego wsparcia prawnego osobom, dla których skomplikowane i niejednoznaczne przepisy prawa często są niezrozumiałe.

Korzystając z tych doświadczeń oraz dzięki otrzymanemu grantowi z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich uruchomiliśmy w 17 gminach Województwa Małopolskiego pierwsze w Polsce Gminne Punkty Porad Prawnych i Obywatelskich, które funkcjonować będą do końca 2016 roku. Są to miejsca gdzie każdy mieszkaniec, niezależnie od

osiąganych dochodów może spotkać się z zawodowym prawnikiem i uzyskać w pełni nieodpłatnie darmową pomoc i poradę prawną. Gminne Punkty Porad Prawnych i Obywatelskich to nie tylko darmowe poradnictwo prawne. Od stycznia 2016 roku przeprowadzimy w 17 gminach Małopolski zajęcia z edukacji prawnej w szkołach, ogólnodostępne wykłady z podstaw prawa przeznaczone dla mieszkańców, a także profesjonalne szkolenia prawne dla urzędników samorządu terytorialnego. Już dzisiaj wszystkich Państwa serdecznie zapraszamy.

Z bezpłatnej porady prawnej skorzystać można w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Niepołomicach, Plac Zwycięstwa 13 w następujących terminach:

- 30 września godz. 14:00-17:00,
- 14 października godz. 9:00-12:00,
- 28 października godz. 14:00-17:00,
- 4 listopada godz. 14:00-17:00,
- 25 listopada godz. 9:00 -12:00,
- 9 grudnia godz.14:00-17:00,
- 23 grudnia godz. 9:00-12:00.

HAMBURGERY Z GRILLA

JOANNA KOCOT

Już po raz drugi odbył się w Niepołomicach Grill u burmistrza – plenerowa impreza w Parku Miejskim. Spotkaliśmy się w ostatnią niedzielę sierpnia, w miłej atmosferze, na świeżym powietrzu i przy pysznym jedzeniu.

W przypadku tej imprezy trudno jeszcze mówić o tradycji, ale tak jak w poprzednim roku odbył się konkurs grillowania, konkurs ciast i pokaz. Niby tyle podobieństw, a jednak było zupełnie inaczej. Tym razem do konkursu zaprosiliśmy nie trzy rodziny, a sześć ekip reprezentujących instytucje i organizacje z naszej gminy. Byli więc policjanci, karatecy z AKT, harcerze ze Szczepu Puszcza, przedstawiciele MCDiS i samorządu oraz strażacy z OSP w Woli Batorskiej. Tym razem każdy otrzymał produkty do przygotowania burgerów, czyli mielone mięso wołowe, bułki, warzywa i przyprawy. Każdy mógł także przynieść ze sobą dwa składniki.

Wszystko zaczęło się od skręcenia i rozpalenia grilli, ale jak to już było gotowe, praca przy przygotowywaniu jedzenia zawrzała.

W tym czasie, kiedy uczestnicy konkursu zmagali się z niecodzienną dla siebie materią pokaz mistrzowskiego przygotowania burgerów przeprowadził dla nas szef niepołomickiej restauracji Jaga Paweł Drabik, który opowiadał i przy okazji podpowiadał, jak powinny być przygotowywane te idealne. I wszystko niby pięknie ładnie, bo można było obserwować, jak przypiekane są bułki, podpiekane mięso, smażone jajka, krojone warzywa, ale koniec końców nie można było zobaczyć gotowych burgerów – przy tylu uczestnikach zniknęły jak „sen jaki złoty”, w milisekundzie, kiedy zostały ukończone. Na szczęście widzowie nie musieli liczyć tylko na znikające hamburgery, ponieważ przewidziana była także pula kiełbasek z grilla i pierwszy głód można było zaspokoić.

Oprócz grillowania przewidziane były dwa konkursy, w których wziąć udział mógł każdy. Konkurs na najlepszy sos do grilla oraz na najpyszniejsze wypieki. Konkurs na sosy był w tym roku po raz pierwszy, zgłoszone do niego zostały cztery sosy – wygrał sos z pieczonych papryk z jogurtem greckim. Do konkursu wypieków – zgłoszonych zostało 14 ciast i ciasteczek. Wszystkie wyglądały niezwykle apetycznie. Wiele z nich

było z masami i bitą śmietaną, dlatego organizatorzy zastanawiali się, jak doczekają do końca konkursu, bo upał był przecież niewiarygodny, ale okazało się, że ciasta w bardzo dobrej formie dotrwały do końca, przetrzymały testy jury i padły zupełnie dopiero przy degustacji publiczności. Bo tak jak ciasto mógł przynieść do konkursu każdy, również każdy mógł spróbować tych pyszności. Trudno się dziwić, że zainteresowanie było ogromne. Jury uznało, że najlepszym plackiem imprezy zostało ciasto Rafaello. Serdecznie gratulujemy autorce.

Zanim rozstrzygnięto konkurs wypieków jury zdecydowało o wynikach konkursu grillowania. Najpierw dokładnie obejrzało i spróbowało wszystkich przygotowanych burgerów. Niby wszyscy przygotowywali taką samą potrawę, ale każdy burger jednak był inny. Najsmaczniejszy i podobno najbardziej profesjonalnie przygotowany był burger policjantów, dlatego też oni otrzymali pierwsze miejsce i główną nagrodę. Serdecznie gratulujemy.

Wszystkim jeszcze raz dziękujemy za udział w imprezie i wspólną zabawę. Mamy nadzieję, że równie interesująco i wesoło będzie za rok.

ŚWIĘTOWALIŚMY Z ORGANIZACJAMI

AGATA GUMULARZ

W niedzielne popołudnie, 13 września odbyło się V Święto Organizacji Pozarządowych. Wydarzenie jest przygotowywane przez stowarzyszenia i dla nich. To dzień, kiedy mogą się przedstawić wszystkim mieszkańcom gminy Niepołomice, zaprezentować swoje osiągnięcia i zaprosić do włączenia się w ich działalność.

Impreza rozpoczęła się barwnym korowodem organizacji, które przeszły z Traktu Królewskiego do Małopolskiego Centrum Dźwięku i Słowa. Na scenie jako pierwsza wystąpiła z koncertem melodii regionalnych Dęta Orkiestra Reprezentacyjna Miasta i Gminy Niepołomice „Lira” wspólnie z Niepołomickimi Mażoretkami. Przybyli na spotkanie goście mogli zobaczyć m.in. pokazy ju-jutsu i muay thai w wykonaniu zawodników

SKF Target, występy młodych wychowanków Akademii Karate Tradycyjnego Niepołomice, podopiecznych sekcji kung-fu PTG „Sokół” Niepołomice oraz trenujących w Niepołomickim Klubie Karate Kyokushin.

Na głównej scenie oglądaliśmy także występy taneczne uczniów niepołomickiego gimnazjum, rewię tańca i gimnastyki artystycznej dziewcząt z PTG „Sokół” Niepołomice oraz pokazy cheerleaderek z zespołu Cheer Angels działającego przy Młodzieżowym Towarzystwie Sportowym Ikar.

Nie zabrakło emocji sportowych. Akademię siatkówki, gry i zabawy z piłką siatkową prowadził Uczniowski Klub Sportowy Wola, a Młodzieżowe Towarzystwo Sportowe Ikar zachęcało do wzięcia udziału w konkursie rzutów do kosza. W Osa-

dzie Podegrodzie zawody strzeleckie z pistoletu wiatrówkowego zorganizowało Ognisko TKKF Wiarus. Odbył się wspólny, ze Stowarzyszeniem Kultury Fizycznej Puszystych, trening nordic walking. Niełatwą zabawę w układanie wieży ze skrzynek proponowali druhowie z Ochotniczej Straży Pożarnej w Niepołomicach.

Dla dzieci także przygotowano wiele atrakcji. Stowarzyszenie Propagujące Idee Kazimierzowskie zapraszało do uczestnictwa w grach i zabawach edukacyjnych oraz turnieju sportowym. Grupa „Z miłości do wsi” zorganizowała warsztaty, podczas których chłopcy stawali się rycerzami, a dziewczynki damami dworu. Dużą popularnością cieszyły się przejażdżki konne przygotowane przez stowarzyszenie Dziecięce Marzenia.

Większe i mniejsze dzieci uczyły się chodzić po linie przy wsparciu harcerzy ze szczepu Puszcza.

Wiele się działo w budynku Małopolskiego Centrum Dźwięku i Słowa. Razem z Miejskim Chórem Cantata i jego dyrygentem Bogusławem Grzybkim można było wziąć udział w miniwarsztatach śpiewu chóralnego. W sali lustrzanej Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Niepołomickiej pokazało wystawę twórczości swoich członków, a przyszli artyści brali udział w warsztatach. Nie brakło chętnych, aby połączyć się z drugim końcem świata na pasmach amatorskich czy spróbować przesłać wiadomość alfabetem Morse'a, w czym pomagali członkowie Niepołomickiego

Klubu Krótkofalowców SP9MOA oraz obejrzeć kolekcję zabytkowych odbiorników. Stowarzyszenie „Młodzi dla Niepołomic” przygotowało kilka punktów programu: aukcję na rzecz Julii Kołodziej, bezpłatne porady prawne oraz zabawę w układanie mega puzzli niepołomickich.

Pod okiem rycerzy z Niepołomickiego Bractwa Rycerskiego i dzieci, i dorośli, próbowali swoich sił w strzelaniu z łuku oraz rzucie włócznią. Przez całą imprezę oglądaliśmy walki rycerskie; walczyli nie tylko rycerze, ale i damy dworu.

Dla zainteresowanych budżetem obywatelskim Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Niepołomickiej udzielało informacji o projektach zgłoszo-

nych do budżetu i wydawało karty do głosowania, które odbędzie się w październiku.

Aby uatrakcyjnić wydarzenie i zachęcić przybyłych do aktywnego uczestnictwa zorganizowaliśmy konkurs „Poznaj niepołomickie organizacje”. Frekwencja była tak duża, że oprócz 3 głównych rozdaliśmy dodatkowo 15 nagród pocieszenia.

Wszystkich atrakcji było jeszcze więcej. Zapraszamy do obejrzenia wydarzenia w zakładce Fotorelacje, na stronie www.niepolomice.eu

Uczestnikom święta – gościom i stowarzyszeniom dziękujemy za obecność i uśmiech i już zapraszamy na przyszły rok.

KRZYSZTOF J. SZPETKOWSKI

Kronikarz Krakowskiego Okręgu Polskiego Związku Łowieckiego

XXI DNI HUBERTOWSKIE W NIEPOŁOMICACH

Obchody hubertowskie, zapoczątkowane w 1995 roku, odbywają się corocznie w Niepołomicach i w Krakowie. To wyjątkowe święto całej społeczności myśliwych związane z kultem patrona – św. Huberta.

Tegoroczne XXI obchody „Dni Hubertowskich” odbyły się 20 września 2015 roku. Na Zamku Królewskim w Niepołomicach spotkały się delegacje kół łowieckich z pocztami sztandarowymi Krakowskiego Okręgu Polskiego Związku Łowieckiego, sokolnicy, kynolodzy, leśnicy, myśliwi z rodzinami oraz sympatycy łowiectwa. Na myśliwskim spotkaniu był obecny również burmistrz Niepołomic Roman Ptak. W uroczystościach wzięła udział delegacja Krakowskiego Bractwa Kurkowego - z Królem Kurkowym Janem Dziurą-Bartkiewiczem, marszałkami o. Leonem Pokorskim i Markiem Zuskiem oraz królem krakowskiego okręgu Januszem Wójcikiem (wszyscy myśliwi).

Spotkanie poprzedziła uroczysta msza św. Hubertowska w kościele parafialnym w Niepołomicach. Zgromadzonych w świątyni powitał proboszcz parafii w Niepołomicach ks. Stanisław Mika, który podziękował za obecność myśliwych oraz wskazał na analogię z tradycją królewskich orszaków myśliwskich. Mszy przewodniczył i homilię wygłosił Kapelan Krakowskiego Okręgu PZŁ o. Tadeusz Popiela. Mszę celebrował także ks. Jan Ćwik Kapelan Tarnowskiego Okręgu PZŁ. W homilii o. T. Popiela, obok treści ewangelicznych, nawiązał do tożsamości myśliwych, wielopokoleniowych tradycjach łowieckich oraz afirmacji życia łowieckiego.

Z kościoła orszak myśliwski ulicami Niepołomic przeszedł na Zamek, gdzie odbyły się główne uroczystości. Spotkaniu przewodniczył prezes Okręgowej Rady Łowieckiej Janusz Szkatuła, który powitał uczestników obchodów, wskazał m.in. na znaczenie uroczystości hubertowskich dla integracji środowiska myśliwych, działalności na rzecz kultury i wizerunku łowiectwa w społeczeństwie. Łowczy Okręgowy Tomasz Ciepły podziękował uczestnikom, współorganizatorom i sponsorom uroczystości.

Wręczono odznaczenia łowieckie zasłużonym myśliwym i kołom łowieckim. Młodzi myśliwi przyjęci w szeregi Polskiego Związku Łowieckiego złożyli uroczyste ślubowanie. Ogłoszono wyniki I edycji konkursu fotograficznego „Przyroda i Łowiectwo” pod patronatem Zarządu Okręgowego PZŁ i redakcji czasopisma „Myśliwiec Krakowski”. Zwycięzcą konkursu został Jerzy Chmiel, który obok nagrody głównej otrzymał także wyróżnienia, II miejsce zajął Hubert Ogar, a III miejsce Marek Wajdzik. Wyróżnienie otrzymał także Jakub Konopka.

Podczas spotkania zaprezentowano także psy ras myśliwskich. Całość uroczystości uświetniły występy Zespołu Sygnalistów Myśliwskich „Hagard” z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie i ZSM „Królewscy” z Niepołomic.

Szczególnym wydarzeniem tegorocznych obchodów była wystawa pt. „Andrzej Łepkowski (1925-2015) artysta i myśliwy”. W salach wystawowych Małopolskiego Centrum Kultury Łowieckiej PZŁ zaprezentowano obrazy o tematyce przyrodniczo-łowieckiej, rysunki, odznaczenia, pamiątki myśliwskie oraz trofea. Uroczystego otwarcia wystawy na Zamku Królewskim z udziałem żony artysty Krystyny Łepkowskiej, dokonała Dyrektor Muzeum Niepołomickiego Maria Jaglarz wskazując na bogactwo i różnorodność zainteresowań twórczych artysty oraz na jego wyjątkowe zasługi dla kultury łowieckiej.

Andrzej Łepkowski zaliczany jest do najwybitniejszych współczesnych polskich artystów malarzy i grafików podejmujących tematykę przyrodniczo-łowiecką. Należał do najbardziej zasłużonych działaczy Polskiego Związku Łowieckiego. Był wychowawcą wielu pokoleń myśliwych, cenionym i powszechnie uznawanym autorytetem w sprawach kultury łowieckiej. Urodził się w 1925 roku i był rodowitym krakowianinem wychowanym w rodzinie o tradycjach artystycznych. Spotkał się z rodziną Rydlów i Tetmajerów znanych z Wesela Wyspiańskiego. W młodości przebywał na Wybrzeżu, a następnie studiował malarstwo na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie u prof. Hanny Rudzkiej-Cybisowej. Malarstwo w życiu A. Łepkowskiego stanowiło główną formę twórczości. Preferował miniaturę, zaś z technik malarskich stosował temperę, akwarelę, rzadziej olej. Do najważniejszych tematów Jego obrazów należały przyroda i łowiectwo, zwłaszcza motywy zwierząt w pejzażu i sceny polowań. Inspiracją dla twórczości były przeżycia i wspomnienia blisko siedemdziesięcioletnich doświadczeń łowieckich. Malarstwo A. Łepkowskiego dla myśliwych stanowi swoistą reminiscencję spotkań ze zwierzyną i przyrodą, wyraża wyjątkowość chwili, nastrój dnia w osobliwym kolorystyce pór roku. Jest harmonijnym, wręcz idyllicznym spojrzeniem na przyrodę i myślistwo, przywołaniem scen polowań, a przede wszystkim wyrazem tęsknoty za autentycznym przeżywaniem łowiectwa. Andrzej Łepkowski podejmował także temat architektury, w której dominują dworki, kościoły, przydrożne kapliczki oraz sceny krakowskie. Twórczość artysty zyskała uznanie w Polsce i na świecie, wśród myśliwych oraz koneserów sztuki spoza środowiska łowieckiego. Dorobek artysty prezentowany był na blisko stu wystawach indywidualnych i ekspozycjach zbiorowych, organizowanych m.in. przez Polski Związek Łowiecki oraz Klub Kolekcjonera i Kultury Łowieckiej PZŁ. Obrazy ołtarzowe św. Huberta zdobią kościoły w Więclawicach, Raciborowicach i Raclawicach Kościuszkowskich.

A. Łepkowski prowadził działalność dziennikarską oraz literacką. Był autorem powieści pt. *Ludzie znad Zatoki* (PAX, 1952), opowiadań i artykułów w czasopismach łowieckich, a także wierszy. Przez wiele lat współpracował z redakcjami „Tygodnika Powszechnego” i „Życia Literackiego”, był członkiem redakcji czasopisma „Myśliwiec”, współpracownikiem „Łowca Polskiego”, a także stałym współpracownikiem redakcji czasopisma „Myśliwiec Krakowski”. Znaczącą część jego twórczości stanowiły ilustracje reprodukowane w tych periodykach, a także podręcznikach łowieckich.

Andrzej Łepkowski został myśliwym w 1946 roku. Początkowo polował w Sopotkim Kole Łowieckim, a od 1950 roku był członkiem Koła Łowieckiego „Diana” w Krakowie, w którym pełnił przez wiele lat funkcje łowczego i prezesa koła, a następnie członkiem honorowym. W organach krajowych, wojewódzkich i okręgowych Polskiego Związku Łowieckiego stał się cenionym autorytetem w sprawach łowieckich, zwłaszcza kultury łowieckiej. W latach 1981-1995 pełnił funkcję przewodniczącego założonej z Karolem Bilińskim Komisji Etyki, Tradycji i Kultury Łowieckiej WRŁ w Krakowie, która była pierwowzorem dla tworzenia podobnych komisji na szczeblu krajowym i w innych województwach. Od 1993 roku był członkiem Kapituły „Medalu za Zasługi dla Łowiectwa Krakowskiego”. Od 2001 roku był członkiem Krakowskiego Oddziału Klubu Kolekcjonera i Kultury Łowieckiej PZŁ (od 2005 r. członkiem honorowym). Był długoletnim lektorem PZŁ z zakresu kultury łowieckiej i egzaminatorem na kursach dla kandydatów do PZŁ. Za działalność łowiecką został odznaczony najwyższymi odznaczeniami łowieckimi.

Uroczystości w Niepołomicach zakończyła tradycyjna biesiada myśliwska na Podzamczu. Do późnych godzin nocnych w Niepołomicach słychać było sygnały myśliwskie dając dowód na żywotność tradycji łowieckich w Niepołomicach. Uroczystości hubertowskie odbywające się w Niepołomicach jak również gościnność władz miasta i władarzy Zamku, służą kultywowaniu wielowiekowych tradycji łowieckich na ziemi niepołomickiej.

OGNISKO SENIORÓW

MAREK BARTOSZEK

Członkowie Koła Emerytów i Rencistów nr 1 w Niepołomicach spotkali się na wspólnej biesiadzie przy ognisku. Tradycyjne spotkanie przy ognisku połączone z biesiadą miało miejsce w sobotę 22 sierpnia w gościnnych progach restauracji Joanna w Niepołomicach.

Wydarzenie swoją obecnością uświetnił przewodniczący Rady Miejskiej w Niepołomicach

Marek Ciastoń. Wśród zaproszonych gości znalazł się również wiceprezes Zarząd PZERil w Niepołomicach Henryk Osika wraz z małżonką. Łącznie na zaproszenie zarządu niepołomickiego koła odpowiedziało prawie 70 seniorów. Zabawa i tańce odbywały się przy akompaniamencie Stanisława Piekło, który na akordeonie przygrywał podczas biesiady znane melodie ludowe i biesiadne przyspiewki.

HISTORIA Z BLISKA

JOANNA KOCOT

X - jubileuszowe – Pola Chwały przeszły już do historii. Tak jak i sama historia – miały swoje jaśniejsze i ciemniejsze momenty. A wszystko przez pogodę.

W tym roku obyla się X edycja Pól Chwały – otwartych spotkań wargamingowych i chociaż pogoda udała się tylko częściowo, rekonstruktorzy i widzowie dopisali w stu procentach. Tegoroczne Pola Chwały, zaczęły się „tak na serio” interdyscyplinarną konferencją naukową „Psychologia boju na przestrzeni dziejów. Człowiek w doświadczeniu granicznym” już w piątek o godzinie 10.00, ale mocnym akcentem rozpoczęcia i jubileuszu była Gala, która odbyła się w piątkowe popołudnie. Wydarzenie to było znakomitą sposobnością do podziękowań za pomysły, pracę, energię i stalowe nerwy dla pomysłodawcy i głównego organizatora imprezy Roberta Kowalskiego, a także wszystkich osób zrzeszonych w Stowarzyszeniu Pola Chwały oraz tych nie zrzeszonych, które zaangażowane są lub były w organizację.

W sobotę spotkania rekonstruktorów i miłośników historii utrudniał intensywny deszcz. Taką próbę wody przeszli tylko najbardziej zdeter-

minowani, ale za to zdjęcia z główną atrakcją tegorocznych Pól Chwały czołgiem T34 mogły ilustrować piosenkę z serialu Cztery pancerni i pies, w której to „deszcze niespokojne potargały sad”. Najgorliwsi oglądali pokazy i obozowiska, ale swoje chwile chwały miały atrakcje w salach, a szczególnie te, w których można było wziąć czynny udział np. pograć w planszówki. Świętą frekwencją cieszył się również Bal u Arcyksięcia, na którym bawiło się ponad pięćdziesiąt par. Rozpoczęło się ostrożnie – pod krużgankami, wkrótce jednak uczestnicy balu uznali, że deszcz im nie przeszkadza i tańczyli na całym dziedzińcu.

W niedzielę pogoda była wymarzona i już od rana naddiagać do Niepołomic zaczęli widzowie. Wydarzenia tego dnia zaczęły się tradycyjnie dla niedzieli na Polach Chwały – była msza święta polowa w niepołomickim kościele, a po niej wszystkie grupy rekonstrukcyjne przeszły ulicami miasta na parkur. Tu również - od lat niezmiennie – odbyło się okazywanie wojsk wszelakich. Przed widzami przechodziły kolejne grupy, a organizatorzy przedstawiali je niepołomickiej publiczności. Po okazywaniu widzowie rozeszli się do obozów kolejnych grup, gdzie można było porozmawiać i zobaczyć obozowiska z konkretnych czasów. Wszyscy przechodzili też przez dziedzińiec, na którym był nie tylko Kącik Pazia dla najmłodszych,

ale też odbywały się pokazy, a także można było wypożyczyć kostium i samemu stać się postacią z epoki. W komnatach zamkowych królowali doświadczeni gracze i modelarze. Zagrać w gry planszowe mógł każdy, ale w Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa. Kto zgłodził mógł zajrzeć do parku, kto chciał pamiątkę – na rynek. Ale i tak wszyscy wracali na parkur, gdzie przeprowadzane były pokazy i symulowane walki. Taka historia, którą można zobaczyć z bardzo bliska, niemal dotknąć, ciekawi najbardziej, nic dziwnego, że zainteresowanych było tak wielu.

W tym roku, po raz pierwszy w Polach Chwały wzięli udział krótkofalowcy, którzy za pomocą radiostacji wykonali kilkaset łączności informując o imprezie rozgrywającej się w Niepołomicach. Połączyli się między innymi z Kanadą, Kazachstanem, czy Republiką Południowej Afryki.

W sumie, według szacunków organizatorów w imprezie wzięło udział ponad 700 rekonstruktorów, kilkudziesięciu modelarzy, ponad 100 wolontariuszy, jeden czołg i kilkanaście tysięcy widzów. Zdjęć wykonano pewnie miliony – mamy nadzieję, że te najlepsze będą przesłane do naszego konkursu Strzelając migawką.

Jeszcze raz bardzo dziękujemy za udział w imprezie i już teraz zapraszamy do udziału w kolejnych XI Polach Chwały – w ostatni weekend września 2016 roku.

JAK ZAPOBIEGAĆ WŁAMANIAM?

TOMASZ JONIEC
Komendant Komisariatu Policji
w Niepołomicach

Mieszkanie czy dom jednorodzinny, w którym zgromadzony jest dobytek wielu lat pracy, stanowi łakomy kąsek dla włamywacza. Należy więc zrobić wszystko, aby do minimum ograniczyć zagrożenie włamaniami.

Najczęściej dokonywane są włamania do mieszkań i domów jednorodzinnych zarówno nowo budowanych. Włamywacze często łakomią się na dobytek gromadzony w budynkach gospodarczych znajdujących się na terenie prywatnych posesji. Niestety, budynki gospodarcze są albo słabo zabezpieczone albo nie mają żadnych zabezpieczeń, w związku z czym przedmioty w nich przechowywane - często o dużej wartości np. kosiarki, elektronarzędzia, stanowią łatwy i cenny łup dla złodzieja.

Do zdarzeń dochodzi zarówno w porze nocnej jak i w dzień, kiedy włamywacze wykorzystują nieuwagę właścicieli lub ich nieobecność.

Przed wytypowaniem mieszkania czy domu do włamania złodziejom niezbędna jest wiedza o jego zasobach, mieszkańcach i ich stałych przyzwyczajeniach, a także zabezpieczeniach mechanicznych czy elektronicznych, które mają pokonać. Inwencja w pozyskiwaniu takich informacji jest bardzo duża, np. mogą podawać się za przedstawicieli handlowych oferujących do sprzedaży różnego rodzaju usługi czy towary w celu dostania się do wnętrza domu i zapoznania się z jego rozkładem czy znajdującymi się w nim zasobami. Źródłem wiadomości mogą być także ludzie i to nie tylko osoby trzecie, czyli np. znajomi czy sąsiedzi, ale i sami mieszkańcy.

Decyzję o dokonaniu włamania podejmowane są po sprawdzeniu położenia i zabezpieczeń określonego mieszkania czy domu jednorodzinne. Położenie jest rzeczą bardzo ważną, gdyż często właśnie ono decyduje o sposobie dostania się do środka. Najbardziej narażone są mieszkania położone na parterze, gdyż do nich najłatwiej jest wejść przez okno czy balkon oraz domy jednorodzinne stojące na uboczu zasłonięte wysokim ogrodzeniem czy krzewami.

Poniżej przedstawiam kilka podstawowych zasad, jak do minimum ograniczyć te zagrożenia:

- Drzwi wejściowe winny być zamontowane precyzyjnie tzn. tak aby pomiędzy nimi a futryną nie było żadnych szczelin, w które np. można włożyć łom. Powinny również posiadać zabezpieczenie przeciwyważeniowe np. bolce antywłamaniowe. Zawsze należy w drzwiach montować dwa zamki różnych

firm, przy czym przynajmniej jeden z nich powinien być wyprodukowany przez dobrą, profesjonalną firmę i posiadać stosowny atest np. Instytutu Mechaniki Precyzyjnej w Warszawie. Wykazy takich zamków posiadają firmy ubezpieczeniowe i specjalistyczne sklepy. Nie należy zapominać również o zabezpieczeniu drzwi garażowych i innych pomieszczeń gospodarczych, poprzez które łatwo można dostać się do wnętrza domu,

- Najlepsze drzwi i zamki nie pomogą uchronić naszego domu, gdy nie pomyślimy o drzwiach balkonowych, oknach i okienkach piwnicznych. Możemy je zabezpieczyć kratami, żaluzjami lub szybami antywłamaniowymi,
- Doskonałym zabezpieczeniem jest również zainstalowanie systemu alarmowego i monitoringu,
- Ogrodzenie powinno być tak skonstruowane, aby oprócz walorów estetycznych było trudne do przeskokowania, czy też usunięcia jego fragmentu. Furtka powinna być wyposażona w domofon, oświetlenie na fotokomórkę i dobrze, aby była elektrycznie otwierana z mieszkania,
- Dobrym rozwiązaniem jest również oświetlenie ciemnych obszarów wokół domu.

Poza zabezpieczeniami technicznymi ważną rolę w zabezpieczeniu domu czy mieszkania odgrywają tzw. „bezpieczne postawy”, które mogą utrudnić włamywaczom wytypowanie miejsca włamania czy samo dokonanie włamania. Tak więc:

- Wychodząc z domu, nawet na krótko, zamykaj wszystkie drzwi i okna,
- Nie zostawiaj kluczy w „dobrych schowkach” np. pod wycieraczką, za doniczką na oknie,
- Nie dawaj kluczy dzieciom,
- Nie wkładaj w drzwi kartek informujących dokąd idziesz i o której godzinie wrócisz, jest to doskonała informacja dla złodzieja,
- Gdy zginie chociaż jeden z kompletów kluczy, natychmiast wymień przynajmniej jeden zamek,
- Unikaj przechowywania w domu znacznych kwot pieniędzy i wartościowej biżuterii. Takie „dobre schowki” jak szafa z bielizną, cukiernica czy książki są bardzo dobrze znane włamywaczom i przeszukiwane w pierwszej kolejności,
- Nie opowiadaj o swoim majątku w miejscu, gdzie mogą Cię usłyszeć obcy,
- Jeżeli wyjeżdżasz na dłużej, przekaz do przechowywania cenne dla Ciebie rzeczy osobom godnym zaufania lub zdeponuj w banku, ewentualnie zapisz numery fabryczne wartościowych przedmiotów (DVD, telewizor, kamera video, telefon komórkowy itp.), oznakuj je w indywidualny, niewidoczny dla złodzieja sposób, sporządź listę, a jeżeli to możliwe także dokumentację fotograficzną cennych przedmiotów (biżuteria, antyki itp.) - w przy-

padku kradzieży znacznie zwiększa to szansę na ich odzyskanie,

- Nie zapomnij o ubezpieczeniu, aby w przypadku włamania choć częściowo zrekompensować straty.

Najlepszym jednak zabezpieczeniem domu lub mieszkania jest życzliwy sąsiad. Opuszczając na dłużej mieszkanie (wyjazd na urlop, pobyt w szpitalu) nie zostawiaj widocznych znaków swej nieobecności. Poproś zaufanego sąsiada o podlewanie kwiatów, otwieranie na krótko okien, opróżnianie skrzynki z korespondencją, zabieranie podrzuconych pod drzwi ulotek reklamowych, włączenie wieczorem na jakiś czas światła w jednym z pomieszczeń. To wszystko stworzy wrażenie, że w mieszkaniu ktoś stale przebywa.

Należy pamiętać również o zachowaniach mogących przyczynić się do skutecznego przeciwdziałania włamaniom, kradzieżom czy wybrykom chuligańskim.

Pamiętaj! Dzwon na Policję gdy:

- **Zobaczysz nieznanego, próbującego otworzyć drzwi u sąsiada, usłyszysz hałas na posesji sąsiada, a wiesz, że nie ma go w domu,**
- **Zauważysz podejrzaną osobę obserwującą okoliczne objekty,**
- **Zauważysz samochody nie należące do mieszkańców danego rejonu, zaparkowane lub przejeżdżające wolno w pobliżu posesji,**
- **Zobaczysz cokolwiek, co wzbudzi twój niepokój w miejscu zamieszkania,**
- **Zobaczysz podejrzaną zachowującą się osobę na klatce schodowej, na parkingu lub na ulicy.**

Rozwiązanie zadania z III okładki

Odpowiedzi:

* 21 kwadratów

* talar 4

* 5 kotów

*szybkie pytanie:

G- jako jedyna ma ozdobne szeryfy

NAJLEPSZA OSP MAŁOPOLSKI W 2015

TOMASZ TOMALA
prezes OSP Wola Batorska

Podczas wojewódzkich dożynek w Piwnicznej Zdroju delegacja OSP w Woli Batorskiej odebrała czek na 50 000 zł, stanowiący nagrodę w konkursie Najlepsza OSP Województwa Małopolskiego w roku 2015. Wyróżnienie wręczyli Marszałek woj. małopolskiego Marek Sowa w asyście dh Małgorzaty Mrugały Prezes WFO-ŚiGW, dh Władysław Kucharskiego - Wiceprezesa Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP oraz dh Kazimierza Sadego - Dyrektora Zarządu Wykonawczego OW ZOSP RP w Krakowie. W ten sposób wspierane są Ochotnicze Straże Pożarne, które aktywnie działają na rzecz swojej społeczności lokalnej.

Jednostka OSP Wola Batorska od 2010 roku działa w strukturach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, jako specjalistyczna w ratownictwie powodziowym. Średnio 80 razy w roku wyjeżdża do działań ratowniczych, udzielając pomocy potrzebującym przy pożarach, wypadkach drogowych, powodziach i innych miejscowych zagrożeniach. W ubiegłym roku, dzięki dużemu wsparciu z budżetu gminy, został rozbudowany garaż OSP o dwa stanowiska wyjazdowe oraz zaplecze socjalne, pozyskaliśmy także nowy średni samochód ratowniczo-gaśniczy marki IVECO. Nasze działania znacznie wybiegają poza obowiązki statutowe, jesteśmy organizatorami wielu akcji o charakterze społeczno-kulturalnych takich jak:

- zbiórki krwi
- Bezpłatne badania mammograficzne i USG
- Zabawy Andrzejkowe dla niepełnosprawnych

- Regionalny Festyn Strażacki
- Przedstawienia teatralne dla dzieci
- Akcja otwartej Strażnicy
- Pokazy i szkolenia z ratownictwa medycznego
- Strażackie Mikołajki
- Gminne turnieje drużyn OSP w piłkę nożną
- Gminne turnieje drużyn MDP w piłkę siatkową oraz piłkarzyki stołowe
- Podarki Świąteczne dla dzieci z ubogich rodzin
- Obozy wypoczynkowe dla strażackiej młodzie-

- ży z terenu gminy Niepołomice
- Akcje rowerzysta – widoczny – bezpieczny – bezpłatne oświetlenie dla rowerzystów
- Uczestniczymy w akcjach Szlachetna Paczka i WOŚP

W skład naszej OSP wchodzi 76 członków czynnych, w tym 11 kobiet, do młodzieżowej drużyny pożarniczej należy 15 osób. Zapraszam na naszą stronę internetową www.ospwolabatorska.pl

OSP NIEPOŁOMICIE TUŻ ZA PODIUM

PAWEŁ DĄBRÓŚ
naczelnik OSP Niepołomice

W sobotę 12 września w Kłaju odbyły się „II Manewry Ratownicze Powiatu Wielickiego”, z gminy Niepołomice w zawodach udział wzięły cztery drużyny: OSP Niepołomice, Staniątka, Wola Batorska i Podtęże.

Najlepiej zaprezentowała się drużyna z Niepołomic, której do podium zabrakło jedynie... 2 punktów. W zawodach, których organizatorem był Starosta Powiatu Wielickiego oraz gmina Kłaj, wzięło łącznie udział 15 zespołów ratowniczych.

Zawody polegały na wykonaniu trzech założeń zgodnie z procedurami, które zostały przygotowane przez organizatorów w Puszczy Niepołomickiej, w zwirowni w Kłaju oraz

na tartaku w Kłaju.

Zadanie pierwsze polegało na udzieleniu pomocy wędkarzowi, który wychodząc z łódki przewrócił się i skarżył się na ból nadgarstka. Zgłaszającymi były nastolatki, które w tej okolicy miały ognisko. W trakcie udzielania pomocy poszkodowanemu nastąpił wybuch i dotkliwie ucierpiała jedna z nastolatek, która doznała licznych poparzeń ciała i dróg oddechowych. Strażacy podczas tego założenia musieli więc udzielić pomocy dwóm osobom.

Kolejne zadanie miało miejsce w tartaku, gdzie podczas pracy jeden z pracowników odciął sobie dłoń. Podczas udzielania pomocy strażacy prowadzili również resuscytację z udziałem AED ponieważ poszkodowany stracił przytomność i funkcje życiowe.

Ostatnie założenie miało miejsce w Puszczy Nie-

połomickiej, gdzie podczas pielęgnacji drzew jeden z pracowników spadł z wysokości i stracił przytomność. To zadanie było realizowane na czas. Po dotarciu na miejsce okazało się, że poszkodowany wisi na szelkach alpinistycznych niewysoko nad ziemią. Strażacy musieli odciąć pilarza, udzielić mu kwalifikowanej pierwszej pomocy i jak najszybciej przekazać poszkodowanego załodze pogotowia ratunkowego.

Warto zaznaczyć, że tego typu manewry poniekąd odzwierciedlają prawdziwą pracę, jaką mogą wykonywać strażacy. Każda z drużyn, która brała udział w zawodach na pewno nauczyła się nowych doświadczeń, które w przyszłości mogą przydać się podczas prawdziwych zdarzeń. OSP Niepołomice reprezentowali druhowie: Przemysław Więclaw, Mateusz Drabik, Sebastian Trzos, Krzysztof Balachowski, Jakub Batko oraz Daniel Siwek.

PRZEDSIĘBIORCZA GMINA

PRZEDSIĘBIORCZY NAUCZYCIELE

Zgodnie ze strategią lizbońską, która ma uczynić państwa unijne bardziej konkurencyjnymi, przedsiębiorczość została uznana za jedną z ośmiu podstawowych kompetencji, w jakie powinny wyposażyć uczniów krajowe systemy edukacyjne.

Jednak przedsiębiorczość nie jest tutaj rozumiana jako zakładanie biznesu i zarabianie, lecz „*umiejętność wcielania pomysłów w czyn. Jest to kreatywność, innowacyjność i podejmowanie ryzyka, a także zdolność do planowania przedsięwzięć i prowadzenia ich dla osiągnięcia zamierzonych celów.*” „Entrepreneur” - angielski odpowiednik słowa „przedsiębiorczość”, wskazuje przede wszystkim na człowieka mobilnego, pełnego inicjatywy, o cechach przywódczych, gotowego na podjęcie ryzyka, dla którego nagroda za podejmowane działania może być odroczone. W tym rozumieniu modelowym przedsiębiorcą jest Robinson Crusoe. Słuszne jest zatem rozwijanie w sobie przedsiębiorczości rozumianej jako cecha charakteru, którą trzeba kształtować od najmłodszych lat. Jednocześnie na rynku pracy nie wszyscy mogą być pracownikami, potrzebni są także pracodawcy, a to zadanie dla ludzi przedsiębiorczych.

W państwach unijnych nauczanie przedsiębiorczości rzadko funkcjonuje, tak jak w Polsce - jako osobny przedmiot i jest raczej elementem uwzględnianym w podstawach programowych różnych zajęć szkół ponadgimnazjalnych. Trzeba jednak zauważyć, że cechy osoby przedsiębiorczej ujawniają się już w wieku szkolnym. W Gimnazjum im. Króla Władysława Jagiełły w Niepołomicach na co dzień obserwuję wiele przejawów przedsiębiorczości: sprzedawanie kartek świątecznych i ciastek na kiermaszach, zorganizowanie dyskoteki, balu gimnazjalnego, prowadzenie sklepiku uczniowskiego, wzięcie udziału w konkursie z atrakcyjnymi nagrodami, planowanie wycieczki czy uroczystości klasowej; to przejawy dostrzegania potrzeb i zdolności skutecznego wykorzystywania nadarzających się okazji. Nauczyciele poprzez realizację zajęć dodatkowych i ambitnego Programu Wychowawczego odkrywają wielki potencjał tkwiący w młodym pokoleniu. Imponują także życiowe sukcesy jakie osiągnęli przedsiębiorczy nastolatki będąc w wieku gimnazjalnym (Kamil Cebulski, Remigiusz Wierzoń, Joanna Jurek, Anshul Samar, Harvey Millington czy Jack Andraka).

Na etapie gimnazjalnym nauczanie przedsiębiorczości łączy z naukami społecznymi. W Polsce i Estonii z elementami przedsiębiorczości uczniowie spotykają się na lekcjach wiedzy o społeczeństwie. W Danii te elementy wpro-

wadzone są podczas zajęć z przedmiotu pod nazwą „sztuka i wzornictwo”. Jednak kształtować przedsiębiorczość można jedynie przez działanie. Nie przez wkuwanie. Stąd wielu przedsiębiorczych nauczycieli uczy tej cechy fakultatywnie – na zajęciach pozalekcyjnych. Przykładem takich działań są Szkolne Kluby Przedsiębiorczości powołane do życia przez Narodowy Bank Polski we współpracy z Fundacją Młodzieżowej Przedsiębiorczości. W klubach gimnazjaliści oprócz kształtowania postaw przedsiębiorczych i pogłębiania wiedzy ekonomicznej, biorą udział w ogólnopolskich projektach edukacyjnych z zakresu ekonomii, finansów i przedsiębiorczości. Klub działający w Gimnazjum im. Króla Władysława Jagiełły może się pochwalić się wieloma sukcesami. A wśród nich tytuł „Najlepszy Szkolny Klub Przedsiębiorczości w Polsce” uzyskany w 2012 roku oraz corocznie uzyskiwany tytuł „Najlepszy Szkolny Klub Przedsiębiorczości w Małopolsce”. Co roku na sukces Klubu składają się indywidualne sukcesy uczniów. W tym roku w ogólnopolskim konkursie „Gdyby to zależało ode mnie, to...” organizowanym przez portal Obserwator Finansowy, działający przy Narodowym Banku Polskim Tamara Filiks zdobyła wyróżnienie za próbę rozwiązania problemu długich kolejek przyjęć do specjalistów w szpitalach. Kolejne wyróżnienie SKP otrzymał w konkursie „Sklepek wzorowy – smaczny i zdrowy” zorganizowanym przez Małopolskie Kuratorium Oświaty. Celem konkursu było kształtowanie u uczniów nawyków zdrowego odżywiania się, wskazanie roli sklepików szkolnych w realizacji elementów edukacji zdrowotnej oraz promowanie szkół, w których funkcjonują sklepiki szkolne oferujące pełnowartościowe produkty dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży. 24 października b. r. na uroczystej gali w Warszawie Klub ponownie zostanie uhonorowany tytułem „Najlepszy Szkolny Klub Przedsiębiorczości w Małopolsce”.

Sukcesy SKP działającego w niepołomickim gimnazjum zostały zauważone. Opiekunowie Klubu – Renata Palińska i Tomasz Paliński zostali zaproszeni do pracy w projekcie „Młodzi z inicjatywą 3 – Praktyczne Zastosowanie Narzędzi Kształcenia Przedsiębiorczości w Ukraińskim Systemie Edukacyjnym” finansowanego w ramach programu Ministerstwa Spraw Zagranicznych „Polska

польська допомога

pomoc rozwojowa 2015”, realizowanego przez FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji (MISTiA) w Krakowie. W ramach realizacji projektu nauczyciele przeprowadzili szkolenia dla dyrektorów szkół i doradców metodycznych i ukraińskich nauczycieli z zakresu praktycznych metod kształcenia przedsiębiorczości na przykładzie Gimnazjum w Niepołomicach oraz z obsługi działającej w szkole platformy e-learningowej.

Także w ramach współpracy uczniowie naszego gimnazjum pracujący w Szkolnym Klubie Przedsiębiorczości, równolegle z młodzieżą z Ukrainy będą zakładać wirtualne firmy. Tym samym zdobędą umiejętności oraz praktyczne doświadczenia w zakresie prowadzenia własnego przedsiębiorstwa w rzeczywistości odzwierciedlającej realia rynkowe i administracyjne. Do konfrontacji pomysłów na wirtualne firmy, wypracowanych przez młodzież naszego gimnazjum z zespołami młodzieży z Ukrainy dojdzie w ramach planowanej w Polsce wizyty studyjnej.

Z WIZYTĄ W OJCZYŹNIE ANDERSENA

GABRIELA JACH

kl. III e, Gimnazjum w Niepołomicach

Calineczka, Dziewczynka z zaparkami, Brzydkie kaczątko – chyba każdy zna i ceni baśnie Hansa Christiana Andersena, również my – uczniowie Gimnazjum im. Władysława Jagiełły w Niepołomicach zostaliśmy wychowani zgodnie z wartościami niesionymi przez nie, dlatego niezmiernie ucieszyła nas możliwość odwiedzenia kraju, w którym powstały te utwory.

Podczas gdy inni uczniowie spędzali pierwsze dni w szkole, nasza klasa, w ramach wymiany ze szkołą w Skødstrup, wyjechała z rewizytą do Danii. Zaczynamy jednak od początku... Gdy dolecieliśmy do Billund byliśmy bardzo szczęśliwi, że znów spotykamy przyjaciół. Na miejscu okazało się, że zaplanowano dla nas tydzień pełen atrakcji: park rozrywki Sommerland, skansen Gamle By, Aarhus, Skagen, gdzie spotykają się dwa morza (Morze Północne i Bałtyk, widok zapierał dech w piersiach!), ruchome wydmy Røbjerg Mile i wiele innych.

Program przygotowany przez naszych partnerów obejmował również warsztaty w nowoczesnej szkole, podczas których próbowaliśmy duńskich przysmaków, rozmawialiśmy o różnicach i podobieństwach między naszymi krajami. Uczyliśmy się też duńskich słów, co niekiedy sprawiało nam trudność. Obejrzelśmy fantastycznie wyposażone klasy (szczególnie

muzyczna czy pracownia do gotowania zrobiły wrażenie), dwie sale gimnastyczne, lustrzana sala do tańca, pełnowymiarowe boiska sportowe. Podczas pobytu w Aarhus mogliśmy również obcować ze sztuką współczesną w ARoS Museum. Okazało się, że wizyta w muzeum może być tak interesująca, że trudno je opuścić. Od Pieka przez Czyściec przeszliśmy do Nieba, czyli gigantycznej tęczy na szczycie muzeum, z której roztacza się kolorowy widok na miasto. Jednak największą atrakcją muzeum okazała się wystawa *Out of the Darkness* – czyli pokój z mgłą. Widzisz tylko rozmyte światło - zmieniające się kolory tęczy... i Ty. Rewelacja!

Ogromnym przeżyciem dla wielu z nas był również spektakl „Imagine” w Teatrze Narodowym w Aarhus. Słowa i muzyka Johna Lennona. Dwie godziny obcowania z balladami rockowymi jednego z Beatlesów to niezapomniane chwile.

Wyjazd do Danii to możliwość ponownego spotkania ze znajomymi (po ich wcześniejszej wizycie w Polsce), poznania Danii i przełamanie barier językowych. Tygodniowy pobyt zastąpił nam wiele lekcji języka angielskiego, a co najważniejsze żadna lekcja nie byłaby w stanie sprawić nam tyle radości, co ta wymiana. Niestety po tygodniu zwiedzania i spędzania czasu z przyjaciółmi musieliśmy się z pożegnać i wrócić do Polski. Każdy z nas żałował, że nie może zostać dłużej. Podczas ostatniego spotkania w szkole nie obyło się bez łez.

Projekt wymiany pozwolił nam otworzyć przysłowiowe okno na świat, sprawdzić i rozwinąć swoje umiejętności językowe, pokonać nieśmiałość, zobaczyć wiele nowych miejsc, a przede wszystkim spotkać wspaniałych ludzi.

Spędzenie tego tygodnia w taki sposób nie byłoby możliwe, gdyby nie wsparcie burmistrza Romana Ptaka, zaangażowanie naszej wychowawczynie Anny Mazurkiewicz oraz naszych kochanych rodziców. Podziękowania za opiekę kierujemy też do Małgorzaty Juszczyk. Dziękujemy za to, czego mogliśmy doświadczyć, za to, co mogliśmy zobaczyć i kogo poznać dzięki wymianie z Danią. Na pewno nie zapomnimy tych chwil.

PLON, NIESIEMY PLON...

KAROLINA KOŚCIOŁEK

Nauczyciel wychowania przedszkolnego w Samorządowym Przedszkolu w Podłężu

Poznanie przez dzieci własnego dziedzictwa kulturowego powinno odbywać się od najmłodszych lat. Edukacja regionalna wprowadza maluchy w świat wartości i jest mocno związana z kulturą lokalną.

Ostatni dzień kalendarzowego lata zapisał się niezwykle w historii Samorządowego Przedszkola im. św. Kingi w Podłężu. Przedszkolaki wraz z zaprzyjaźnionym Kołem Gospodyń Wiejskich obchodziły po raz pierwszy Przedszkolne Dożynki.

Dzieci oraz zaproszone gospodynie zgromadzone w sali Domu Kultury INSPIRO powitała dyrektor Danuta Gąska. Po części oficjalnej przyszedł czas na występy artystyczne dzieci z grupy II A Krasnali oraz IV B Pszczółek. Nie mogło zabraknąć wieńców dożynkowych, koszów z darami ziemi, ale przede wszystkim chleba. Wszystkie dary dzieci złożyły na ręce pani dyrektor oraz przewodniczącej Koła Gospodyń Małgorzaty Kwiecińskiej. Zaproszone członkinie koła również uświetniły uroczy-

stość swoim występem prezentując wiersze oraz przyspiewki ludowe. Zwieńczeniem obchodów święta plonów była degustacja warzyw, owoców, grillowanych kiełbasek oraz zabawy przy ludowej muzyce

w ogrodzie przedszkolnym. Mamy nadzieję, że przedszkolne dożynki na stałe wpiszą się w tradycję naszego przedszkola i będą okazją do pielęgnowania pięknego obrzędu ludowego.

SZKOLNY KLUB BEZPIECZEŃSTWA

IRENA KARCZ

dyrektor Szkoły Podstawowej nr 3 w Niepołomicach-Podgrabiu

Samorząd szkolny Szkoły Podstawowej nr 3 w Niepołomicach-Podgrabiu już po raz drugi zainicjował działalność Szkolnego Klubu Bezpieczeństwa, którego zadaniem jest praca na rzecz ekologii i poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego wśród lokalnej społeczności, w szkole i poza nią. Klub zrzeszony jest w ogólnopolskiej sieci Szkolnych Klubów Bezpieczeństwa, założonej przez firmę Renault pod hasłem Partnerstwo dla Bezpieczeństwa Drogowego. Funkcję opiekuna SKB objęła Monika Działowiec, nauczycielka języka angielskiego, która, wspólnie z Bożeną Kaczmarską, pełni funkcję opiekuna samorządu szkolnego. Pierwszym działaniem w tym roku szkolnym jest prowadzenie akcji na rzecz noszenia przez uczniów i dorosłych

mieszkańców dzielnicy odblaskowych elementów podczas poruszania się po drogach, w ramach akcji „Odblaskowa Szkoła”. Uczniowie, poprzez przygotowanie ulotek, plakatów oraz uczniowski patrol podwórkowy, przyczyniają się do powstawania nawyku wychodzenia z domu z odblaskiem. Hasłem tegorocznej akcji jest: „Zaprzyjaźnij się z odblaskiem”. Klubowicze przygotowują się również do pokazów pierwszej pomocy przedmedycznej dla młodszych uczniów oraz rodziców.

To oczywiście nie jedyne działania planowane w tym roku szkolnym. Najstarsi uczniowie swoją opieką otaczają też młodszych, a szczególnie tych, którzy w tym roku szkolnym będą się przygotowywać do egzaminu na kartę rowerową.

ODBLASKOWY PIĄTEK

ANNA DRAGAN, BEATA WALCZYK

nauczyciele w Szkole Podstawowej w Woli Batorskiej

18 września uczniowie klas IIa i IIb ze Szkoły Podstawowej im. Wincentego Witosa w Woli Batorskiej wybrali się na odblaskowy spacer, w trakcie którego wzięli udział w pokazowych zajęciach dotyczących bezpieczeństwa. Dzieci miały możliwość wykazać się wiedzą o zasadach ruchu drogowego i przepisach dotyczących pieszych i rowerzystów. Ponadto wzięli udział w pokazie ratownictwa medycznego nad brzegiem jeziora. Atrakcją wycieczki było śniadanie

w Nadleśnictwie Niepołomice. Zaproszono na nie również pszczelarza, który odkrywał przed najmłodszymi tajemnice swojego zawodu. W drodze powrotnej uczestnicy tej odblaskowej wycieczki zwiedzili hodowlę strusi oraz stadninę koni pamiętając na każdym kroku o zasadach bezpieczeństwa. Odblaskowy piątek na łonie natury był nie tylko formą aktywnego spędzenia czasu, ale przede wszystkim niezwykłą lekcją o szeroko rozumianym bezpieczeństwie.

ZRÓBMY RAZEM COŚ DLA SZKOŁY

ANNA GAŚŁOWSKA

dyrektor Szkoły Podstawowej w Woli Batorskiej

1 września szkolny dzwonek przypomni wszystkim uczniom nadsze szkoły o rozpoczęciu nowego roku szkolnego. Jednak nie tylko dźwięk dzwonka zachęcił dzieci i młodzież do radosnego powitania szkoły. Dzięki pomocy ze strony firmy Coca-Cola i pracy kilkunastu wolontariuszy, wewnątrz szkoły zyskało nową twarz. Ściany, klatka schodowa i sklepik zostały odmalowane na delikatne, sprzyjające odpoczynkowi i wyciszeniu kolory. Szkolny

sklepik stał się miejscem, w którym uczniowie mogą zjeść swój zdrowy posiłek, zrelaksować się na przerwie i uczestniczyć w spotkaniach zarówno z nauczycielami jak i rówieśnikami.

Inicjatorką i koordynatorem akcji była Izabela Batko.

Wszyscy członkowie społeczności szkolnej cieszą się z wakacyjnej metamorfozy szkoły i dziękują firmie Coca-Cola za okazywaną życzliwość a wszystkim wolontariuszom za bezinteresowną pomoc.

PRZEDSZKOLAKI W PODGRABIU BEZPIECZNE NA DRODZE

PAULA MAZUREK

nauczyciel wychowania przedszkolnego w SP nr 3 w Niepołomicach-Podgrabiu

Ulica to nie plac zabaw! Pod takim hasłem dzieci z Punktu Przedszkolnego działającego przy Szkole Podstawowej nr 3 w Niepołomicach-Podgrabiu poznawały podstawowe przepisy ruchu drogowego i zasady poruszania się po drogach. Przedszkolaki obejrzały przygotowane przez szóstoklasistów przedstawienie „Bezpiecznie do szkoły”. Uczniowie występujący na scenie, wraz z dziećmi na widowni, przy pomocy znaków drogowych przypominali i utrwalali wiedzę związaną z bezpieczeństwem w ruchu drogowym. Poprzez wierszyki, piosenki i wspólną zabawę zachęcali do noszenia odblasków, właściwego poruszania się po drogach i bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię. Dodatkowo ciekawym elementem przedstawienia były za-

gadki zadawane dzieciom przez aktorów. Widzowie chętnie włączali się do zabawy, wykazując się wiedzą i umiejętnościami związanymi z bezpiecznym poruszaniem się po drogach. To bardzo istotne działanie mające na celu przygotowywanie dziecka od najmłodszych lat do świadomego uczestnictwa w ruchu drogowym.

Przedszkole jest miejscem, gdzie dzieci nie tylko się bawią, ale zdobywają szeroką wiedzę o otaczającym je świecie, wdrażane są też do bezpiecznego funkcjonowania w różnych dziedzinach życia. Czas mija szybko i niedługo same będą poruszały się po ulicach, a zdobyte i utrwalane zasady bezpieczeństwa zaowocują w przyszłości ich rozważaniem w korzystaniu z dróg publicznych.

SŁOŃCE, RADOŚĆ I WOLNOŚĆ, CZYLI ZABIERZOWSKIE LEKCJE WF-U

ANNA SIEK

pedagog szkolny w Gimnazjum Niepublicznym im. ks. J.Twardowskiego w Zabierzowie Bocheńskim

W ostatnim czasie w mediach możemy zauważyć kampanię reklamową Ministerstwa Sportu i Turystyki „Stop zwolnieniom z WF-u”. Jest to pokłosie sytuacji, kiedy na zajęciach z wychowania fizycznego znaczna część dzieci i młodzieży zgłasza niedyspozycje, brak stroju lub przedstawia zwolnienia od rodziców czy lekarza.

Przed nauczycielami tego przedmiotu poważne zadanie – zachęcenie uczniów do czynnego uczestnictwa w lekcjach, a pośrednio promowanie aktywnego i zdrowego trybu życia. Przepis na sukces jest bardzo prosty – zajęcia dla uczniów muszą być atrakcyjne, różnorodne, dopasowane do ich zainteresowań i predyspozycji. Otwartość nauczyciela na propozycje uczniów i uzyskane w ten sposób informacje zwrotne powinny pozwolić na budowanie scenariuszy lekcji, które oprócz uczucia zmęczenia przyniosą uczniom także wyraźną satysfakcję. Sama gimnastyka i gry zespołowe to już dzisiaj relikty przeszłości. Nie bez znaczenia jest również atmosfera na zajęciach, która powinna być przyjazna, tak aby uczeń czuł radość z uczestnictwa w nich.

W Gimnazjum Niepublicznym im. ks. Jana Twardowskiego w Zabierzowie Bocheńskim dba się o zamiłowanie uczniów do aktywności fizycznej. Argumenty na poparcie tej tezy są co najmniej dwa. Po pierwsze, stawia się nie tylko na rywalizację i wyniki sportowe, ale także promuje się rekreację, ruch w każdej możliwej formie. Po drugie, lekcje nie ograniczają się do sali gimnastycznej czy przyszkolnego boiska. Wykorzystuje się naturalne bogactwo zasobów miejscowości i niektóre lekcje odbywają się w terenie. Przepiękne trasy

Puszczy Niepołomickiej zachęcają do tego, aby wybrać się tam na rolkach, a niewielką odległość, która dzieli szkołę od lasu, spokojnie można pokonać na rowerze. Taka alternatywna formuła lekcji spotyka się z zainteresowaniem uczniów, a dzięki temu WF jest jednym z najbardziej lubianych przedmiotów w szkole. Kojarzy się przecież ze słońcem, radością... Kiedy sprzyja pogoda

uczniowie w czasie lekcji korzystają nieodpłatnie z położonego nieopodal kompleksu wodnego - Bobrowego Rozlewiska. Poznają wówczas zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i ćwiczą mięśnie ramion podczas wypraw kajakowych. Ale WF kojarzy się też z wolnością – wyboru miejsca i formy zajęć. I w tym należy upatrywać także nieaktualności telewizyjnego spotu w zabierzowskim gimnazjum.

Sport wyzwala w mózgu człowieka endorfiny, które poprawiają nastrój, redukują stres oraz poprawiają szybkość procesów myślowych i pamięciowych. Warto o tym pamiętać, kiedy zastanawiamy się nad sensownością zajęć wychowania fizycznego dla dzieci i młodzieży.

POKAZ PIERWSZEJ POMOCY W WIELICZCE

IZABELA SZOT

nauczyciel biologii i chemii w Gimnazjum w Woli Batorskiej

26 sierpnia uczniowie Gimnazjum Społecznego im. Lady Sue Ryder w Woli Batorskiej prezentowali swoje umiejętności z zakresu pierwszej pomocy w czasie 213. spotkania z cyklu „Wieliczka – Wieliczanie” poświęconego historii Polskiego Czerwonego Krzyża. Spotkanie organizowane przez Jadwigę Dudę, odbyło się w Urzędzie Miasta i Gminy Wieliczka.

W pokazie wzięli udział zwycięzcy kwietniowych Zawodów Pierwszej Pomocy w Wieliczce: Wiktoria Mrozowska, kapitan drużyny i nasza tegoroczna absolwentka oraz dwoje ratowników: Gabryś Śleboda i Julia Buczek. W przygotowaniu pokazu wspomagały ich koleżanki: Ala Warecka, która prowadziła pokaz oraz pozorantki prezen-

tujące scenkę: Kasia Biernat, Kamila Mirek i Kinga Lasiowska.

W czasie pokazu nasi ratownicy zaprezentowali podstawowe zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy przedmedycznej. Rozpoczęli od zabezpieczenia miejsca zdarzenia, a Wiktoria opisała, jak należy poinformować odpowiednie służby o zaistniałej sytuacji. Julia i Gabryś pokazali, w jaki sposób pomóc osobie nieprzytomnej i nieoddychającej, czyli wykonali na fantomie zabieg resuscytacji.

Następnie, przy pomocy naszych pozorantek, ratownicy zaprezentowali postępowanie w przypadku podstawowych urazów. Wiktoria pokazała sposób postępowania z osobą nieprzy-

tomną z padaczką (grała ją Kasia). Julia opatrzyła Kindze ranę na nodze, z wbitym ostrym narzędziem. Gabryś opatrzył i prawidłowo usztywnił rękę Kamili, która uległa złamaniu otwartemu kości przedramienia.

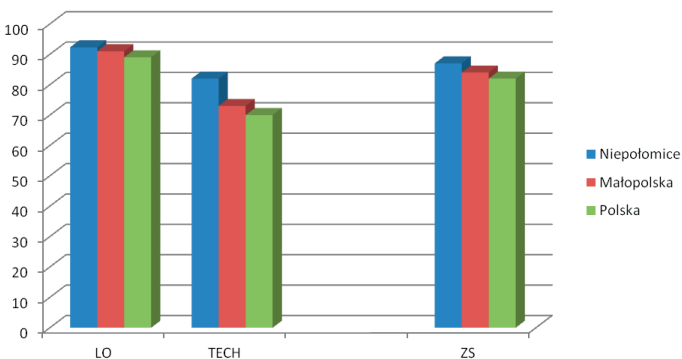
Pokaz spotkał się z entuzjastycznym przyjęciem zarówno publiczności jak i zaproszonych gości prelegentów, wśród których znajdowali się: prezes PCK Stanisław Kracik, dyrektor Małopolskiego Zarządu Okręgowego PCK Małgorzata Pyka oraz prezes Zarządu Oddziału Rejonowego PCK w Wieliczce Henryk Uhryński. Wszyscy byli pod wrażeniem zarówno umiejętności młodych ratowników, jak i faktu, że przygotowali pokaz w czasie dla nich wolnym, czyli w wakacje.

PIERWSZY KROK ZA NAMI...

22 września, dzięki wsparciu władz Miasta i Gminy Niepołomice – Burmistrza Romana Ptaka oraz Dyrektora Wydziału Edukacji – Danuty Wieczorek, udało się zorganizować spotkanie informacyjne na temat założeń i zasad funkcjonowania Forum Humanistów, którego działalność chcielibyśmy uruchomić jak najwcześniej – tym bardziej, że jest kilka powodów, dla których jego funkcjonowanie jest jak najbardziej wskazane!

Po pierwsze – okazało się, że mamy powody cieszyć się sukcesem wyników egzaminu maturalnego z języka polskiego, jaki uczniowie naszej gminnej szkoły ponadgimnazjalnej - Zespołu Szkół im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Niepołomicach uzyskali w edycji Matura 2015. Nowa formuła egzaminu pisemnego, została zdana przez wszystkich uczniów liceum!

P.S. Poniższy wykres „MATURA 2015 – ZDAWALNOŚĆ”, pokazuje wyniki egzaminu maturalnego dla „Nowej” i „Starej” Matury; dla egzaminu pisemnego i ustnego...

Dlaczego ten sukces jest tak ważny?

Ponieważ jest to efekt wysiłku wszystkich polonistów, którzy pracowali z tymi uczniami na wszystkich czterech etapach edukacyjnych. Wprowadzona od 2008 roku reforma polskiej oświaty dzieli edukację humanistyczną tak, że kolejne etapy wprowadzają kolejne treści i umiejętności wymagane przy kolejnych egzaminach końcowych¹ i – naprawdę – jest niewiele czasu na jakiegokolwiek ich uzupełnianie, bo trzeba wprowadzać nowe treści i umiejętności przypisane do danego etapu.

Dlatego na wrześniowe spotkanie, które obrało formę konferencji, zaprosiliśmy dyrektorów przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych znajdujących się na terenie naszej gminy; oraz – tym razem – nauczycieli języka polskiego, aby szczególnie im podziękować za ich zaangażowanie, ponieważ sukces matury, jako egzaminu kończącego wszystkie etapy edukacji uczniów, jest także i ich sukcesem!

I tu drugi powód powołania do życia Forum Humanistów!

Tegoroczna matura z języka polskiego w naszej szkole ponadgimnazjalnej pokazała w jakim kierunku powinna pójść współpraca i kogo powinna objąć swym zasięgiem, żeby efekty edukacji humanistycznej były – jeśli nie lepsze, to co najmniej utrzymujące ten wysoki poziom.

Dlatego do współpracy zaprosiliśmy przedstawicieli Biblioteki Publicznej

w Niepołomicach, Małopolskiego Centrum Dźwięku i Słowa, Muzeum Niepołomiczkiego Zamek Królewski w Niepołomicach oraz Niepołomiczkiego Centrum Kultury, którzy przedstawili ofertę edukacyjną skierowaną zarówno do uczniów (lekcje muzealne, warsztaty), jak i do nauczycieli (wykłady, konferencje). Wśród skonsultowanych uprzednio i zweryfikowanych pod względem merytorycznym propozycji, znalazły się m.in.:

- ruszająca od listopada Akademia Filmowa², w ramach której będzie możliwość uczestniczenia w warsztatach prowadzonych przez uznanych reżyserów i ludzi filmu;
- kontynuacja sprawdzonych lekcji muzealnych z rozszerzoną ofertą warsztatową i tematyczną skierowaną do różnych wiekowo poziomów edukacyjnych; oferta, z której będą mogły korzystać także osoby prywatne³;
- propozycja organizowania spotkań z wybitnymi pisarzami i dziennikarzami, wykładów i prelekcji – także pasjonatów różnych dziedzin kultury i nauki, związanych z Niepołomicami i najbliższą okolicą.

I tu trzeci powód uruchomienia Forum Humanistów!

Chcemy promować lokalne środowisko w dwóch formach: - jako miejsca spotkań i rozmów, refleksji i przemyśleń na temat współpracy między nauczycielami i wymiany doświadczeń zawodowych, sprawdzonych metod edukacyjnych, efektywnych ćwiczeń i przydatnych materiałów; - jako miejsca, gdzie wspólnie, w doborowym towarzystwie (do którego serdecznie zapraszamy!), będzie można posłuchać dobrej muzyki, obejrzeć świetny film albo dać się porwać magii teatru. A to wszystko w wykonaniu organizacyjnym lub artystycznym ludzi, którzy w jakikolwiek sposób związani są z Niepołomicami i najbliższą okolicą (mieszkają lub mieszkali tutaj; pracują lub pracowali tutaj).

Są już konkretne propozycje i serdecznie zapraszamy, aby wziąć w nich udział – oprócz nauczycieli języka polskiego – także tych, którzy mają swój wkład w edukację humanistyczną naszych uczniów i dzieci (nauczycieli historii, wos-u, języków obcych, religii i etyki, edukacji artystycznej i wiedzy o kulturze, edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, animatorów kultury), a także tych, którzy czują w sobie ducha humanizmu i chcieliby go „dokarmić” lub się nim podzielić...

Już 29 października 2015 roku zapraszamy na spotkanie o charakterze towarzyskim do Kina i Kawiarni MCDiS. Proponujemy seans filmowy (od 16.30) oraz dyskusję nt. „Relacji między nauczycielem - mentorem, a uczniem-geniuszem.” (od 18.00), by następnie – (dla wtajemniczonych – przy stolikach...), poświętować z okazji Dnia Edukacji Narodowej!⁴

30 października 2015 w Sali Teatralnej MCDiS odbędą się Zaduszki Tischnerowskie, nawiązujące do 15. rocznicy śmierci profesora, filozofa, księdza i bardzo oryginalnego człowieka, zawsze podkreślającego swoje góralskie pochodzenie. Spotkanie będzie miało dwie części: debatę, w której wezmą udział zaproszeni goście oraz koncert zespołu góralskiego z Bukowiny /rock i poezja góralska/, który przedstawi swoje wariacje na temat „Filozofii po góralsku” ks. J. Tischnera⁵.

Jeśli ktoś jest zainteresowany naszym Forum Humanistycznym, prosimy o kontakt mailowy⁶ lub poprzez redakcję Gazety Niepołomiczkiej.

¹ Egzamin kończący szkołę podstawową, egzamin gimnazjalny, egzamin maturalny

² Szczegóły programowe i oferta filmowa ukażą się w następnym numerze Gazety Niepołomiczkiej oraz na stronie internetowej MCDiS www.mcdiis.pl

³ Szczegóły – na stronie internetowej Muzeum Niepołomiczkiego Zamek Królewski w Niepołomicach <http://www.muzeum.niepolomice.pl/>

⁴ Ograniczeniem jest ilość miejsc w Kinie oraz pojemność Kawiarni!

⁶ Kontakt: szewczyk.paulina@wp.pl

Jeden z trzystu szesnastu

PORUCZNIK JÓZEF CZUMA „SKRYTY”

Zginął 71 lat temu w lipcu, zamordowany przez hitlerowców. Józef Czuma był oficerem Armii Krajowej. Należał do elitarnego grona kilkuset „cichociemnych” – skoczków spadochronowych przeszkolonych w Anglii i przetrucanych do kraju w celu kierowania walką z okupantem.

Sam pomysł, by stworzyć elitarny oddział spadochroniarzy do nawiązania łączności z walczącym podziemiem narodził się już pod koniec 1939 roku we Francji. Jednak zrealizowano go dopiero po ewakuacji polskich sił do Wielkiej Brytanii. Tam, latem 1940 roku, w Sztapie Naczelnego Wodza powołano specjalny oddział odpowiedzialny za przeszkolenie i przetrut żołnierzy do okupowanej Polski. Opracował on zasady ich werbunku i szkolenia. **„Należy wybierać ludzi o twardym, nieugiętym charakterze, dzielnych, zdecydowanych, ideowych, umiejących w sposób bezwzględny dochować tajemnicy, zdolnych do odegrania roli emisariuszy politycznych i wojskowych”** – instruował gen. Władysław Sikorski.

Kim, że byli owiani legendą, owi „cichociemni”. Pod mianem tym kryli się znakomicie wyszkoleni do zadań indywidualnych specjaliści w zakresie dywersji, wywiadu, łączności, na miarę dzisiejszych komandosów.

Z jednostek, w których służyli znikali nocą nic nikomu nie mówiąc. Po tem tak samo działali – po cichu i pod osłoną ciemności. Ich znakiem rozpoznawczym jest atakujący orzeł. W swojej odznace mają go dziś komandosi GROM-u.

Oddział, którym dowodził, wiele akcji zbrojnych przeprowadził w okolicach Celestynowa i tu odniósł największe swoje sukcesy bojowe.

Oddział Skrytego wspomina jeden z oficerów AK – *„Gdy na miejscu koncentracji zobaczyłem oddział oczy stanęły mi kołem z wrażenia. Prawie wszyscy mieli na sobie białe przeciwśniegowe okrycia ochronne i karabiny, część ludzi miała na głowach hełmy, a na stojącej obok podłodze jeżyły się lufy karabinów maszynowych. Karność jak w normalnym oddziale regularnego wojska, ale jednocześnie wyczuwało się, że nie jest ona wymuszona, lecz zrodzona z koleżeństwa wiążącego tych ludzi ze sobą i z dowódcą.”*

Józef Czuma nie przeżył wojny. Jednak nie zginął podczas walki. Został aresztowany przez gestapo w lipcu 1944 roku.

„Skryty potrafił milczeć i wytrzymywał badania w gestapowskiej katowni przy alei Szucha. Kilka dni przed wybuchem Powstania Warszawskiego. Nie doczekał chwili zbrojnej rozprawy z wrogiem. Niemcy nie wydali jego ciała. Nie wiadomo gdzie został pochowany. Właściwie nie ma grobu. Jeszcze jeden z „kamieni rzuconych na szaniec...” – wspomina kolega z oddziału.

Po aresztowaniu dowódcy, oddział „Skrytego” zamiast wystąpić do walki zbrojnej z Niemcami, wziął udział w koncentracji wojsk terenowych oddziałów AK w lasach koło Machalina, gdzie odczytano rozkaz o ich rozwiązaniu. Po kilku latach ciężkiej, pełnej poświęcenia i ofiar walki, nie takiego zakończenia spodziewał się chyba najlepszy oddział „Kredywu” Okręgu Warszawskiego...”

Po okresie powojennym osoba „Skrytego” jak i wielu innych z tego okresu, uległa zapomnieniu. W ostatnich latach coraz więcej odśladania się, tablic oraz pomników upamiętniających czyny bojowe żołnierzy z oddziału „Skrytego”, jednak sam dowódca pozostaje w cieniu.

Tymczasem postać Józefa Czuma nie zasługuje na zapomnienie. Przeciwnie, będąc żołnierzem, a także zwykłym obywatelem prezentował wiele cech godnych naśladowania, nie tylko przez samych żołnierzy.

Józef Czuma urodził się 6 lutego 1915 roku w Niepołomicach na osiedlu Jazy, jako syn Józefa i Marii z domu Terczyńskiej. Osierocony przez ojca, który zginął w 1917 r. szkołę podstawową kończył w Niepołomicach. W roku 1935 zdał maturę w Gimnazjum Państwowym im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bochni, po czym wstąpił do Szkoły Podchorążych Piechoty w Komorowie koło Ostrowii Mazowieckiej. Po jej ukończeniu został promowany na stopień podporucznika i skierowany do 11 pułku piechoty w Tarnowskich Górach. Od 1 września 1939 roku, pełnił funkcję oficera transportowego nadwyżki żołnierzy powstałej po mobilizacji 11 pułku piechoty, z którym przybywa do Lwowa, gdzie zostaje wcielony do 19 PP, którego zostaje dowódcą. We wrześniu 1939 roku walczy z Niemcami w obronie Lwowa. Walczył dobrze. Odznaczono go Krzyżem Walecznych.

Jak donoszą źródła 21 września oddziały niemieckie opuszczają swoje pozycje wokół miasta, przekazując je Armii Czerwonej. Najprawdopodobniej 22 września Józef Czuma, po otrzymaniu informacji o poddaniu miasta, podjął udaną próbę przebicia przez otaczające miasto oddziały Armii Czerwonej. 23 września dostał się jednak do niewoli niemieckiej, z której zbiegł po kilku dniach. Co działo się dokładnie

z nim przez dwa miesiące – nie wiadomo.

Wiadomo jednak, że 4 grudnia 1940 r. przekroczył granicę z Węgrami, 9 grudnia zostaje internowany. Trafia do obozu dla polskich oficerów, w którym przebywa do 28 lutego 1940 roku. Udaje mu się przedrzeć do wojska polskiego we Francji. Zostaje tam dowódcą w samodzielnym batalionie strzelców w Coetquidan, a później dowódcą plutonu w III batalionie 10 Brygady Kawalerii Pancernej.

Po upadku Francji, Józef Czuma przedostaje się do Wielkiej Brytanii. W odtwarzanym tam Wojsku Polskim dostaje przydział do 14 pułku Ułanów Jazłowieckich, w którym służy do sierpnia 1942 r. Dniem, który zaważył na dalszych losach Czumy był 21 lipca 1942 roku. Złożył on na ręce oficera dyżurnego Oddziału VI deklarację, w której wyraził chęć wykonywania zadań w okupowanej Polsce.

Od 16 sierpnia 1942 do 31 stycznia 1943 przeszedł szkolenie konspiracyjne ze specjalnością dywersyjną oraz dodatkowy kurs motorowy. W listopadzie 1942 roku składa przysięgę żołnierza Armii Krajowej, przyjmując pseudonim „**Skrzyty**” oraz zostaje mianowany na porucznika.

W nocy z 17 na 18 lutego 1943 przybywa do Polski (operacja lotnicza pod kryptonimem „Floor”), zostaje zrzucony na spadochronie na placówkę odbiorczą o kryptonimie „Puchacz”, położoną 9 km na południowy wschód od Mord, w powiecie siedleckim. Pilot bez większych problemów odnalazł placówkę. Po wymianie sygnałów świetlnych pomiędzy maszyną a oddziałem czuwającym na ziemi, samolot zrzucił zasobniki i wykonał prawidłowy nalot, żeby zrzucić skoczaków, lecz zszedł zbyt nisko oraz nie wytracił prędkości umożliwiającej bezpieczny skok. „Skrzyty” w trakcie lądowania uległ ciężkiemu potłuczeniu, co przyczyniło się do późniejszej operacji żołądka, a następnie długotrwałej rehabilitacji.

We wrześniu 1943 roku obejmuje dowództwo podwarszawskiego oddziału dywersyjnego, nazywanego odtąd jego przydomkiem (oddział „Skrzytego”).

Oddział składał się wówczas z czterech grup bojowych (około 130 żołnierzy), które były zlokalizowane na „linii Otwockiej” w rejonach Świdry – Wiązowa. Radość, Falenica i Rembertów.

Po objęciu dowództwa przez „Skrzytego” znacznie wzrosła aktywność bojowa oddziału.

Do połowy roku 1944 przeprowadził ponad dwadzieścia akcji zbrojnych, zadając wrogowi dotkliwe straty: około 1000 żołnierzy zabitych i rannych, zdezorganizowany ruch kolejowy, wykonane wyroki na gorliwych współpracownikach okupantów. Trudno policzyć jak wielu Polaków uniknęło represji, dzięki zniszczeniu przez żołnierzy „Skrzytego” dokumentów ewidencyjnych oraz zakłócaniu pracy niemieckich urzędów.

Gestapo wpadło na trop „Skrzytego” w kwietniu 1944 roku. Pierwsza próba schwytania miała miejsce na Dworcu Głównym w Warszawie, opowiada Henryk Witkowski „Boruta”.

„W pierwszych dniach maja „Skrzyty” przyszedł na umówione z „Kosą” spotkanie, ale był wyjątkowo zdenerwowany. Przed dwoma czy trzema dniami, gdy wysiadł na dworcu Warszawa Główna z pociągu elektrycznego i przechodził peronem w stronę wyjścia, zauważył, że zbliża się do niego kilku cywilów o jednoznacznie wyglądzie, a z tyłu blokuje mu drogę dwóch umundurowanych policjantów niemieckich. Nie namyślając się długo „Skrzyty” wykonuje niemal akrobatyczny skok tuż przed ruszającym z miejsca pociągiem. Pod osłoną zasłaniających go wagonów przebiega przez tory na sąsiedni peron i udaje mu się w ostatniej chwili wskoczyć do pociągu elektrycznego akurat odjeżdżającego w kierunku Dworca Wschodniego. Uniknął w ten sposób aresztowania,

W opiniach przełożonych por. Czuma był:

„... inteligentny, solidny, pilny i zdecydowany. Miły w obejściu. Silny charakter, wywiera dodatni wpływ na otoczenie, posiada wszelkie kwalifikacje na dobrego dowódcę. Bardzo pracowity, odważny i pewny. Koleżeński. Orientacja bardzo dobra. Duże zdolności organizacyjne i wychowawcze. Lojalność służbowa i patriotyzm bez zastrzeżeń. Fizycznie bardzo wytrzymały. Ogólnie bardzo dobry.”

„... Był jednym z tych, którzy w walce z okupantem imponowali nawet buńczucznej Warszawie.”

„Zginął bohatersko jak na cichociemnego przystało.” – Tak wspomina po raz ostatni swojego przyjaciela Ryszard Nuszkievicz, „Powolny”

Pod dowództwem „Skrzytego” oddział przeprowadził 21 akcji zbrojnych, które były w pełni potwierdzone źródłowo. A mianowicie:

- 2 akcje kolejowe związane z opanowaniem stacji i zatrzymaniem pociągów w celu zdobycia broni;
- 5 akcji kolejowych związanych z wykolejeniem i ostrzelaniem wojskowych pociągów pospiesznych;
- 3 akcje zniszczenia akt w zarządach gmin;
- 2 akcje niszczenia akt w niemieckich urzędach pracy – Arbeit-samtach;
- 1 zasadzka na samochody pelengacyjne;
- 4 akcje likwidacyjne;
- 1 akcja obrony magazynu broni w Radości;
- 1 starcie zbrojne;
- wykradzenie zwłok dwóch żołnierzy zastrzelonych w Otwocku;
- ćwiczenia partyzanckie przed akcją „Burza” w Lasach Celestynowskich;

Oprócz tego:

- 2 akcje kolejowe związane z wykolejeniem i ostrzelaniem wojskowych pociągów pospiesznych, znane z relacji żołnierzy „Skrzytego”, jednak nie potwierdzone dokumentami źródłowymi.

Oto kalendarium wybranych akcji bojowych oddziału „Skrzytego”

- atak na niemiecki pociąg wojskowy – Pogorzal, 6/7 października 1943 r.;
- atak na niemiecki pociąg urlopowy – Skruda, 4 grudnia 1943 r.;
- atak na niemiecki pociąg urlopowy – Celestynów, 11/12 grudnia 1943 r.;
- atak na niemiecki pociąg urlopowy – Skruda 23/24 lutego 1944 r.;
- atak na niemiecki pociąg urlopowy – Pogorzal 28/29 1944 r.;
- akcja żołnierzy „Skrzytego” w obronie radiostacji – Rembertów, 14 marca 1944 r.;
- akcja na niemiecki urząd pracy (Arbeitsamt) – Otwock, 1 kwietnia 1944 r.;
- atak na niemiecki pociąg urlopowy – Pogorzal, 26/27 kwietnia 1944 r.

„ale nie uległo wątpliwości, że został „spalony”. Albo wpadł w oko jakiemuś konfidentowi działającemu na linii otwockiej. Choć nic nie wskazywało, że cały jego oddział został rozszyfrowany, zaistniała sytuacja zmusiła „Skrzytego” do zachowania większej ostrożności i ograniczenia kontaktów ze swoim oddziałem do niezbędnego minimum, a tym samym chwilowego wstrzymania jego działalności bojowej.”

12 lipca 1944 r. Józef Czuma zostaje aresztowany przez gestapo. Tym razem gestapowscy zaczęli, aż Józef Czuma wyjdzie z hali dworca i zatrzymali go u zbiegu Marszałkowskiej i Alej Jerozolimskich, a następnie poddali okrutnemu śledztwu. Nie wiadomo do końca jak i kiedy umarł. Było to tuż przed wybuchem samego Powstania Warszawskiego, prawdopodobnie 19 lipca 1944 r. Zamordowany został w siedzibie gestapo przy alei Szucha lub rozstrzelany w ruinach getta. A może na Pawiaku?

W uznaniu wzorowej, pełnej poświęcenia służby uhonorowany został najwyższym odznaczeniem wojskowym – orderem Virtuti Militari.

Poszanowanie historii i pielęgnowanie bogatej tradycji narodowej, to niezbędne warunki dla budowania trwałej przyszłości.

Tym najwyższym wartością hołdował „Skrzyty”, potwierdzając to swoim życiem i służbą Ojczyźnie.

Dlatego, mimo upływu lat, postawa życiowa i dokonania Józefa Czumy pozostają aktualne, a jego postać zasługuje na upamiętnienie.

PRZYJEŹDŹAŁEM ZAWSZE Z RADOŚCIĄ

Bogdan Loebel opowiada o Niepołomicach swojej młodości

Wśród absolwentów niepołomiczkiego liceum szczególną postacią jest niewątpliwie Bogdan Loebel (rocznik 1932). Uznany poeta, autor świetnych tekstów bluesowych i rockowych. Piosenki z jego słowami śpiewali m. in. Blackout, Breakout, Niebiesko Czarni, Dżem, Krzysztof Cugowski, Nocna Zmiana Bluesa, Stan Borys, De Mono, Grzegorz Markowski i Stare Dobre Małżeństwo. Wielkimi przebojami radiowych rozgłośni okazały się choćby takie utwory jak *Anna* czy *Kiedy byłem małym chłopcem*. Z Artystą w jego domu, w podwarszawskim Józefowie rozmawiali Lucyna Niedbała i Piotr Jarmocik.

Talent literacki Loebela ujawnił się również w uprawianej ze szczególnym zamiłowaniem twórczości prozatorskiej. Wątki niepołomiczkie, związane ze wspomnieniami licealnej młodości pisarza, pojawiają się w kilku jego powieściach: *Zabij ją i wyjedź z tego miasta*, *Nie zabijaj*, *Dom moich rodziców*, *Śpiąca jasnowłosa*.

W ostatnich dniach sierpnia tego roku, w swoim pełnym aniołów domu, w Józefowie pod Warszawą - miejscu wyjątkowo przyjaznym dla niechcianych i okrutnie porzucanych zwierząt - Autor, pełen intelektualnego wigoru i nieco zgryźliwego humoru, a przy tym autoironicznego dystansu do siebie, pobłażliwości dla świata i bliźnich, opowiedział o Niepołomicach swojej młodości.

W jakich okolicznościach przybył Pan do Niepołomic, pamięta Pan ten dzień?

Bogdan Loebel: Gdzieś chyba w 1949 roku. Tata był leśniczym, otrzymał propozycję pracy w nadleśnictwie, którą przyjął ze względu na bliskość Krakowa i plany związane z moją dalszą edukacją. Przybyliśmy z Żywca, gdzie chodziłem już do gimnazjum. Bardzo kochałem to miasto, Żywiec z ogromnym parkiem Habsburgów był przepiękny.

Do Niepołomic przyjechaliśmy pociągiem, pamiętam, że szliśmy od strony stacji kolejowej, najpierw zobaczyłem zamek, później rynek i wreszcie nasz drewniany dom. W tym domu mieściły się służbowe mieszkania pracowników nadleśnictwa.

Przybyłem do Niepołomic z rodzicami, bratem Stanisławem i babcią Władysławą. Bez kłamstwa powiem, że byłem wtedy przygnębiony. Niepołomic wydały mi się takie małe. Zamieszkałem w jednym pokoju z babcią, później przegrodziliśmy go szafami.

I został Pan uczniem niepołomiczkiego liceum?

Szkoła także wydała mi się mała. Dyrektor - Tadeusz Biernat - najpierw wziął mnie do swojego gabinetu i zaczął przepytwać z różnych przedmiotów, m.in. z geografii. W końcu mnie to wkurzyło i na pytanie o największą rzekę w Polsce odpowiedziałem - Ganges. Dyrektor zorientował się, że to żarty i dał mi spokój.

Jak zapamiętał Pan koleżanki i kolegów ze szkolnej ławy?

Bardzo fajnie. Baśka Liberówna - śmieszka, mieszkała w zamku przy krużgankach, Danusia Tymczak, jej brat Tosiek, Bronka - z którą ciągle się przekomarzałem, Lusja Michałkówna - miła i spokojna, Kursa - inteligentny i zdolny chłopak, który miewał też ciekawe pomysły: ściągał

buta na lekcji i udawał, że to czołg, Tosiek Gaweł - mój przyjaciel z Woli Batorskiej, nie wiem, co się z nim stało, nie mogę go odnaleźć, Kazik Świ-gost, Oluś Tryjefaczka.

Pamiętam, że w klasie siedział za mną Kazimierz Sater - niezwykle zdolny facet, który wszystko mi podpowiadał. Maturę zdawałem z Basią Deskur, Ferdynandem Gaudynem, Antonim Mleko i Anną Kraśnik. Z Anną długo byliśmy parą. Ta piękna, bardzo zgrabna, rudowłosa dziewczyna śpiewała później w zespole Śląsk. Na randki zabierałem ją do lasu. Ona, na niby, udawała się niepołomką do Krakowa, wysiadała w Podłężu i jechała do Staniątek, a ja tam po nią wychodziłem. W młodości Anna wiele przeżyła: przeszła szlak z armią Andersa, była wywieziona na Syberię.

W liceum przyjaźniłem się także z Marysią i Jurkiem Kossowskimi. Zimą, po lekcjach, jeździliśmy na łyżwach na Moczydło. Ich tata - dr Mieczysław Kossowski - uczył mnie w szkole biologii.

Pamiętam także Marysię Filipowską, Edka Wojkowskiego, Basię Kusiówną, którą tylko raz udało mi się odprowadzić do pociągu, Eugeniusza Boguckiego - biegacza na długich dystansach.

W tym czasie był Pan także zawodnikiem LZS Puszcza?

Zacząłem grać w piłkę nożną i w siatkówkę, bo bardzo lubiłem sport, choć koszykówka mi się nie podobała. Pewnego razu kolega Mietek Wójtowicz zwrócił mi uwagę: *grasz, czy nie grasz, bo tobie się w pewnym momencie nic nie chce*. Pomyślałem wtedy, że on ma rację, gdyż czasami rzeczywiście szybko się nudziłem. Biegałem na 100 i 400 metrów. Można też powiedzieć, że miałem trenera, był nim ojciec kolegi - Bogusław Gniech. Czasami opowiadał mi o swoim pobycie w obozie koncentracyjnym i Cyrankiewiczu, którego tam spotkał.

W *Śpiącej jasnowłosej* ciepło pisze Pan o swoich profesorach...

Dyrektor Tadeusz Biernat był człowiekiem bardzo inteligentnym i powszechnie poważanym.

Lubomir Leszczyński miał aparat fotograficzny, robił grupowe zdjęcia wszystkim klasom, potem każdy uczeń mógł je kupić. Profesor Aleksandra Rogowska - matematyczka, denerwowała się o to na niego. Profesor Leszczyński wykładał geografii, przywoził do szkoły w plecaku różne kamienie - np. piryt. Nazywaliśmy go Adaś, bo wszystkie uczennice były dla niego Basiami, a chłopcy Adasiami. Mieszkał wraz z żoną przy Małym Rynku w Krakowie. Był Karaimem. Pamiętam, że w Niepołomicach odwiedzał dom moich rodziców, mama skądś go znała, mieli chyba wspól-

nych znajomych, może stąd, że mama urodziła się na Kresach w Medyni i także była nauczycielką.

Profesor Janina Ptak – Madamka, chyba podejrzewała, że nie umiem w ząb francuskiego i chyba, dlatego pytała mnie głównie czytania. Nie potrafiłem się uczyć na pamięć, dlatego do dzisiaj nie mam prawa jazdy. A na klasówkach - ściągalem.

Z późniejszym dyrektorem Józefem Rerutkiewiczem, rozmawialiśmy dużo także poza szkołą. To dziwne, ale jakiś czas temu dowiedziałem się, że miał kiedyś powiedzieć, iż w mojej klasie ktoś się jakoś w życiu wybije, ktoś wyróżni się swoją fantazją – pochlebiam sobie, że może miał mnie na myśli. Gdy w 1957 r. napisałem teksty do Bocheńskiego Almanachu Literackiego, rysunkami opatrzył je właśnie mój były już nauczyciel Józef Rerutkiewicz. Z kolei języka polskiego uczyła mnie pani „Tola”. Pamiętam, że kiedyś czytałem wypracowanie z zeszytu, nie mając tego wypracowania.

Bałem się natomiast matematyki z inżynierem Kruszcem, który trzymał dyscyplinę w klasie.

Jak przygotowywał się Pan do matury?

Maturę zdawałem w 1952 roku. W moim domu panowała jakaś psychoza, co będzie, jeśli mi się nie powiedzie. Rodzice wmówili mi, że „świat się zawali”. Denerwowałem się, na egzamin poszedłem blady, w czarnym garniturze taty, co zresztą dobrze wyszło, bo wszyscy się nade mną litowali. Na maturze ustnej z języka polskiego stwierdziłem, że bohater jakiejś radzieckiej powieści - major, stchórzył. Zapanowała groza, obecny w sali tzw. czynnik społeczny obruszył się, *jak to stchórzył?* To były czasy, kiedy człowiek radziecki nie mógł stchórzyć. Zacząłem więc spokojnie tłumaczyć, że według mnie bohater to taki człowiek, który pokonuje swój lęk, strach, nie walczy na oślep i ostatecznie zdałem.

Można się domyślić, że poczucie humoru pozwalało Panu przetrwać ponure czasy?

Raz umówiliśmy się ze Sławkiem Gniechem i przez całą lekcję religii zadawaliśmy księdzu Fidelusowi pytania w stylu *Gdzie jest niebo? Gdzie Amerykanie mają niebo?* Innym razem, wspólnie z kolegami strasziliśmy dziewczęta, które późnym wieczorem przygotowywały w szkole gazetkę ścienną. Uzgodniliśmy, m.in. z Bogusiem Skórą, że przyniesiemy prześcieradło, świeczkę, nagle ktoś wyłączy światło i od strony zniszczonego pod koniec wojny narożnika zamku¹ pojawi się duch. I tak zrobiliśmy, jeszcze na plantach słyszeliśmy wrzaski i piski dziewczyn.

Andrzej, Michał i Marek – bohaterowie *Zabij ją i wyjedź z tego miasta* zakładają w szkole podsłuch...

To było autentyczne zdarzenie, chodziło o zdobycie pytań maturalnych. Kolega zamontował w nocy mikrofon i podsłuchiwaliśmy obrady nauczycieli. Wprawdzie nie poznaliśmy wszystkich pytań, ale coś się dowiedzieliśmy.

Zapamiętał Pan jakieś nietuzinkowe postacie mieszkańców Niepołomic, które przez swą oryginalność tworzyły specyficzny klimat tamtego czasu i miejsca?

Pan Zdzisław Słowik był niesamowitym człowiekiem. Zajmował się wszystkim, astronomią, fotografią i... mechaniką samochodową. Pewnego dnia jakiś facet z trudem dopchał swoje auto pod jego dom w Rynku. Pan Słowik otworzył maskę, dokręcił śrubkę i poprosił o sto cztery złote. Mężczyzna ze zdziwieniem zapytał, dlaczego sto cztery a nie sto? Na co pan Słowik odparł: *cztery, za to, że dokręciłem, a sto, że wiedziałem co.*

Nieopodal pana Słowika, w drewnianym domku przypominającym chatkę Baby Jagi mieszkał Antek Opiela. Antek pracował w jednej z knajp w Rynku. Bardzo dobrze znałem też Tada Niedbałę, którego zakład fryzjerski mieścił się niedaleko mojego domu. Pamiętam, że raz doszło do jakiejś awantury, ktoś zaczął do niego podsłuchiwać, a Tadek ze spokojem mówi: *a ja mam w kieszeni brzytwę.*

Pisał Pan będąc uczniem?

Tak, to zaczęło się w gimnazjum w Żywcu. Polonista zadał nam wtedy zadanie - każdy miał napisać wiersz. Pamiętam, że potem napisałem coś dla siebie, później erotyk dla dziewczyny do jej pamiętnika. Była wtedy taka moda. I bardzo się zdziwiłem, jak zaczęto ten tekst przepi-

sywać. To był mój pierwszy sukces.

A w Niepołomicach, podarowałem swoje sonety Marysi Kossowskiej.

Na fotografiach z czasów liceum gra pan na harmonii?

Kiedy nie zdałem do kolejnej klasy, bo oberwałem pięć niedostatecznych, ojciec powiedział do mnie: *to może idź sobie na robotnika.* No to poszedłem ... i w wakacje pracowałem, sypałem piasek na wagony, byłem pomocnikiem brukarza przy budowie drogi do Nowej Huty, wtedy kupiłem sobie akordeon.

Pracowałem na akord i zarobiłem więcej niż dwie pensje mojego ojca. Wówczas na ogóle planowałem wyjechać i zatrudnić się w Nowej Hucie. Dzisiaj żałuję, że tego nie zrobiłem, po prostu miałbym świetny materiał literacki. Tymczasem, zacząłem chodzić na lekcje gry na akordeonie do pana Cebuli, ale nie chciało mi się ćwiczyć, to sprzedałem ten akordeon. W Żywcu uczyłem się także gry na skrzypcach... pewnego razu wysmarowałem nauczycielowi smyczek kielbasą, wtedy tak się wściekł, że już nie chciał mnie na lekcje.

Kiedy opuścił Pan Niepołomicę?

Po skończeniu nauki, stosunkowo szybko, zacząłem wędrować po Polsce. Do Niepołomic przyjeżdżałem, co pewien czas, do rodziców. Zawsze z radością i na ogół w nocy. Wysiadłem z pociągu w Podłężu i szedłem na nogach. Dochodziłem do domu, pukałem w okno i ojciec już wiedział, że to ja. Ostatni raz byłem w Niepołomicach na spotkaniu autorskim 6 grudnia 1984 roku, dyrektor Tadeusz Biernat mnie zaprosił.

¹ Pierwszą siedzibą liceum był Zamek Królewski w Niepołomicach

DIAMENTOWY JUBILEUSZ

SYLWIA OSTROWSKA
KGW w Woli Zabierzowskiej

12 września w Domu Kultury w Woli Zabierzowskiej, odbyły się obchody 60-lecia Koła Gospodyń Wiejskich.

Zaproszonych gości witała Kapela Ludowa „Wolanie”. Uroczystość rozpoczęła przewodnicząca KGW Krystyna Pajdzik. Serdecznie powitała zaproszonych gości i członkinie koła oraz przedstawiła krótką historię powstania Koła w Woli Zabierzowskiej. Następnie goście mogli oglądać prezentację multimedialną przedstawiającą pracę i osiągnięcia wolańskich gospodyń. Kolejnym punktem spotkania był koncert w wykonaniu jubilatek pod akompaniamentem Aleksandra Ostrowskiego. Były też oczywiście życzenia, najpierw został odczytany

list gratulacyjny od Marka Sowy Marszałka Województwa Małopolskiego. Następnie głos zabrali zaproszeni goście, jako pierwszy życzenia złożył Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice Roman Ptak, życząc dalszych sukcesów i osiągnięć w kolejnych latach działalności. Później przemawiał przedstawiciel biura poselskiego Elżbiety Achinger - Michał Hebda, który odczytał list gratulacyjny i życzenia w imieniu pani poseł. Krajowy Związek Kótek i Organizacji Rolniczych w Krakowie, który reprezentowali Maria Łakoma i Paweł Łanoszka, przekazał na ręce przewodniczącej koła pamiątkowy jubileuszowy medal. Gorące życzenia i gratulacje składali również dyrektor Centrum Kultury w Niepołomicach - Małgorzata Gajda, prezes Spółdzielni Kótek Rolniczych w Woli Batorskiej - Lucyna Krom oraz członek zarządu Józef Dziadoń. Na nasz jubileusz przybyła

również z życzeniami redaktor naczelna portalu „Moje KGW” Ewa Łusiak. Swą obecnością i życzeniami zaszczyliła nas również profesor Teresa Olearczyk.

Życzenia składali także przedstawiciele OSP w Woli Zabierzowskiej, panowie z nieformalnego Koła Wiejskich Gospodarzy, przedstawicielki poszczególnych KGW z: Woli Batorskiej, Podgrabia, Podłęża, Ochmanowa, Zakrzowa. Nie zabrakło również życzeń od sołtysów: Zabierzowa Bocheńskiego, Woli Batorskiej i Chobotu, jak również licznie przybyłych mieszkańców Woli Zabierzowskiej i Zabierzowa Bocheńskiego. W dalszej części odbyła się degustacja przygotowanych przez gospodynie potraw. W miłej i wesołej atmosferze przy biesiadnych rytmach kapeli ludowej i zespołu „Trio Koledzy” uczestnicy spotkania bawili się do późnych godzin wieczornych.

BIESIADA DOŻYNKOWA W ZAGÓRZU

BARBARA WDANIEC
instruktor Domu Kultury w Zagórz

30 sierpnia w Zagórz odbyła się Biesiada Dożynkowa, na którą zaproszeni zostali mieszkańcy Zagórza i gminy. Impreza plenerowa nawiązywała swym charakterem do miejscowych tradycji związanych z dożynkami i prezentacją dokonań artystycznych działających w Zagórz Zespołów Pieśni i Tańca. W związku z tym, że tydzień wcześniej odbyły się dożynki gminne, Zagórzanie poświęcili wieniec dożynkowy wykonany z kłosów zbóż, kwiatów i wstążek podczas dopołudniowej mszy świętej w kościele p.w. św. Wojciecha w Staniątkach. W czasie biesiady zaprezentowali go ogółowi mieszkańców.

Biesiada tradycyjnie, jak to bywa w Zagórz rozpoczęła się skoczem okolicznościowym z życia wsi i młodzieży. W dalszej części programu artystycznego zaprezentował się Zespół Pieśni i Tańca Zagórzanie w nowej choreografii suitu krakowskiej, którą zakończył tańcem z Lajkonikiem.

Ostatnio zespół wzbogacił się o nowy, ważny rekwizyt związany z regionem krakowskim, a jest nim oczywiście Lajkonik, symbol tego co tradycyjne, krakowskie i humorystyczne. Brodaty jeździec, w barwnym stroju, na sztucznym koniku okrytym bogato zdobioną kapą, wzbudził uznanie nie tylko najmłodszych uczestników biesiady, ale i dorosłej części publiczności.

Zespół Pieśni i Tańca Mali Zagórzanie wystąpił tym razem z wiązką tańców śląskich. Najmłodszy uczestnicy zajęć folklorystycznych z wdziękiem zaprezentowali wiązkę melodii, przyspiewek i tańców tego regionu. Program artystyczny zakończyła kolejna prezentacja w wykonaniu młodzieży, a była nią suita rzeszowska. Występom jak zwykle towarzyszyła czteroosobowa, profesjonalna Kapela Ludowa.

Piękna pogoda i dobre nastroje sprzyjały dalszej zabawie biesiadno-tanecznej aż do białego

rana. Organizatorami biesiady były Dom Kultury, Zespół Pieśni i Tańca Zagórzanie oraz OSP z Zagórza.

STRAŻACKI WEEKEND PEŁEN ATRAKCJI

TOMASZ TOMALA
prezes OSP Wola Batorska

W sierpniowy weekend 15-16 sierpnia Jednostka OSP Wola Batorska zorganizowała regionalny festyn strażacki z wieloma atrakcjami.

Sobota rozpoczęła się od charytatywnego turnieju piłki nożnej drużyn OSP z terenu gminy Niepołomice – strażacy Grają dla Julki. Turniej otworzył Minister Pracy i Polityki Społecznej Władysław Kosiniak-Kamysz, który w tym dniu odwiedził także naszą jednostkę, gratulując ciekawej inicjatywy oraz wyróżniającej działalności na rzecz społeczności lokalnej. W turnieju wzięły udział drużyny z OSP: Wola Batorska, Niepołomice, Staniątki, Zagórze, Podłęże, Zakrzów. Ostatecznie w turnieju zwyciężyła drużyna OSP Niepołomice, miejsce drugie zajęła OSP Staniątki a trzecie miejsce przypadło gospodarzom turnieju. Drużyny otrzymały puchary ufundowane przez Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice, zwycięska drużyna otrzymała również puchar Ministra Władysława Kosiniaka-Kamysza. Wieczorem przy OSP odbył się pokaz sprawności strażackiej, druhowie humorystycznie z pomocą zabytkowych sprzętów pokazali, jak dawniej gasiło się pożar oraz całkiem na poważnie, przy użyciu najnowszego sprzętu, jak takie akcje wyglądają dzisiaj. Odbył się także pokaz sprawności Jednostki Strzeleckiej JSW Strzelec 2039 oraz koncert Jana Wojdaka z Zespołu Wawele. Wiele osób bawiło się z nami do białego rana

podczas zabawy tanecznej.

W niedzielne przedpołudnie punktualnie o 9.00 wystartował pierwszy bieg zorganizowany przez OSP, uczestniczyło w nim 35 biegaczek i biegaczy. Zaprzyjaźnione jednostki OSP prezentowały swoje najnowsze pojazdy i wyposażenie. Niestety tuż po południu zerwała się burza oraz silne opady, jednak po kilku godzinach impreza potoczyła się dalej. Komendant z Kopydłowa wraz z posterunkowym znakomicie rozbawili zgromadzoną widownię. W konkursie na gospodynię roku zwyciężyła mieszkanka Woli Batorskiej – Mariola Mamak, która najsprawniej poradziła sobie z przygotowanymi konkurencjami (wypicie piwa na czas, jedzenie ogórków kiszonych,

zmysłowy taniec). Tuż przed losowaniem cegiełek licytowaliśmy przedmioty, z których dochód został przekazany na leczenie i rehabilitację Julki Kołodziej. Wieczór zakończył koncert utalentowanych młodych ludzi z zespołu Chobot Blues Band oraz dyskoteka. Wypracowane środki finansowe podczas festynu są przeznaczone na zakup sprzętu ratowniczego.

Serdecznie podziękowania kieruję do druhen i druhów z mojej jednostki, którzy włożyli wiele wysiłku i pracy w organizację i przeprowadzenie imprezy.

Serdeczne podziękowania należą się sponsorom naszej jednostki, którzy od lat finansowo wspierają naszą społeczną pracę.

MAŻORETKI CIĄGLE NA TOPIE

MARIA STRZELEC
instruktor Domu Kultury w Zabierzowie Bocheńskim

Niepołomickie Mażoretki pokazały swój kunszt podczas Święta Muzyki w Grasbrunn w powiecie monachijskim. Pojechały tam wraz z Orkiestrą Dętą Lira. Organizatorem wyjazdu było Starostwo Powiatowe w Wieliczce w ramach współpracy tych dwóch powiatów.

Grupa wyjechała z Niepołomic późnym wieczorem 3 września, wracała w poniedziałek 7 września. Na miejscu odwiedziła m.in. muzeum nazizmu, Bawaria Studio, kino 5d, podmiejski ogród ekologiczny. Wielką atrakcją była wirtualna przejażdżka na ogromnym psie z filmu pt. Niekończąca się opowieść. Poznaliśmy wiele trików stosowanych przy produkcji filmów.

Zwieńczeniem wyjazdu było Święto Muzyki, podczas którego pięknie prezentująca się orkiestra i wyróż-

niająca się grupa mażorettek budziły zachwyt licznej publiczności. Do biesiadnego, ogromnego namiotu, przybyło kilka orkiestr oraz niewielkie, rodzinne grupy, ale wszyscy z wielką radością wykonywali przygotowany repertuar. Bawili się uczestnicy i widzowie, którzy przybyli pomimo przenikliwego zimna i deszczu. Na rozpoczęcie wszystkie zespoły i orkiestry wykonały wspólny utwór, a funkcję dyrygentów pełnili kolejno starostowie powiatu monachijskiego i wielickiego. Niepołomicka orkiestra grała dwukrotnie. Zanim zaczęliśmy koncert rozległ się Hejnał Mariacki, ponieważ członkiem orkiestry jest hejnałista z wieży mariackiej w Krakowie. Orkiestra grała, Niepołomickie Mażoretki tańczyły i wszyscy fantastycznie bawili się.

TAŃCZYŁY PODCZAS ŚWIĘTA CHLEBA

MARIA STRZELEC
instruktor Domu Kultury w Zabierzowie Bocheńskim

Święto Chleba i Piernika organizowane w dolnośląskim mieście Jawor, to również święto gminy Niepołomice. Dlaczego? Bo jest to nasze miasto partnerskie. W tym roku na wspólne świętowanie pojechały Niepołomickie Mażoretki. Dziewczęta dwa razy prezentowały się przed publicznością z Jawora. Wystąpiły na scenie i wzięły udział w korowodzie otwarcia. Miłym zaskoczeniem była relacja na żywo w telewizji ogólnopolskiej, podczas której nasze mażoretki były w centrum przekazu. Kończąc korowód dziewczęta wykonały program sceniczny, po nim oglądały innych wykonawców, m.in. pięknie prezentujący się zespół z miejscowego przedszkola oraz ukraińską grupę

z Berdyczowa. Piątkowy wieczór zakończyliśmy udziałem w koncercie Mroza.

Drugi dzień pobytu, sobota był dla nas również dużym wyzwaniem. Nasza grupa rozpoczęła pokazy artystyczne w samo południe, a nie jest to czas dobry dla widzów. I tu zaskoczenie, ponieważ ilość oglądających nasze pokazy była bardzo duża. W czasie wolnym zwiedzaliśmy miasto, byliśmy w Kościele Pokoju, pięknej drewnianej budowli sakralnej, która na każdym odwiedzającym robi duże wrażenie. Obiekt wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Dziękujemy wszystkim organizatorom naszego pobytu w Jaworze za zaproszenie i okazane zaufanie.

CZY OSKARY POWĘDRUJĄ DO PODŁĘŻA?

MACIEK KRASKA
DK Inspiro w Podłężu

Nie ogłoszono jeszcze co prawda dokładnej daty wręczenia Nagród Akademii Filmowej, ale najzagorzalsi fani świata filmu już snują swoje domysły. W plotkach przewija się akcent podłęski.

Jedni uzasadniają to matematyką i wyliczają argumenty: Alfred Hitchcock urodził się 13 dnia sierpnia, jego pierwszy film, jeszcze niemy, to Numer Trzynasty, a na 13 Gali Oscarów nagrodę zgarnął film Rebeka w jego reżyserii. Dowodzą w ten sposób, że gwarantowanym zwycięzcą w przyszłym roku będzie Semestr XIII, który mimo że dopiero co ujrzał światło dzienne, zdążył sporo namieszać.

Przewiduje się, że nominacje za pierwszoplanowe role damskie i męskie otrzymają Warsztaty teatralne. Trzymający w napięciu nastroj tworzy ścieżka dźwiękowa Trzech czwartych,

Śpiewamy! oraz Musikomara. Jak osiąga się mistrzostwo w choreografii pokazują Balet i Taniec współczesny. Za zachwycające efekty specjalne odpowiedzialni są: Senior IT Manager (zajęcia komputerowe dla seniorów), Robotyka tylko dla dorosłych, Dziecięca Matematyka oraz Śrubki i blaszki. Scenografię oraz kostiumy przekraczające dotychczasowe wyobrażenia o pięknie i rozmachu można zobaczyć dzięki Patchwork quilting (dla dzieci, dorosłych, seniorów i rodzin), Pracowni Książki, Under Construction, Zwariowanej Pracowni Kilku Sztuk, Czterech porach sztuki, Weekendowych Warsztatach Szycia oraz Weekendowych Warsztatach Patchworku. Zapierające dech w piersiach zdjęcia pochodzą z Warsztatów fotograficznych. Szansę na nagrodę specjalną dla Semestru XIII za niepowtarzalną atmosferę zagwarantowały Warsztaty kulinarne dla dzieci (akcent obcojęzyczny) oraz Joga.

Dla pozostałych wystarczającym argumentem, by postawić na zwycięstwo Semestru XIII, jest fakt, że stworzono go w INSPIRO. Wskazują na-

wet, że Instruktorzy z INSPIRO są na najlepszej drodze, by przerosnąć wielkiego mistrza w tworzeniu „prawdziwego roller costera emocji”.

XXIV SEZON ARTYSTYCZNY ROZPOCZĘTY

JANUSZ ROJEK
animator kultury

13 września br. był szczególnym dniem dla wszystkich organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta i Gminy Niepołomice. Każda z nich mogła przedstawić swoją ofertę podczas corocznie organizowanego święta promującego ich działalność. Towarzystwo Miłośników Śpiewu i Muzyki im. Stanisława Moniuszki zaprezentowało ją w formie koncertu.

Ala zanim o tym wydarzeniu, kilka słów o poprzedzających koncert X Jubileuszowych Letnich Warsztatach Muzyczno-Wokalnych zorganizowanych dla zespołów prowadzonych przez TMŚiM. Odbłyły się w dniach 8-12 września. Program przygotowany przez Panią Prezes Aleksandrę Polak nie tylko pozwolił doskonalić umiejętności ich uczestnikom, ale także przygotować kolejne propozycje programowe. W czwartek 10 września

była również możliwość poszerzenia wiedzy na temat patrona Towarzystwa, Stanisława Moniuszki. Okolicznościową prelekcję poprowadził dyrektor programowy Kolejowego Towarzystwa Kultury Paweł Westrych. Tego dnia nie zabrakło moniuszkowskich utworów w wykonaniu „Perełek”, solisty Pro-Arte Łukasza Mirka, i małej pianistki Ali Wolnickiej.

Wracając do tematu koncertu, w niedzielne

popołudnie Sala Akustyczna Niepołomickiego Zamku zgromadziła oprócz sympatyków Towarzystwa tych, którym bliska jest muzyka klasyczna. Koncert był otwarciem kolejnego XXIV już sezonu działalności artystycznej TMŚiM. W jego programie, w wykonaniu „Pro-Arte” i „Perełek II” przy akompaniamencie Pani Profesor Aleksandry można było usłyszeć utwory kompozycji m.in. St. Moniuszki, F. Chopina czy W.A. Mozarta. Muzyczną niespodzianką były prezentacje: młodej harfistki Justyny Sasnal oraz Sylwii Bober – absolwentki II st. Szkoły Muzycznej w Krakowie, która zagrała na trąbce. Swoje mini impresje koncertowe przedstawili młodzi pianiści: Alicja Wolnicka, Aristella i Arianna Banza, Wiktoria Wnęk, Michał Walczak. Koncert zakończył się wręczeniem uczestnikom warsztatów dyplomów i pamiątek jubileuszowych.

To muzyczne wydarzenie poprowadził Paweł Westrych. Koncert możliwy był dzięki wsparciu Urzędu Miasta i Gminy w Niepołomicach, Fundacji Zamek Królewski i Kolejowemu Towarzystwu Kultury – Dom Kolejarza, za które organizatorzy serdecznie dziękują. Tak jak w latach poprzednich tak i w nowym sezonie realizowane będą przez TMŚiM kolejne wydarzenia artystyczne. Życzymy zatem Pani Aleksandrze i Janowi Polak wytrwałości i niesłabnących sił w ich tworzeniu, artystom zdrowia a Wam Drodzy Czytelnicy, być tak jak dotąd przybywali na Zamek i uczestniczyli w tych muzycznych uctach.

KRÓLOWIE ŻYCIA: ARTYŚCI

MARIA JAGLARZ
dyrektor Muzeum Niepołomickiego

FRANCISZEK ŻMURKO

Bycie artystą nie jest łatwe. Bo artysta to człowiek posiadający tę szczególną wrażliwość, która nasila emocje, mnoży dylematy i rozterki, i to nie tylko te związane bezpośrednio z aktem twórczym, ale także, a może przede wszystkim te natury egzystencjalnej, ogólnoludzkiej.

Bycie artystą polskim w XIX wieku zdawać się może arcytrudne. Trzeba bowiem na „ból tworzenia” nałożyć żal po utraconej wolności, tęsknotę za wymazaną z mapy Europy Ojczyzną, a to wszystko zanurzone w obowiązującym w tym czasie w sztuce nurcie romantycznym powodowało, że rozterki urastały do rangi tragedii.

Stąd tak liczne dzieła tworzone „ku pokrzepieniu serc”, stąd pejzaże pełne najpiękniejszych krajobrazów i miejsc – symboli polskości i płótna historyczne przypominające dawno przebrzmiałą wielkość lub obrazujące narodową martyrologię.

Generalnie polski artysta był rozdarty między potrzebą doskonalenia warsztatu i nawiązania do europejskich trendów w sztuce a spełnianiem patriotycznego obowiązku i narodowowyzwoleńczej misji.

A przecież stereotypowe myślenie o artystach i ich życiu nakazywało im być oryginalnymi, trochę dziwakami, nie dbającymi o sprawy materialne biedakami, zyskującymi sławę i uznanie dopiero po śmierci.

Ale byli i tacy artyści, którym się powiodło i za życia cieszyli się wielką sławą, chociaż później szybko o nich zapomniano. Należy do nich Franciszek Żmurko (1859-1910), dziś niewymieniany wśród grona wielkich polskich twórców XIX wieku, a kiedyś uwielbiany, zdolny, piękny i bogaty dzięki (aż trudno uwierzyć!) znakomitej sprzedaży swoich obrazów.

Jego prace były ozdobą zarówno inteligentnych jak i mieszczańskich salonów. Czy to za sprawą wychowania (ojciec - uniwersytecki matematyk i wynalazca, który niemal wprost z chłopskiej chałupy wtargnął na salony międzynarodowej inteligencji i był wzorcem sukcesu) czy wpojonego w dzieciństwie przekonania o wyjątkowości i talencie popartego nauką u „samego” Franciszka Tepy - ulubieńca lwowskich elit, czy umiejętnej autopromocji, a może rzeczywistego talentu - Żmurko w wieku 20 lat osiągnął więcej niż inni malarze przez całe życie.

Ale też nie tracił zbyt wiele czasu na zdobywanie akademickiego wykształcenia. W ciągu niespełna dwóch lat „zaliczył” krakowską szkołę sztuk pięknych kierowaną przez Jana Matejkę, monachijską akademię oraz słynną wówczas Malszulę – szkołę malarstwa prof. Aleksandra Wagnera, by już po półrocznej nauce zdobyć złoty medal za studia i szkice.

Upewniwszy się w ten sposób o swoim talencie i możliwościach założył w Monachium własną pracownię, gdzie powstał jego pierwszy obraz historyczny „Kleopatra”, który przyniósł mu kolejny medal i awans do Meisterszuli – szkoły mistrzów. Powrócił jednak do Krakowa, by ponownie studiować pod kierunkiem Jana Matejki. Namalowany wówczas obraz *Kazimierz Wielki i Esterka* tak zachwycił mistrza, że zarekomendował Żmurkę do rzymskiego stypendium fundowanego przez cesarza Franciszka Józefa.

Tam oprócz kopiowania włoskich mistrzów tworzył kolejne historyczne prace, tym razem o tematyce antycznej *Neron nad zwłokami Agrypiny, Sfinks*. I znów powrócił do Krakowa, skąd szybko uciekł do Warszawy przed służbą w austriackiej armii i przed mistrzem Matejką, który próbował wtłoczyć go w ramy malarstwa historycznego.

Bujny temperament powodował, że malował dużo i szybko. Podczas gdy twórczość współczesnych mu artystów nosiła piętno ojczyźnianej tragedii, on ukazywał wdzięk i piękno kobiecego ciała. Jego obrazy przedstawiały i pełne seksapilu tancerki i twarze zmysłowych kobiet i niewiasty o tęsknym, rozmarzonym spojrzeniu.

Jak to możliwe, że wizerunki roznegliżowanych dam zachwyciły wyrażoną i spiętą gorsetami pruderyjną publiczność? Żmurko błyskawicznie podbił warszawskie salony, a ślub z popularną aktorką Aleksandrą Lüdową umocnił jego towarzyską pozycję.

Wystawy w Zachęcie czy Galerii słynnego kolekcjonera Aleksandra Krywulła gromadziły tłumy, a obrazy sprzedawały się „jak świeże bułeczki”.

Wkrótce jednak Warszawa stała się za ciasna dla artysty tej miary, wyruszył więc na podbój Europy i Ameryki. Sankt Petersburg, Paryż, Mediolan, Londyn, a później Chicago i San Francisco; wszędzie jego prace budziły emocje przynosząc mu rozgłos i niemałe pieniądze. Wielkie wydawnictwa artystyczne ubiegały się o prawo reprodukcji jego dzieł.

Prowadził życie celebryty i utwierdzał się w przekonaniu o swojej wielkości i towarzyszącym jej sukcesie. Niesiony na fali popularności powielał tematy i sposób komponowania obrazu, który już raz spodobał się publiczności. W cieniu półaktów i rozerotyzowanych twarzy kobiet pozostawały inne, dziś oceniane jako znacznie bardziej wartościowe prace: *Zuzanna i starcy, Z rozkazu padyszacha, Śpiący Łazarz, czy Portret kobiety z wachlarzem i papierosem*.

F. Żmurko, *Tancerka*, 1902 - ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie.

Pasmo sukcesów brutalnie przerwała nagła choroba serca. Franciszek Żmurko zmarł w wieku 51 lat. W rok po śmierci wielka wystawa, na której zaprezentowano 150 obrazów znów zgromadziła tłumy Warszawiaków.

Prace Żmurki nie wytrzymały próby czasu. Za życia modny, uwielbiany i rozchwytywany, dziś nie jest wymieniany wśród znaczących artystów XIX wieku. Przegrywa w konfrontacji z Malczewskim, Michałowskim, Stanisławskim i to zarówno pod względem artystycznym, jak i komercyjnym. Jego obrazy osiągają na aukcjach ceny od 15 do 30 tysięcy zł, podczas gdy innych współczesnych mu twórców są kilkukrotnie wyższe, a np. Jacek Malczewski liczony jest w setkach tysięcy złotych.

Jeden z dziewiętnastowiecznych krytyków pisał „ludziska chwałą, bo reklama w mówiła w nich, że to arcydzieło”.

Czyżby to działało już ponad sto lat temu?

W zamkowej galerii można oglądać *Tancerkę* Franciszka Żmurki.

O KREATYWNOŚCI

Kreatywność to cecha niezwykle istotna dla gatunku Homo sapiens, gdyż właśnie dzięki niej rozwija się nasza cywilizacja. Jak wiadomo niektórzy ludzie mają mocno rozwinięty talent twórczy, co sprawia, że zostają wybitnymi naukowcami lub wynalazcami. Biorąc jednak pod uwagę, że każdy talent można rozwijać - chciałbym w tym felietonie podać kilka prostych rad, jak bardziej skutecznie korzystać ze swojej kreatywnej wyobraźni. Zacznę jednak od wyjaśnienia, że naprawdę mamy nad czym pracować, bo w Polsce w przeliczeniu na milion mieszkańców dokonuje się 10 razy mniej zgłoszeń patentowych niż w Niemczech, a na innowacje, badania naukowe i rozwój techniki wydajemy z budżetu państwa procentowo 4 razy mniej pieniędzy niż wynosi średnia unijna. Tak niskie wskaźniki dziwią tym bardziej, że jako społeczeństwo znani jesteśmy z tego, że z niezwykłą pomysłowością w domu i ogrodzie wykorzystujemy dostępne nam materiały do tworzenia różnych praktycznych udogodnień, a nasi fachowcy są cenieni za granicą.

Dlaczego zatem jest u nas tak mało zgłoszeń patentowych? Myślę, że brakuje mechanizmów ekonomicznych przekładających pomysłowość pojedynczych ludzi na sformalizowane działania, takie jak fabryki produkujące opatentowane produkty. Nie bez znaczenia jest również fakt, że jako klienci wolimy zagraniczne rozwiązania, bo „cudze” wydaje nam się lepsze od „własnego”. Obserwując ludzkie zachowania doszedłem też do wniosku, że barierą mentalną przy tworzeniu nowych rozwiązań jest dość powszechny u nas zwyczaj krytykowania pomysłów innych osób. Zazwyczaj gloryfikuje się nie tego, kto coś zrobił, lecz tego, kto w bardziej dosadny i bezwzględny sposób ośmieszył czyjś pomysł. Ten mechanizm w oczywisty sposób zniechęca do twórczego działania. Tymczasem wszystkie poradniki kreatywności wyjaśniają, że zasadą przy zespółowym tworzeniu nowych rozwiązań jest to, aby absolutnie nie krytykować cudzych pomysłów nawet jeśli w pierwszej chwili wydają się absurdalne.

Wspomniane przed chwilą poradniki kreatywności podają kilka praktycznych rad, jak rozwijać

w sobie zdolności twórcze. **Po pierwsze trzeba pilnie obserwować zjawiska zupełnie przypadkowe i zastanawiać się, jak je można wykorzystać.** Chodzi o świadome wyszukiwanie szans w zdarzeniach niezaplanowanych. Dziś możemy się tylko domyślać, że proces wypalania w ogniu glinianych naczyń, produkcja szkła lub wytop metalu z rudy po raz pierwszy nastąpiły przypadkiem, więc chwała tym naszym przodkom, którzy postanowili te zjawiska powtórzyć w świadomy i kontrolowany sposób. Sporą szansą dla wynalazców jest obserwowanie przyrody, bo gdyby ludzie nie zazdrościli ptakom latania, to prawdopodobnie nie stworzyliby samolotów i innych podobnych urządzeń. Warto też przypomnieć, że popularne dziś „rzepy” stosowane w odzieży i obuwiu wymyślono naśladowując powszechnie występujące na łąkach rośliny.

Fraszka o kreatywności

Otwórz swój umysł na to, co nowe, pomyśl odważnie, zreformuj głowę, twórz połączenia jakich nie było kreatywności niezwykłą siłą...

Drugim, często stosowanym sposobem szukania nowych rozwiązań jest myślenie o tym, jak w jednym produkcie połączyć dwie różne funkcje, które zaspokajają jednocześnie dwie lub więcej potrzeb. Przykładami takich rozwiązań są na przykład lizaki, które są równocześnie gwizdkami oraz czekoladowe „jajka z niespodzianką”. Rekordzistą pod tym względem jest nowoczesny telefon komórkowy, który łączy cechy aparatu telefonicznego z aparatem fotograficznym, zegarkiem, budzikiem, radiem, notatnikiem, dyktafonem, kalkulatorem i nie wiem z czym jeszcze...

Poradniki kreatywności wyjaśniają, że chcąc znaleźć nowe rozwiązania warto zadawać sobie kolejne, dość proste pytania:

Czy można coś zastąpić czymś innym? Przypomnę, że w niektórych pojazdach zastąpiono sil-

nik spalinowy cichszym i nie emitującym spalin silnikiem elektrycznym.

Jak inaczej można z skorzystać z tego, co już mamy? Paletkę do badmintonu można użyć w funkcji trzepaczki do dywanów, a z pokrywek od garnków łatwo zrobimy dzieciom perkusję.

Co można wyeliminować albo jak można uprościć obsługę? Dawne zegarki miały mechanizm ze sprężyną i kołami zębatymi, który wymagał codziennego nakręcania – a obecnie w powszechnym użytku są zegarki elektroniczne z baterijką wystarczającą na cały rok. Kiedyś w aparatach fotograficznych stosowano film umożliwiający zrobienie 36 zdjęć, a obecnie używa się aparatów cyfrowych umożliwiających wykonanie kilku tysięcy fotografii.

Jaki pomysł można zapożyczyć z innego rozwiązania? Mnóstwo rozwiązań stosowanych najpierw w lotach kosmicznych lub w samochodach wyścigowych obecnie wykorzystuje się z konstrukcji zwykłych, seryjnych samochodów.

Co można zyskać, jeśli coś zmniejszymy, zwiększymy lub zmienimy proporcje? Przykładem może być zmiana proporcji telewizorów z dawnych kineskopowych na płaskie.

Co się stanie, jeśli coś zrobimy odwrotnie? Jak wiadomo dawniej wiatraki były urządzeniami, które siłę wiatru zamieniały na energię niezbędną do mielenia ziarna na mąkę, a dziś są zarówno takie wiatraki, które produkują prąd, jak również takie, które działają odwrotnie, czyli powodują ruch powietrza wykorzystując energię elektryczną.

Poszukując nowych rozwiązań warto współpracować z innymi osobami i wzajemnie korzystać z pomysłów. Trzeba mieć otwarty umysł, czyli być życzliwym i tolerancyjnym dla rozwiązań dziwnych i zaskakujących. Jeśli w jakiejś chwili brak rozwiązania, to należy dać sobie czas, ale stale i w różnych kontekstach wracać myślami do problemu w nadziei, że w końcu znajdzie się rozwiązanie. Na zakończenie przypomnę, że rozwijając w sobie wyobraźnię znakomicie ćwiczymy umysł oraz, że kreatywność może przynieść spore dochody, czego dowodem są życiorysy najbogatszych ludzi świata.

Uwaga!

Dla wielbicieli twórczości Marcina Urbana mamy 5 podwójnych zestawów pocztówek z fraszkami i wierszami Pana Marcina. Pocztówki opatrzone są ilustracjami Pauliny Skubis i Kaliny Wojciechowicz. Zestawy zostaną rozlosowane pośród czytelników, którzy do 20 października na adres gazeta.niepolomicka@gmail.com prześlą ulubioną fraszkę Pana Marcina.

ŻYCZENIA W DNIU NAUCZYCIELA

„Wszedłem do środka i usiadłem
a nauczyciel odczytał moją tabliczkę.
Czegoś tu brakuje – zauważył
i smagnął mnie trzcinką.
Jeden z przełożonych zapytał mnie:
dlaczego odezwałeś się bez mojego pozwolenia?
I smagnął mnie trzcinką.
Następnie jeden z dyżurnych zapytał:
dlaczego wstałeś bez mojego pozwolenia?
I smagnął mnie trzcinką.
Portier oznajmił:
dlaczego wychodzisz bez mojego pozwolenia?
I smagnął mnie trzcinką.
Nauczyciel oznajmił:
Pisziesz jak kura pazurem!
I smagnął mnie trzcinką.”

Wystarczyłoby zastąpić tabliczkę zeszytem a trzcinkę na przykład linijką, a wielu z nas powie „znam tę historię” i przytoczy przykłady z własnego życia. Mnie również zdarzyło się „dostać po łapach”, zmagalem się z kaligrafią, a portier czyli woźny był królem drzwi, korytarza i podwórka. Co ciekawe powyższy tekst pochodzi z przed 4 tys. lat i pokazuje życie uczniów w starożytnej Mezopotamii.

Co zmieniło się więc w szkole na przestrzeni czasu?

Nie chcę pisać o rzeczach oczywistych związanych z rozwojem wiedzy, o nowych przedmiotach w szkole, itp. Przede wszystkim szkoła, przynajmniej w naszym kręgu kulturowym, stała się o wiele większym stopniu niż dawniej wspólnotą nauczycieli, rodziców i uczniów. Pojawiły się w niej nowe metody nauczania, które często określa się mianem aktywizujących - chodzi tu o stworzenie sytuacji, w których uczniowie w jak największym stopniu uczą się sami, z pomocą tylko nauczycieli. Współczesna szkoła to także nowe tzw. środki dydaktyczne - komputery, tablety, tablice interaktywne, które związane są z rozwojem internetu. Być może to przede wszystkim one sprawiają złudne wrażenie, że szkoła tak bardzo się zmieniła. Gdyby tak było to największe autorytety w dziedzinie edukacji nie mówiłyby o potrzebie „kopernikańskiej rewolucji w szkole”. Problem polega na tym, że za bardzo nie wiemy na czym miałyby ta rewolucja polegać. Pani Dorota Kulesza w jednym z wiosennych wydań Gazety Niepołomickiej napisała artykuł o wymownym tytule „Co w szkole powinno być najważniejsze?”. Niestety w naszej rzeczywistości rzeczy, które powinny być najważniejsze wcale nimi nie są. W tym miejscu pozwolę sobie na subiektywny wybór niektórych „grzechów” naszej współczesnej szkoły.

Po pierwsze małe dzieci, a zwłaszcza sześciolatk, zmuszane są do 45-minutowego siedzenia w ławkach w rytm szkolnego dzwonka, żmudnej i często nudnej dla nich nauki. Nie bez powodu z sentymentem wspominają przedszkole, w którym mogły się bawić i bardzo z tego samego powodu lubią przerwy lekcyjne. Na marginesie nasz system klasowo-lekcyjny wywodzi się z XVIII-wiecznych Prus i służyć miał głównie dyscyplinowaniu poddanych. Jak widać współcześnie nie potrafimy zaproponować nic o wiele lepszego. W klasach 4-6 pojawia się w naszej polskiej szkole system przedmiotowy - wielu nauczycieli i różne przedmioty, a nie jed-

na pani jak w nauczaniu początkowym. Część nauczycieli uważa, że ich przedmioty są równie ważne jak inne, a wcale tak nie jest. Według mnie najważniejsze są te, których uczniowie lubią się uczyć, a także matematyka i wf. Czemu matematyka? Bo dobrze nauczana dyscyplinuje rozedrgane od gier komputerowych młode umysły. Dlaczego wychowanie fizyczne? Bo nasze dzieci głównie od siedzenia przed komputerem są pod każdym względem mniej sprawne niż ich rówieśnicy sprzed 20 czy 30 lat (fakt ten potwierdzają wszystkie badania). Zmorą szkoły podstawowej może być też tak zwany egzamin szóstoklasisty, o ile służy on przede wszystkim udowodnieniu, że jesteśmy lepsi niż szkoła w sąsiedztwie. Bywa, że w imię rywalizacji uczniowie już od klasy czwartej są „ćwiczeni” w rozwiązywaniu egzaminacyjnych testów. Zajęcie „godnego” miejsca w gminnej, czy powiatowej hierarchii staje się wtedy celem samym w sobie.

O zaletach i wadach gimnazjów kiedyś już pisałem. Zdaniem wielu są one w systemie polskiej edukacji zbędnym ogniwem. Na etapie gimnazjum widać szczególnie jaskrawo problem, który pojawia się już w szkole podstawowej. System preferuje nie tyle uczniów pasjonatów w wybranej dziedzinie wiedzy, system nagradza przede wszystkim tych, którzy gotowi są dobrze uczyć się wszystkiego i sprawnych w rozwiązywaniu testów. Egzaminy gimnazjalne trwają trzy dni i obejmują prawie wszystkie przedmioty. Pytanie brzmi - po co? Zwolennicy takiego rozwiązania wskazują na ważność tzw. wykształcenia ogólnego w naszym życiu. Z kolei przeciwnicy twierdzą, że szkoła serwująca obowiązkowo wszystkim dzieciom potężną dawkę wiedzy ogólnej bez względu na ich zainteresowanie i możliwości rodzi głównie frustrację. Na dodatek egzaminy mają charakter testów, które preferują specyficzny rodzaj wiedzy i umiejętności, który nie wszystkim odpowiada. Testomania w USA i Europie Zachodniej zaczęła się latach 80. i stała się potężnym biznesem. Na szczęście coraz mocniej do opinii publicznej przebija się głos naukowców, znawców tematu, którzy apelują „testy precz ze szkół - póki w szkołach będą testy nie da się obudzić w uczniach ufności, ciekawości i kreatywności”. Zheng Yefu, prof. Uniwersytetu Pekin-skiego, państwa posiadającego najbardziej rozbudowany system testów stosowany od 2 tys. lat zauważa, że wśród miliarda ludzi, którzy od 1949 r. kształcili się w Chinach kontynentalnych nie znalazł się żaden noblista. Brak jakichkolwiek dowodów, że testy podnoszą poziom nauczania.

Jeśli chodzi o ostatni etap obowiązkowego kształcenia, czyli szkoły ponadgimnazjalne, znamienny jest fakt, że w Niemczech jest 2,5 razy więcej absolwentów szkół zawodowych i technicznych na 1000 mieszkańców niż w Polsce. W Polsce jest za to 2 razy więcej niż w Niemczech absolwentów szkół wyższych. Nasze szkolnictwo nie jest dopasowane do potrzeb rynku pracy i gospodarki, a załkami tego tkwią, jak się wydaje już w szkolnictwie podstawowym.

Na koniec problem, który przewija się na wszystkich etapach nauczania. Uważam, że szkoła powinna być przede wszystkim miejscem spotkania człowieka z człowiekiem, nauczyciela z uczniem, uczniów ze sobą nawzajem, a nie z ekranem komputera czy tabletu. Jakimi ludźmi będą za kilkanaście lat dzieci spędzające większość czasu w wirtualnej rzeczywistości i jak będą budować relację z innymi? Jak będą wyglądać ich związki? Czy samotność nie będzie jeszcze większym problemem niż obecnie? Bądźmy więc maksymalnie ostrożni w komputeryzacji szkół i pamiętajmy, choć może zabrzmi to banalnie, że najważniejszym elementem szkolnego wyposażenia zarówno nauczyciela jak i ucznia powinna być ich własna głowa. Podsumowując może nieco chaotyczne myśli pozwólmy naszym dzieciom, uczniom nie być doskonałymi we wszystkim. Nie patrzmy na nich tylko przez pryzmat cyfr - średnich ocen, wyników egzaminów itp. Pamiętajmy, że presja na wyniki służy tylko niektórym, a wielu unieszczęśliwia a nawet odbiera zdrowie. I właśnie zdrowej szkoły w pełnym tego słowa znaczeniu wszystkim osobom z nią związanym szczerze życzę.

Z belferskim pozdrowieniem, Krzysztof Nowak

ŚMIAĆ SIĘ CZY PŁAKAĆ? O WSPÓŁCZESNYM MODELU PROFILAKTYKI

Pytanie tytułowe zadają sobie w obliczu dwóch spraw. Obie dotyczą profilaktyki społecznej. W przypadku pierwszej, pytam o cel współczesnych działań profilaktycznych. Czy zmierzamy do wywołania śmiechu czy płaczu u młodego adresata działań? W przypadku drugiej sprawy, która reakcja na pewne akcje profilaktyczne jest właściwsza: śmiech czy płacz?

Temat profilaktyki uzależnień i innych zachowań problemowych nie jest zbyt medialny. Chyba, że setki osób wylądowały w szpitalu np. na skutek zatrucia dopalaczami. Przyznać muszę, że byłam pod wrażeniem skali debaty na temat profilaktyki, jaka była toczona przez kilka lipcowych dni w mediach. Zaangażowanie władz centralnych, wypowiedzi ekspertów, wiele godzin audycji radiowych i telewizyjnych poświęconych profilaktyce. Następnie szybki konkurs Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na akcję profilaktyczną, spot budzący trudne emocje (przynajmniej we mnie), plakaty z tragicznymi obrazkami. Czy o taką profilaktykę chodzi? Nie, zdecydowanie nie należy czekać na ofiary śmiertelne, aby podejmować działania profilaktyczne. A o dopalaczach było już głośno w naszym kraju. Na facebookowym fanpage'u akcji antidopalaczowej Maciek G. komentuje: „Jak 6 lat temu mówiłem, że coś się dzieje z moim organizmem po dopalaczach to wszyscy mnie olewali nawet lekarze. Do dzisiaj chodzę po lekarzach i nie ogarniam, ale z roku na rok jest mi coraz lepiej od tego chodzenia.”

Przyglądając się z niedowierzaniem niektórym działaniom profilaktycznym, postanowiłam po raz kolejny sięgnąć do schematu zaproponowanego niemal 20 lat temu. Zestawia on charakterystykę profilaktyki tradycyjnej (która nie przeminęła, wciąż jest przez niektórych uprawiana w takiej odsłonie) oraz profilaktyki współczesnej.

Schemat ten odnosi się bezpośrednio do profilaktyki uzależnień i do jej pierwszego poziomu,

ma on jednak charakter uniwersalny i znajduje zastosowanie także w profilaktyce innych zachowań problemowych. Warty zapamiętania i wykorzystania przy konstruowaniu programów profilaktycznych.

Współcześnie wyraźnie widać przesunięcie praktyki profilaktycznej w kierunku działań pozytywnych, kreatywnych, angażujących odbiorców i wyposażających ich w konkretne umiejętności. Profilaktyka posługująca się straszeniem, „profilaktyka” akcyjna, jednorazowa, pozbawiona diagnozy (o ewaluacji nie wspominając), skupiona na skutkach, poddana została krytyce już wiele lat temu. Obecnie punkt ciężkości przeniesiony został z choroby (patologii) na kategorię zdrowia. Szczególne znaczenie ma idea systematyczności, kompleksowości i komplementarności w działaniach profilaktycznych. Wymaga to traktowania człowieka w sposób całościowy. Istotny jest więc także kontekst życia człowieka, w tym środowisko fizyczne (przestrzeń architektoniczna), które może przyczynić się do zwiększenia lub zmniejszenia prawdopodobieństwa podejmowania zachowań problemowych. Ta sama osoba przebywając między budynkami nigdy niedokończonego, wyniszczzonego osiedla może dokonywać rzeczy, których nie zrobiłaby znajdując się na oświetlonym, otoczonym ławeczkami rynku miasta. Kolejny element, który

uległ zmianie to realizatorzy. Działalność profilaktyczna nie przynależy już tylko i wyłącznie do specjalistów. Grono to zdecydowanie poszerzyło się i włączyło w swoje zastępy m.in. samą młodzież. I wreszcie ewaluacja - niestety chyba najsłabsze ogniwo programów profilaktycznych. Niektórzy nie potrafią jej przeprowadzić lub poddać analizie, innym zaś zwyczajnie się nie chce. Ewaluacja pozwala jednak nie tylko na kontrolę efektów. Prowadzona w trakcie działań sprzyja m.in. podwyższaniu jakości poprzez wskazanie elementów koniecznych do bieżącej modyfikacji.

Gdy myślę o zapleczu profilaktycznym naszej gminy, to wydaje mi się, że mamy duży potencjał. Poza instytucjami zobligowanymi do prowadzenia działań profilaktycznych istnieje wiele podmiotów, które, choć czasem nawet nie intencjonalnie, niosą ze sobą wartość profilaktyczną. Domy kultury, towarzystwa sportowe, harcerstwo, stowarzyszenia, kluby tematyczne itd – to one doskonale wpisują się w strategię alternatyw, redukującą nudę, jako jeden z ważniejszych czynników ryzyka.

Śmiać się czy płakać? Mam nadzieję, że coraz więcej będzie okazji do tego, aby cieszyć z powodu trafnych, sensownych i przynoszących pożądane efekty działań profilaktycznych, tych lokalnych i ogólnokrajowych.

MODEL TRADYCYJNY	CEL	MODEL WSPÓŁCZESNY
Zwalczanie patologii		Promocja zdrowia
Uświadomienie skutków używania środków uzależniających	PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA	Sięganie do przyczyn używania środków uzależniających
Wiedza o skutkach używania środków uzależniających i negatywna postawa wobec ich używania	SPODZIEWANE EFEKTY	Umiejętność odmawiania Poczucie własnej wartości Uporządkowania systemu wartości Umiejętności społeczne Wiedza o uzależnieniach Osobiste zaangażowanie
Jednostronny przekaz i bierny odbiór	FORMA ODDZIAŁYWAŃ	Dialog i aktywne uczestnictwo
Sporadyczne akcje wśród nastolatków	CZAS I ZAKRES ODDZIAŁYWAŃ	Systematyczne działania wśród dzieci i młodzieży
Prelegenci i specjaliści	REALIZATORZY	Nauczyciele i liderzy młodzieżowi
Alkohol, papierosy, narkotyki	RODZAJ SUBSTANCJI	Wszystkie substancje uzależniające
Nie wymagana	KONTROLA EFEKTÓW	Wymagana

* Źródło: Ostaszewski K., (1996), *Tradycyjne i współczesne programy profilaktyki uzależnień*, „Serwis Informacyjny. Narkomania”, nr 5.

MICHAŁ MATUSIK SQ9ZAY

prezes Niepołomickiego Klubu Krótkofalowców

JAN KUŚ SP9BCH

kierownik stacji klubowej SP9MOA

KRÓTKOFALARSTWO W NIEPOŁOMICACH

W marcu 2014 roku powstał Niepołomicki Klub Krótkofalowców przy Młodzieżowym Obserwatorium Astronomicznym, stworzony przez grupkę pasjonatów amatorskich łączności radiowych. Jednak historia radioamatorstwa w Niepołomicach zaczyna się dużo wcześniej. . .

Pierwszy krótkofalowiec pojawił się w Niepołomicach, porównując do rozwoju radioamatorstwa w Polsce stosunkowo późno, bo dopiero w latach 60. ubiegłego stulecia. Tym pasjonatem radiotechniki był Jan Kuś, którego anteny stały się już nieodłącznym elementem architektury okolic Ośrodka Zdrowia w Niepołomicach. W roku 1962 uzyskał on licencję nasłuchową o znaku SP9-9040, by w roku 1965 uzyskać zezwolenie na użytkowanie stacji amatorskiej pod znakiem SP9BCH, który identyfikuje go w eterze po dziś dzień. Wtedy to po raz pierwszy krótkofalowcy na świecie mogli „usłyszeć” Niepołomicę, a to dzięki radiostacji nadawczo-odbiorczej, która została przez niego zbudowana i którą można podziwiać na fotografii.

Nie da się nie wspomnieć w tym miejscu również o Zdzisławie Słowiku, znanym społeczniku, fotografe, inicjatorze budowy dzisiejszego Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego, a także... radioamatorze znanym w eterze pod znakiem SP9CLP. Jak wspomina Bronisław Cieślak w artykule w tygodniku „Przekrój” nr 1454 z 18 lutego 1973 roku; na skutek pogłębiającej się u niego wady wzroku, uniemożliwiającej dalsze oddawanie się pasji astronomii „...przypomniał sobie po kilkudziesięcioletniej przerwie radiową wiedzę, jakiej dostarczyło mu przedwojenne wojsko. Przez cztery lata budował radiostację. Nad jego domem sterczy dwunastometrowa antena.(...) Jak pan przyjedzie do mnie za rok, to pan zobaczy dopiero wtedy jak rozmawiam z całym światem!”

Ważną aktywnością radioamatorską w Niepołomicach był Zjazd Klubu UKF, który odbył się w 1979 roku, a także „Łowy na lisa” zorganizowane na początku lat 80 przez Ligę Obrony Kraju na terenie Puszczy Niepołomickiej. Wspomniane „Łowy na lisa” to potoczne określenie oficjalnej dziedziny sportu krótkofalarskiego o zasięgu międzynarodowym o nazwie Radioorientacja Sportowa lub Amatorska Radiolokacja Sportowa (w skrócie ARS). Radioorientacja

Sportowa jest amatorskim sportem „mapy i kompasu”, łączącym umiejętności biegu na orientację i poszukiwania kierunku nadającego radia. Jest to wyścig na czas, w którym zawodnicy używają mapy do biegu na orientację, kompasu magnetycznego i anten kierunkowych służących do poszukiwania nadajników radiowych.

W październiku 2008 roku Jan Kuś SP9BCH i Mariusz Cieluch SP9HSQ zorganizowali stację okolicznościową SN650DN upamiętniającą 650-lecie lokacji Niepołomic. Stacja pracowała wtedy z piwnic Zamku Królewskiego.

Stopniowo w kolejnych latach w Niepołomicach pojawiali się kolejni pasjonaci łączności radiowych i tak w 2014 roku przy wsparciu dyrekcji Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego powstał Klub Łączności pod nazwą Niepołomicki Klub Krótkofalowców. Wszystko zaczęło się od przygotowań do łączności z Międzynarodową Stacją Kosmiczną w ramach projektu edukacyjnego Szkolny Kontakt ARISS, do którego wspólnie z Obserwatorium przygotowaliśmy część techniczną wniosku. Związały nas także wspólne poszukiwania dogodnego miejsca do przeprowadzenia łączności ze Stacją. Wtedy to narodził się pomysł założenia Klubu. Najlepszym miejscem dla takiej inicjaty-

wy było właśnie Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne w Niepołomicach, w którym gromadzi się młodzież o szerokich zainteresowaniach.

W marcu 2014 roku założyliśmy stowarzyszenie zwykłe pod nazwą **Niepołomicki Klub Krótkofalowców przy Młodzieżowym Obserwatorium Astronomicznym**. Założycielami zostali: Jan Kuś SP9BCH, Mariusz Cieluch SP9HSQ, Andrzej Czuma SQ9MUP, Michał Matusik SQ9ZAY, Patryk Góra SQ9OZG, Sławek Gajos SQ9SXP oraz nauczyciel Obserwatorium Tymon Kretschmer.

Obecnie Klub bierze udział w wydarzeniach takich jak Dni Niepołomic, Święto Organizacji Pozarządowych, Pola Chwały, Małopolska Noc Naukowców, a także organizuje własne projekty m.in. odbiór obrazów z Międzynarodowej Stacji Kosmicznej, odsłuch komunikatów z zabytkowej stacji SAQ oraz Stacje Okolicznościowe upamiętniające ważne wydarzenia w naszej gminie. Klub prowadzi również działalność szkoleniową w zakresie przygotowania operatorów do pracy na pasmach amatorskich.

Nasze spotkania odbywają się w każdy czwartek od godziny 18 w budynku Planetarium, ul. Mikołaja Kopernika 2. Zapraszamy!

VIII MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA ASTRONOMIA XXI WIEKU I JEJ NAUCZANIE – WARSZTATY ASTRONOMICZNE

DR ADAM MICHAŁEC

Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne w Niepołomicach

Od 16 do 18 października 2015 roku organizujemy w Niepołomicach kolejną już, bo VIII Międzynarodową Konferencję poświęconą nauczaniu astronomii. Uczestniczyć w niej będą astronomowie i nauczyciele z Ukrainy, Słowacji i Polski oraz studenci i nasi uczniowie.

W roku ubiegłym, VII Konferencja połączona była z 50-leciem MOA. Tak długoletnie doświadczenia naszych nauczycieli, w pracy dydaktycznej z dziećmi i młodzieżą, w dziedzinie astronomii, zaowocowało jeszcze w 2006 roku ideą zorganizowania specjalnej konferencji. Idea ta, zrodziła się z potrzeby chwili, w związku z opracowaniem i wdrożeniem przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w szkołach wszelkiego typu, nowego podstawowego programu nauczania z fizyki i przyrody, zawierającego tylko pewne elementy astronomii.

Wobec tej sytuacji, grono nauczycieli zatrudnio-

nych w MOA, postanowiło wyjść naprzeciw potrzebom i okazywanym zainteresowaniem dzieci i młodzieży astronomią. Dlatego też, rozpoczęliśmy przygotowania do pierwszej Międzynarodowej Konferencji związanej przede wszystkim z dydaktyką nauczania astronomii. Ponieważ już od wielu lat MOA współpracowało z astronomami ze Słowacji (Roztoky, Humenne) i Ukrainy (Odessa), postanowiliśmy wprowadzić ten pomysł w czyn.

Dzięki wsparciu finansowemu władz Gminy Niepołomice i Polskiego Towarzystwa Astronomicznego w Warszawie, oraz opiece merytorycznej ze strony astronomów Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, doszło do inauguracji w 2007 roku, pierwszej Międzynarodowej Konferencji „Astronomia XXI wieku i jej nauczanie”.

Forma i prezentowane treści naukowe i dydak-

tyczne, interdyscyplinarne, spotkały się z takim zainteresowaniem nauczycieli fizyki i przyrody ze szkół gimnazjalnych i średnich oraz młodzieży i uczniów MOA, że w tym roku odbędzie się już kolejna VIII Konferencja Międzynarodowa.

Współorganizatorami tegorocznej Konferencji i jej głównymi sponsorami będą:

Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice, Polskie Towarzystwo Astronomiczne, Polskie Towarzystwo Miłośników Astronomii, Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne w Niepołomicach, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju MOA „Galaktyka”, Fundacja „Zamek Królewski” oraz Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa w Niepołomicach.

Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice mgr inż. Roman Ptak objął patronatem honorowym naszą Konferencję.

PERSEIDY 2015

GRZEGORZ SĘK

nauczyciel astronomii w Młodzieżowym Obserwatorium Astronomicznym w Niepołomicach

Słoneczne dni, rozgwieżdżone noce, czego więcej trzeba do szczęścia?

Takie wspaniałe warunki były udziałem uczniów MOA, którzy corocznym zwyczajem pierwszego sierpnia 2015 roku wyjechali na Mazury. Tam właśnie, w odludnej i krajobrazowo zachwycającej okolicy od lat kilkunastu odbywają się nasze Letnie Obozy Obserwacyjne, noszące wspólną nazwę „PERSEIDY”. Nocne niebo jest tam wolne od miejskiego zaświecenia, a bliskość jezior umożliwia żeglowanie i kajakowanie. Jest też plaża, którą w tym roku wykorzystywaliśmy niemal codziennie. Znakomite warunki do ob-

serwacji i do wypoczynku czynią Lewańd Wielki miejscem wyjątkowym w skali całego kraju. Kilka kilometrów od naszej siedziby, w małej wsi Truszczyzny zapalony miłośnik astronomii i działacz społeczny Robert Szaj wybudował własne obserwatorium astronomiczne, znakomicie wyposażone i prężnie działające. Było ono celem naszej obozowej wycieczki, w trakcie której nie tylko zwiedziliśmy obiekt, ale też obejrzelśmy fabularny film o Janie Heweliuszu. Kolejna wycieczka zawiodła nas do Ostródy, gdzie w am-

fitetrze malowniczo położonym nad jeziorem odbywała się impreza pod nazwą „Zostań drugim Kopernikiem”. W jej trakcie niektórzy uczniowie wzięli udział w konkursie astronomicznym, wygrywając upominki w postaci meteorytów, a telewizja olsztyńska nagrała kilka migawek z naszym udziałem. W drodze powrotnej udało nam się jeszcze pospacerować po ścieżce przyrodniczej w rezerwacie „Sosny Taborskie”.

Nasz obozowy czas był szczerze wypełniony aktywnością obserwacyjną tak w dzień, kiedy to obserwowaliśmy Słońce, jak też i w nocy, kiedy przedmiotem zainteresowania uczniów

były meteory, gwiazdy zmienne oraz mgławice i galaktyki. W każdą niedzielę i w święto wędrowaliśmy do Dąbrówna, gdzie chętni mieli okazję do uczestniczenia w uroczystościach religijnych. Najważniejsza wycieczka odbyła się pod koniec obozu i rozpoczęła się od wizyty na szczycie Wieży Wodnej we Fromborku. Kolejnym miejscem było wzgórze katedralne, gdzie zwiedziliśmy Katedrę i zadumaliśmy się przy grobowcu Mikołaja Kopernika, odbyliśmy też seans w tamtejszym planetarium, po czym statkiem przemierzaliśmy Zalew Wiślany, aby w Krynicy Morskiej posmakować kąpieli na morskiej plaży. Dokonaliśmy tam symbolicznego aktu zaślubin MOA z Morzem Bałtyckim, umieszczając odpowiedni akt w szczelnie zamkniętej butelce i powierzając go falom.

Kiedy czas obozowy dobiegł końca, a uczestnicy znaleźli się ponownie w swoich domach, przyszła pora na podsumowanie działań. Rezultaty obserwacji będą jeszcze długo przedmiotem uczniowskich opracowań i posłużą do tworzenia prac konkursowych, ale co z wypoczynkiem? Radość malująca się na roześmianych twarzach uczniów, witających każdy dzień poranną gimnastyką dobrze świadczy o organizatorach i wychowawcach. Uskrzydleni tą myślą już zaczynamy przygotowania do obozu „Perseidy 2016”, który rozpocznie się w poniedziałek, 1 sierpnia następnego roku.

Więcej zdjęć obozowych na stronie moa.edu.pl oraz uczniowie.moa.edu.pl

Foto: Mgławica Kokon – żłobek młodych gwiazd

SPOJRZENIE W PAŹDZIERNIKOWE NIEBO

ADAM MICHAŁEC

Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne w Niepołomicach

„Gdy październik ciepły chadza, w lutym mrozy naprowadza”

Oczywiście cieszymy się z faktu, że **Słońce** nie próżnuje, chociaż niestety, jego deklinacja z dnia na dzień maleje, a w związku z tym długość dnia u nas na półkuli północnej stale się skraca, z czym musimy się pogodzić i do tego przyzwyczajać. W *Małopolsce* ubędzie dnia aż 109 minut; z 11 godz. 40 minut na początku października, do 9 godz. 51 minut na końcu miesiąca. **Słońce**, w czwartek 1 października, wschodzi o godz. 6.39 a zachodzi o 18.19; natomiast w ostatnim dniu miesiąca, w sobotę, wzejdzie o 6.28 a schowa się pod horyzontem o godz. 16.19. Wprost nie do wiary, ale ten dzień będzie jeszcze dłuższy od najkrótszego dnia roku o 106 minut! Ponadto **Słońce** w dniu 23 października o godz. 19.46, przejdzie ze znaku *Wagi* w znak *Skorpiona* (czyli *Niedźwiadka*).

W tym miesiącu spodziewamy się paru dni o średniej aktywności magnetycznej **Słońca** (plamy, rozbłyski, protuberancje), związanej z kilkoma centrami aktywności w jego fotosferze, szczególnie zaś w pierwszej i ostatniej dekadzie miesiąca. Ponadto, nasza gwiazda często szykuje jakieś niespodzianki, którymi może nas zadziwić lub zaskoczyć, dlatego też warto i należy prowadzić bezpieczne obserwacje **Słońca**.

Uwaga! W nocy z 24/25 października (z soboty na niedzielę) śpiemy rano o godzinę dłużej, przechodzimy bowiem na czas zimowy (środkowo-europejski), czyli cofamy dotychczasowe wskazania zegarów o godzinę. Oficjalnie, w/g rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów RP, należy to uczynić w nocy o godz. 3.00, w niedzielę 25 X (dotyczy to w szczególności kolejnictwa i lotnictwa). Praktycznie zaś, najlepiej cofnąć wskazania zegarów o godzinę, jeszcze przed udaniem się na zasłużony wypoczynek.

Ciemne bezksiężycowe noce, dogodne do obserwacji astronomicznych, będą w drugiej dekadzie miesiąca, bowiem kolejność faz **Księżycy** jest następująca: ostatnia kwadra 4 X o godz. 23.08, now 13 X o godz. 02.06, pierwsza kwadra 20 X o godz. 22.31 i pełnia 27 X o godz. 13.05. W apogeum (najdalej od **Ziemi**) znajdzie się **Księżyc** 11 X o godz. 15, a w perygeum (najbliższej **Ziemi**) będzie 26 X o godz. 14.00. Ze względu na koincydencję pełni **Księżycy** w perygeum, rozmiar kątowy tarczy będzie maksymalny i wyniesie 33' łuku. Warto wtedy nań chociaż spojrzeć!

Ponadto **Księżyc**, „spacerując” po niebie, zakryje **Wenus** (8 X), **Merkurego** (11 X) i **Urana** (26 X) oraz dwukrotnie **Aldebarana** (2 X i 29 X), najjaśniejszą gwiazdę w konstelacji *Byka*. To ostatnie zjawisko będzie u nas widoczne 30.X. tuż po północy, tylko jako wyjście gwiazdy z za tarczy **Księżycy**.

Na naszym jesiennym niebie, z wieczora, dostrzeżemy w kolejności gwiazdozbiory: *Pegaza*, *Andromedy*, *Perseusza*, *Byka*, a po północy pojawią się nam konstelacje *Bliźniąt* i *Oriona*. Jeśli zaś chodzi o planety, to **Merkurego**, **Wenus**, **Marsa** i **Jowisza** można i należy ich szukać przed świtem na wschodnim niebie z tym, że **Merkurego** zobaczymy tam dopiero w drugim tygodniu miesiąca. Szczególnie polecam niezwykle widowiskowe obserwacje zbliżeń jasných planet **Marsa** i **Jowisza** (17 X), oraz **Wenus** i **Jowisza** (26 X). Natomiast na wieczornym niebie, z jasných planet, pozostaje nam do obserwacji tylko **Saturn**, który do połowy października przebywa w gwiazdozbiory *Wagi*, by potem przejść do *Skorpiona*. **Uran** przebywa w gwiazdozbiory *Ryba*, a ponieważ 12 X będzie w opozycji do **Słońca**, zatem możemy go obserwować przez całą

noc. Natomiast **Neptun** przebywa w gwiazdozbiory *Wodnika* i widoczny jest przez teleskop na wieczornym niebie.

Aby móc wieczorem zaobserwować nie tylko **Saturna** z pierścieniami, ale również nasz poczciwy **Księżyc**, najlepiej będzie złożyć wizytę w Młodzieżowym Obserwatorium Astronomicznym w Niepołomicach, przy ul. Mikołaja Kopernika 2 (tel. 12 281 15 61). W razie pochmurnego nieba, polecam tamże planetarium, zgodnie z wywieszonym harmonogramem.

W dniach 16-18 X MOA organizuje VIII Międzynarodową Konferencję „*Nauczanie astronomii w XXI wieku*”. Obrady i dyskusje będą się toczyć w Zamku Królewskim oraz w Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa. Serdecznie zapraszamy zainteresowane osoby - wstęp wolny.

Już od 2 października do 7 listopada promieniują szybkie meteory z roju **Orionidów**, które wchodzą w górne warstwy atmosfery ziemskiej z prędkościami nieco ponad 60 km/sek. Maksimum roju przypada na 21 X, możemy wtedy oczekiwać 25-30 „spadających gwiazd” na godzinę. Radiant meteorów leży na granicy gwiazdozbiory *Oriona* i *Bliźniąt* (południowo-wschodnia część nieba). Warunki ich obserwacji nie będą w tym roku łatwe, ponieważ **Księżyc** po pierwszej kwadrze będzie przeszkadzał w obserwacjach.

Natomiast od 6 do 10 października (maksimum 8 X), promieniują powolne meteory z roju **Drakonid**, czyli ich radiant leży w gwiazdozbiory *Smoka*. Warunki do ich obserwacji będą dobre, bo **Księżyc** będzie przed nowiem.

Dla wzbudzenia nie tylko obserwacyjnych refleksji, odwołam się do sprawdzonego po wielokroć w praktyce przysłowia:

„*Tej jesieni - świat się zmieni!*”

Miasto i Gmina Niepołomice

Oficjalna strona miasta
www.niepolomice.eu

Portal turystyczny
visit.niepolomice.eu

Fundacja Zamek Królewski
w Niepołomicach
www.zamekkrakowski.com.pl

Małopolskie Centrum
Dźwięku i Słowa
www.mcds.pl

Centrum Kultury
www.kultura.niepolomice.pl

Muzeum Niepołomickie
www.muzeum.niepolomice.pl

Polub nas na Facebooku

www.facebook.com/Niepolomice

Śledź nas na Twitterze

www.twitter.com/eniepolomice

Śledź nas na Instagramie

www.instagram.com/niepolomice

Dołącz do Serwisu SMS

Otrzymuj darmowe informacje o koncertach,
wydarzeniach, komunikatach i nowościach.

Wyślij SMS o treści **Niepolomice.INFO**

na numer 4322

Koszt wysłania wiadomości wynosi tyle,
ile standardowy SMS w Twojej sieci

UWAŻAJ, BY STRES NIE ZJADŁ CIĘ ŻYWCEM

Cechy zespołu metabolicznego (MS) obejmują wystąpienie podwyższonego poziomu glukozy we krwi, połączonego z zaburzeniami metabolizmu lipidów oraz nadciśnieniem. Zespół metaboliczny (MS) staje się problemem ogólnoswiatowym, co wiąże się z postępującą zmianą stylu życia współczesnego człowieka. W Europie na zespół metaboliczny cierpi 36% kobiet i 38% mężczyzn. U podstaw tego zaburzenia stawia się od zawsze nadwagę i otyłość, ale czy słusznie? Najnowsze badania pokazują, iż winowajcą może być stres!

Wraz ze wzrostem występowania zespołu metabolicznego zaistniała potrzeba natychmiastowego określenia czynników sprawczych, które mogłyby charakteryzować indywidualną podatność na zespół metaboliczny. To zagadnienie było przedmiotem zainteresowania nie tylko naukowców, ale także przeciętnego śmiertelnika. „Jak to jest, że u mnie zdiagnozowano nadciśnienie i chorobę wieńcową, kiedy ja się tak zdrowo odżywiam, a wujek Gienek zawsze jadł tłusto, solił łyżeczkami i dożył 98 lat?!”

Wystąpienie MS jest zjawiskiem wieloczynnikowym, u podłoża którego leżą czynniki genetyczne i środowiskowe, a wśród prawdopodobnych czynników środowiskowych swoje miejsce znalazł również stres psychospołeczny. Smutny i niepokojący zarazem, jest fakt, iż badania nad znaczeniem stresu w występowaniu MS są skąpe. Jednak dochodzą już do mediów pewne przesłanki na podstawie licznych badań na małych grupach ludności.

Badania Whitehall, gdzie zbadanych zostało ponad 10 000 urzędników w średnim wieku z syndromem przewlekłego zmęczenia wykazały zwiększoną podatność na rozwój zaburzeń metabolicznych m.in. MS niż grupa kontrolna wykonująca mniej stresujące prace. Pittsburgh Healthy Women Study badało natomiast kobiety w średnim wieku, które doświadczyły stresujących wydarzeń w życiu. Wykazano u nich zwiększone ryzyko rozwoju MS na przestrzeni zaledwie kilkunastu lat. Analizując wyniki tych badań można wysnuć wniosek, iż osoby, które odczuwają permanentny stres związany z takimi dziedzinami życia jak praca czy finanse, mają większe szanse na rozwój zespołu metabolicznego po 40. roku życia. Dlaczego tak się dzieje? Według Björntorp, stres zaburza równowagę hormonalną na oś podwzgórze-przysadka-nadnercza, co może przyczynić się do

oporności na insulinę (pierwszy krok w stronę cukrzycy), otyłości brzusznej oraz zaburzeń lipidowych. Wszystkie te badania wykonywane były przed kryzysem gospodarczym. W związku z tym, naukowcy spekulują, że w przeciągu najbliższej dekady zwiększy się występowanie MS w populacji!

Teraz przejdźmy może do tego co możemy z tym zrobić. Wszyscy gdzieś biegamy, jesteśmy zapracowani, ale przy dobrej organizacji dnia jesteśmy w stanie zjeść przynajmniej 4 zdrowe posiłki. Tutaj spisuje się dieta pudełkowa, czyli przygotowywanie czasochłonnych posiłków dzień wcześniej i zabieranie ze sobą do pracy. Nie jest to sytuacja idealna, gdyż najlepiej przyrządzać posiłki na bieżąco, ale jak się nie ma co się lubi... Zawsze fantazyjne gotowanie możemy zostawić sobie na weekend. Największym błędem jaki popełniają pracusi jest... zapomnianie o jedzeniu. Praca pochłania tak bardzo, że zanika u nich naturalna potrzeba jedzenia. Z roku na rok masa ciała rośnie, a przecież nic nie jemy! Jak to jest? Wyobraź sobie, że twój zagłodzony, do granic możliwości, organizm odkłada WSZYSTKO, co może w postaci tkanki tłuszczowej. Podstawą są regularnie zjadane posiłki! Badani pokazują jasno, że jedząc regularnie, jesteśmy stanie zrzucić 3-5 kg rocznie bez większych wyrzeczeń. Co jeszcze możesz zrobić? Pamiętaj, że twoje ciało, to twoje narzędzie pracy, szanuj je, dbaj o nie i w każdym momencie, w którym karuzela zwalnia, postaraj się „naoliwić śrubki” i „naładować akumulator”. W jaki sposób? Może udasz się na spacer do Puszczy z całą rodziną, na rower, rolki? Daj odpocząć tym nadwyrężonym oczą. Zamiast oglądać telewizję usiądź pod drzewem i rozkoszuj się uspokajającą zielenią. Każdy z nas ma inny rytm dnia, każdy stawia czoła innym wyzwaniom, każdy inaczej eksploatuje swoje ciało, ale istnieje tylko jedna recepta – ruch, relaks i zdrowe odżywianie. Pamiętaj o tym!

SEN - ELIKSIR MŁODOŚCI

JOLA ZALEWSKA

kosmetolog i doradca dietetyczny
Salon Kosmetyczny Angelium, Odnowa Biologiczna,
Zamek Królewski w Niepołomicach

W zasadzie jesteśmy świadomi tego, że sen jest nam niezbędny do prawidłowego funkcjonowania organizmu, nawet wiemy, że jak się wyspimy to lepiej wyglądamy, ale nie do końca zdajemy sobie sprawę jakie niebywałe procesy zachodzą w organizmie podczas nocnego wypoczynku.

nie mowa tu o kolorowych sennych marzeniach, ale o mało romantycznych procesach chemicznych, które są niezbędne byśmy zdrowo wyglądali po **dobrze przespanej nocy**. Podkreśliłam te trzy ostatnie słowa, bo są one warunkiem dobrego wyglądu - bowiem najzdrowszy sen odbywa się między 22 a 4 rano, co oznacza, że regeneracja jest wtedy najintensywniejsza. Trudno byłoby jednak opisać wszystkie procesy zachodzące podczas nocy w naszym organizmie, skupię się jedynie na tych, najważniejszych dotyczących skóry.

A więc zasypiamy zaraz po 22.00. Całe ciało odpręża się i relaksuje. Wszystkie procesy zachodzące w skórze dopasowują się do rytmu całego organizmu, który powoli zwalnia metabolizm. To samo dzieje się we wszystkich warstwach naskórki i skóry właściwej, przemiana materii i tam obniża się do minimum, by zgrać się z etapami zmian w całym ciele. Wiązania komórkowe stają się bardziej elastyczne, a mikrokrążenie zaczyna się usprawniać. Wszystko po to, by w czasie snu naprawić szkody wyrządzone podczas dnia poprzez słońce, dym papierosowy, gwałtowne zmiany temperatur, stres czy nieodpowiednie nawodnienie.

Rozpoczyna się stopniowa regeneracja, nazywamy ją mitozą, a dotyczy ona podziału i namnażanie komórek. Widzimy to na przykładzie zadrpań i otarć naskórki, które goją się najszybciej

oraz odbudowuje się warstwa ochronna skóry. Około północy rozpoczyna się intensywna praca, oczyszczanie komórek i wyrzucanie toksyn do układu limfatycznego. Kolejno wyrównuje się poziom wody w tkankach i zwiększa się dotlenienie a tym samym wzrasta elastyczność włókien sprężystych.

Podczas snu poćisz. W tym czasie organizm produkuje hormon wzrostu, który uwalnia tłuszcz nagromadzony w komórkach tłuszczowych (adipocytach). Dzieje się to po to, aby dostarczyć Twojemu organizmowi energii. Dodatkowo, hormon wzrostu stymuluje również wytwarzanie kolagenu – białka, które buduje m.in. kości, chrząstki, naczynia krwionośne i skórę. Te uwalniane hormony przyczyniają się jednocześnie do ogólnej regeneracji, mięśnie się rozluźniają co można zauważyć rano w gładkości i napięciu skóry twarzy, mówi się wtedy, że jest jak „wyprasowana”. Trzecia godzina nad ranem kończy czas intensywnego odpoczynku, organizm znów zaczyna przygotowywać się do trybu dziennego. Skóra zmniejsza swoją przepuszczalność, dzięki czemu wzrasta bariera ochronna przed szkodliwymi czynnikami takimi jak: promienie słoneczne, wiatr czy klimatyzacja.

Wzrasta również ciśnienie i temperatura ciała, czasami może to skutkować niewielkim wysuszeniem się skóry, czy lekkim spinaniem, ale istotniejsze jest zmniejszenie obiegu limfy, co

czasem powoduje obrzęki w obrębie twarzy, najbardziej zauważalne w okolicy oczu.

Nocą skóra oddycha lepiej, zwiększa się jej przepuszczalność, dzięki czemu wchłania większą ilość substancji. Zawarte w kremach na noc składniki działają więc o wiele bardziej aktywnie, co sprawia, że efekty są trwalsze, a skóra dłużej zachowuje młodość. Ta regeneracja, która przewija się w opisie jest dla nas wyzwaniem do zadbania o dostarczenie skórze odpowiedniej ilości substancji aktywnych wspomagających tę nocną odbudowę.

Dlatego ja od dawna jestem zdecydowaną zwolenniczką rozgraniczania kremów na dzieńne i nocne. Kremy na noc mają poważne zadanie naprawiania tego, co niekorzystnie wpłynęło na naszą skórę podczas dnia. Z tego powodu mają bogatszą i bardziej lipidową konsystencję, oczywiście dobrze dobraną do rodzaju i wieku skóry. Mają w swoim składzie retinole, DHEA, fitoestrogeny, antyoksydanty, a więc i witaminy A, C, E oraz wyciągi z zielonej herbaty czy NCTF. Należy jeszcze pamiętać, że nasza skóra może odpocząć i zregenerować się pod warunkiem dobrego przygotowania. Dokładne zmycie skóry to podstawa wchłonięcia tych wszystkich składników.

Niepokojący jest wpływ niedoboru snu na stan skóry. Kiedy się nie wyspimy, nasze ciało uwalnia więcej kortyzolu, który rozkłada kolagen i elastynę. Wpływa także niekorzystnie na włókna białkowe, które są odpowiedzialne za elastyczność skóry. Brak snu ma również wpływ na nasz układ odpornościowy. Niedobory snu powodują, że jesteśmy bardziej podatni na infekcje, także skórne. Tak więc naprawdę istotne jest przesypanie 6-8 godzin na dobę. Nie zapominajmy o tym.

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa

warsztaty artystyczne
SIĘGNIJ PO WIĘCEJ
V SEZON
2015 | 2016

WARSZTATY
MAŁOPOLSKIEGO
CENTRUM
DŹWIĘKU
I SŁÓWA

SPOKÓJ I ODDECH

O równoważeniu siedzącego trybu życia rozważnym ruchem, pracy z ciałem i zajęciach jogi w Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa z Małgorzatą Markov, nauczycielem jogi rozmawiała Aleksandra Kupis.

Przed nami piąty sezon zajęć i warsztatów w Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa. Od początku prowadzisz w MCDiS zajęcia z jogi. A jakie były Twoje początki?

Rzeczywiście życie ułożyło mi się tak, że mogę w bardzo przyjemny sposób pracować z ludźmi nad poprawą ich samopoczucia i zdrowia. Z wykształcenia jestem nauczycielem wf, skończyłam krakowską AWF. Tam zgłębiałam wiedzę o ciele ludzkim i wielkiej roli ruchu w zdrowym życiu. Bardzo długo moją wielką miłością był taniec, na sali ćwiczeń i na scenie spędziłam miliony godzin. Prowadziłam też zespoły taneczne. Od ponad 15 lat praktykuję jogę, a od 10 również uczę. Joga otworzyła przede mną niesamowity wachlarz możliwości pracy z ciałem młodym i zdrowym, ale też zmęczonym i schorowanym; jest też wiele propozycji dla ciała już doświadczanego życiem. Po urodzeniu drugiego syna postanowiłam troszkę więcej czasu przeznaczyć rodzinie i tak trafiłam do Niepołomic, gdzie bardzo chętnie zapuszczam korzenie już od przeszło 4 lat. Rusza 5. sezon!

Jaka jest Twoja definicja jogi?

To spokój i oddech. Ciągłe poznawanie siebie. Odkrywanie tego, co niemożliwe. Można też oczywiście bardziej „przyziemnie” spojrzeć na to zagadnienie - definicja jogi jest dokładnie określona w Jogasutrach. Ponieważ temat jest bardzo obszerny, a chciałabym go nieco przybliżyć, powiem tylko, że na swoich zajęciach pracuję z assanami – tzn. pozycjami jogi i prana jamą, czyli ćwiczeniami oddechowymi. Próbuujemy też

doskonalić koncentrację i skupienie. Joga daje wspaniałe podłoże do spokojnego, skupionego życia w zdrowym zadbanym ciele. O lepszą reklamę chyba trudno.

Co Twoim zdaniem joga może dać współczesnemu człowiekowi?

Zabrzmi to jak slogan, ale spokój, zatrzymanie, dostrzeżenie rzeczy ważnych oraz zrównoważenie bardzo trudnych, wbrew pozorom, warunków życia. Nasze ciało nie jest stworzone do siedzenia, jedzenia i klikania. Cywilizacja bardzo wyprzedziła przystosowawcze możliwości ciała. Ćwiczymy dla zrównoważenia, zdystansowania się do stresowych sytuacji, które często są kreowane w naszych głowach. Na jodze uczymy się uspokajać głowę, zauważać, jaki wpływ mają na nas emocje.

Kto może przychodzić na zajęcia?

Osoby otwarte, chcące nad sobą pracować, szukające odpowiedzi nieoczywistych. Wiek i stan zdrowia nie mają zupełnie znaczenia. Pod tym względem każdy może przychodzić! Byłoby wspaniale, gdyby każdy przychodził, wielu problemów świat by uniknął.

W porównaniu z pierwszym rokiem, obecna oferta jest bardzo rozbudowana. Jest więcej grup o specyficznym charakterze. Dla jakich grup zatem prowadzisz zajęcia?

Udało nam się stworzyć pracującą w poniedziałki i środy grupę początkującą, po pół roku pracy można dołączyć do grupy zaawansowanej w te

Foto: Dominik Lichota

same dni godzinę później. Od ubiegłego roku prowadzę również grupę łagodną, na którą zapraszam panie ciężarne, osoby z bólami kręgosłupa, osoby ze specyficznymi dolegliwościami (np. kontuzje kolan, połów itd.) oraz seniorów. Grupa seniorska ma również swoją osobną grupę gimnastyki porannej, gdzie wykorzystujemy także inne techniki pracy. Panie bardzo się mobilizują i wspierają w systematycznych ćwiczeniach. Nowością w tym sezonie ma być joga dla młodzieży, czekamy na razie na zapisy, ale jestem dobrej myśli, bo ta grupa szczególnie potrzebuje wsparcia ruchem. Młode ciało zmagają się z dynamicznym wzrostem, przy dużym obciążeniu stresem i bezruchem szkolnym.

Czy sama dużo praktykujesz?

Tak, staram się praktykować codziennie, oczywiście nie zawsze uda się tak ustawić dzień, czasami mam dość dużo pracy i po prostu nie starcza czasu i siły. Każda, zawiniona lub nie, przerwa odzywa się w moim ciele wyrzutami.

Latem odbywała się też akcja JOGA na TRAWIE. Jak wspominasz taką praktykę?

W tym roku w okresie wakacyjnym zorganizowaliśmy taką akcję, aby każdy mógł spróbować, pooglądać, zmierzyć się. Pracowaliśmy na świeżym powietrzu, a że pogoda dopisała, było na prawdę wyjątkowo! Dodatkowo zorganizowana była wspaniała zabawa dla dzieci, także rodzice mogli ćwiczyć beztrudnie!

Bardzo dziękuję za rozmowę. Do zobaczenia na zajęciach!

WIELKI SKOK DO EUROPY

TADEUSZ CZAJKA
KJK „Pod Żubrem”

Już po raz 12, a w Polsce po raz drugi, odbyły się Sportowe Mistrzostwa Europy Koni Czystej Krwi Arabskiej. Zawody odbyły się w stadninie Janów Podlaski, z której hodowla koni arabskich słynie na całym świecie. W mistrzostwach rywalizowały najlepsze sportowe araby z całej Europy oraz konie z Dalekiego Wschodu. Dla hodowców, właścicieli oraz miłośników tej rasy była to niepowtarzalna okazja zaprezentowania tych pięknych, pełnych oddania i odwagi koni.

W tym roku w Janowie Podlaskim zmierzyli się zawodnicy i zawodniczki z dziesięciu krajów Europy (Austria, Białoruś, Dania, Holandia, Niemcy, Polska, Szwecja, Szwajcaria) oraz spoza Europy (Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie). Na tegorocznych zawodach wystąpiły 74 konie w 32 konkursach.

W tym roku po raz pierwszy Niepołomice doczekały się reprezentanta. Trenująca pod okiem

Olka Badałowa 16-letnia Julita Gaska dosiadająca siwego ogiera czystej krwi arabskiej – Domineta, ukłasyfikowała się na wysokich miejscach. Była najmłodszą zawodniczką, która brała udział w konkursie skoków przez przeszkodę na wysokościach 90/100/110 cm.

Para przeszła kwalifikacje bez najmniejszego zawahania. Podczas półfinałów nie dali szans konkurencji zajmując pierwsze miejsce. W finale Julita i Dominet ukłasyfikowała się w pierwszej dziesiątce najlepszych sportowych koni arabskich w Europie. Jak mówi nasza zawodniczka - było to dla niej niezwykle doświadczenie i zaszczyt, by móc uczestniczyć oraz reprezentować Miasto i Gminę Niepołomice w kolorach KJK Pod Żubrem w gronie championów. Julita zapewnia jednocześnie, że nie poprzestanie na tym. Jej cele na nadchodzący sezon to obrona tytułu Mistrza Polski oraz podium Mistrzostw Europy.

OGNIKO Z OGNISKIEM

JOANNA KOCOT

W niedzielę 6 września członkowie Ogniska TKKF Wiarus oraz Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podsumowały tegoroczną akcję Wakacje na sportowo.

W sezonie letnim wspólnymi siłami Ogniska TKKF Wiarus oraz Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zorganizowały 8 weekendowych wycieczek rowerowych, w których wzięły udział 134 osoby i to zarówno stali sympatycy wypraw z Wiarusami, jak i osoby, które dowiadywały się o wycieczkach od znajomych lub z Internetu. Takie wyprawy to spotkania międzypokoleniowe, biorą w nich udział często rodzice z dziećmi, dziadkowie z wnukami, dorośli i młodzież. Co ciekawe, wszyscy dobrze się bawią. Najlepszą kondycją i samozaparciem wykazują się zwykle najmłodsi, bo przejechanie tej samej trasy na dużym i małym rowerze, to jednak spora różnica.

Oczywiście podsumowanie sezonu nie mogło odbyć się inaczej niż na rowerach. Spotkanie rozpoczęła pętla po Puszczy Niepołomickiej – rozpoczęta i zakończona na Sitowcu. Na trasie uczestników kilka razy złapał deszcz, ale na ognisko zakończeniowe wyszło piękne słońce. Po powrocie z trasy na wszystkich czekały podpiekające się kiełbaski i pyszności przygotowane przez Wiarusów, były wśród nich ciasta, przetwory i sosy do grilla. Po wyprawie rowerowej smakowały wyśmienicie. Po wspólnym posiłku rozpoczęła się część oficjalna, podczas której prezes niepołomickiego ogniska TKKF Wiarus Leon Pitucha i Marzena Stawarz, pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, podsumowali sezon letni i wspólne wyprawy, wyłonili najbardziej aktywnych uczestników wycieczek i w końcu nagrodzili najpierw tych najbardziej usportowio-

nych – tym razem rodzinę Państwa Szkutników, a potem wszystkich uczestników za sportowego ducha, zapał i dobry humor.

Ognisko TKKF Wiarus i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych serdecznie dziękują wszystkim uczestnikom za wspólnie spędzone weekendy i niezawodną wspaniałą atmosferę podczas letnich wypraw rowerowych.

KARATE

tradycyjne

• zajęcia dla dzieci, młodzieży, dorosłych

Akademia Karate Tradycyjnego Niepołomice

pasja i przygoda

treningi i turnieje

obozy letnie i zimowe

ZAPISY!

501 616 789

karate4you.pl

WAKACJE ZE SZPADĄ

SZCZEPAN KUŹMIŃSKI

UKS Kazimierz Szkoła Szermierki

W sierpniu w Iwoniczu odbył się obóz małopolskiej kadry szermierczej młodzików, w którym uczestniczyła również zawodniczka z naszej gminy, Aleksandra Piotrowska, na co dzień reprezentująca barwy UKS Kazimierz Niepołomice.

Powołanie do małopolskiej kadry szermierzy Aleksandra zawdzięcza bardzo dobrym wynikom osiągniętym w ogólnopolskich i międzynarodowych turniejach w sezonie 2014/2015. Na zgrupowaniu kadry młodzi szermierze ćwiczyli pod okiem trenera kadry Łukasza Szajny, wspierali go trenerzy klubowi z małopolskich klubów Beata Tereba-Zawrotniak (AZS AWF Kraków), Szczepan Kuźmiński (Szkoła Szermierki) oraz wicemistrz olimpijski z Pekinu w konkursie drużynowym Radosław Zawrotniak. W trakcie zgrupowania kadry kluby należące do Mazowieckiego Okręgowego Związku Szermierczego oraz Podkarpackiego Wojewódzkiego Związku

Szermierczego prowadziły również obozy szkoleniowe, w których łącznie uczestniczyło ponad 100 zawodniczek i zawodników w różnych kategoriach wiekowych, w tym niepołomiczanka Laura Pinero-Valiente. Tak duże nagromadzenie zawodników w okresie trzech tygodni stwarzało trenerom większe możliwości szkoleniowe. Dzięki regularnym ćwiczeniom kształtowane są nawyki, cechy i umiejętności niezbędne nie tylko w pojedynkach sportowych, ale również w życiu codziennym. Trening szermierki rozwija istotne cechy psychiczne takie jak: koncentrację, podzielność uwagi, uporczywość, bojowość, opanowanie i jednocześnie szybkość podejmowania decyzji.

Czas spędzony na obozach i zgrupowaniu nie był w całości poświęcony treningowi, ale również innym równie atrakcyjnym zajęciom, jak wędrówki po urokliwych okolicach Iwonicza, zwiedzanie zabytków i odwiedzanie miejsc pa-

mięci, a także zabawy w parku linowym, basenie czy boisku. Wszystko to sprawia, że dzieci i młodzież, po solidnie przepracowanym zgrupowaniu, bogatsze o nowe doświadczenia sportowe, wkroczą w nowy sezon z wiarą we własne możliwości, entuzjazmem i pewnością siebie, co niewątpliwie przełoży się na sukcesy sportowe w tej pięknej dyscyplinie sportu.

Dzieci i rodziców zapraszam na zajęcia z szermierki, które odbywają się w Szkole Podstawowej im. Króla Kazimierza Wielkiego w Niepołomicach.

UKS Kazimierz prowadzi nabór do sekcji szermierki dziewcząt i chłopców w wieku od 6 do 12 lat.

Kontakt: Szczepan Kuźmiński tel. 501498059

BĄDŹ NASTĘPNY

KRZYSZTOF TURECKI

Szkoła Futbolu Staniątki

13 września na stadionie sportowym im. Tadeusza Szybińskiego w Staniątkach w ramach pierwszego Piłkarskiego Pikniku Rodzinnego odbył się Ogólnopolski Turniej Piłkarski Bądź Następny w roczniku 2007-2008. W turnieju wzięły udział 24 drużyny, z których aż 7 to akademie piłkarskie zespołów z Ekstraklasy.

O godzinie 9.45 odbyło się uroczyste otwarcie. 24 zespoły stojące obok tabliczek z nazwami swoich zespołów na początek zobaczyły występ freestyle Mistrza Polski Dawida Krzyżowskiego. Po krótkim powitaniu i przedstawieniu każdej drużyny kapitan zespołu losował ligę, w której zagra jego drużyna. Cztery najlepsze ligi świata – hiszpańska, niemiecka, angielska i włoska to pod takimi nazwami po 6 zespołów w każdej lidze rywalizowało o punkty w systemie każdy z każdym.

O godzinie 10.15 równolegle na 4 boiskach usłyszeliśmy pierwsze gwizdki i zobaczyliśmy pierw-

sze emocje jakie przez cały dzień towarzyszyły uczestnikom, trenerom, rodzicom i kibicom. Po ponad 3,5 godzinach poznaliśmy wyniki fazy grupowej. Pierwsze 4 zespoły awansowały do Ligi Mistrzów, drużyny, które zajęły miejsce 5 i 6 zagrały w Lidze Europy.

Krótką przerwą na poczęstunek i o godzinie 14.45 rozpoczęła się decydująca faza turnieju, w której graliśmy systemem pucharowym a przegrana drużyna żegnała się z turniejem.

Najważniejszym trofeum do zdobycia podczas turnieju był Superpuchar, o który zegrali zwycięzcy Ligi Mistrzów i Ligi Europy a więc Śląsk Wrocław I i Olympic Wrocław a lepszą z nich okazał się zespół Olympicu – Gratulujemy!

Liga Europy

3 AF Pogórze Gdów

2 Ruch Chorzów

1 Śląsk Wrocław II

Liga Mistrzów

3 Korona Kielce I

2 Śląsk Wrocław I

1 Olympic Wrocław

Superpuchar – Olympic Wrocław

Każdy zespół otrzymał pamiątkowy dyplom i puchar za udział. Pierwsze trzy zespoły w Lidze Mistrzów i Lidze Europy puchar a każdy zawodnik medal. Drużyna, która zdobyła Superpuchar otrzymała dodatkowo puchar oraz nagrodę rzeczową w postaci 10 piłek, a pokonany zespół 5 piłek.

Zostały również rozdane nagrody indywidualne – statuetka oraz torba na sprzęt sportowy, a otrzymali je niżej wymienieni zawodnicy:

Król Strzelców – Maksymilian Guszpit (Olympic Wrocław) 15bramek

Najlepszy Zawodnik – Dorian Markowski (Śląsk Wrocław)

Najlepszy Bramkarz – Antoni Palacz (Korona Kielce).

NIEPOŁOMICKA ŻEŃSKA PIŁKA

TOMASZ SŁABOŃ

trener żeńskiej drużyny Puszczy Niepołomice

Sezon III ligi kobiet już w pełni. Nasza drużyna, która w tej lidze jest najmłodszą ekipą, dzielnie walczy i zbiera doświadczenie w meczach z żeńskimi drużynami z Małopolski. Celem żeńskiej Puszczy jest utrzymanie się na tym poziomie rozgrywkowym i przede wszystkim nauka.

Większość z dziewczyn zaczyna dopiero swoją przygodę z piłką i każdy mecz to nowe doświadczenie. Drużyna znakomicie rozpoczęła rozgrywki gromiąc na Stadionie Miejskim w Niepołomicach Starówkę II Nowy Sącz 7:0 i obejmując liderowanie w III lidze. W następnej kolejce odbył się mecz na szczycie w Tuchowie, gdzie niestety Puszcza musiała boleśnie przegrać z faworytem tej ligi z Tuchowią aż 0:10.

Dziewczyny chciały w trzeciej kolejce odrobić straty i wygrać z rezerwami Naprzodu Sobolów, lecz brak koncentracji i błędy w pierwszej połowie przyniosły porażkę 0:4. Drużyna poczyniła również wzmocnienia, do zespołu wróciła Natalia Sum. Największym wzmocnieniem i hitem transferowym w Puszczy jest jednak przejście z pierwszoligowej Wandy Kraków Kamili Gąsłowskiej oraz z drugoligowego DAP Girls Dębica bramkarki Żanety Kołodziejczak, która już zadebiutowała w drugiej połowie meczu z Naprzodem, zachowując czyste konto bramkowe.

W tym czasie dwie nasze zawodniczki Patrycja Rogowska oraz Sabina Kwiecińska wyjechały na dwutygodniowe zgrupowanie Kadry Małopolski do Mielnia. Nasza etatowa defensorka Weronika Motyka wraz z trenerem Tomaszem Słaboniem odbyli testy oraz staż trenerski w drużynie Międzyryń Polski w Medyku Konin.

Żeńska piłka w Niepołomicach ruszyła pełną parą, jednak ta drużyna potrzebuje czasu, nauki oraz doświadczenia. Już teraz głośno jest o naszych zawodniczkach, szczególnie o Natalii Bani, której nieobecność w dwóch ostatnich meczach była widoczna. Nasza kapitan, która ponad rok temu zaczęła kopać piłkę w Iskrze Zakrzów zachwycała pod czas pierwszego meczu ligowego, gdzie tuż po spotkaniu rozdzwonił się telefon z zapytaniem trenera kadry o naszą trzynastoletnią zawodniczkę. Takie dziewczyny jak Bania, Motyka, Sum, Rogowska czy Pokorniak już są w kręgu zainteresowań trenerów, a i trybuny zachwycają się grą piłkarek Puszczy...

a trenujemy od maja!

Serdecznie zapraszamy kibiców i sympatyków żeńskiej Puszczy Niepołomice na mecze dziewczyn w rozgrywkach III ligi kobiet. Więcej szczegółów na plakatach oraz profilu facebookowym drużyny www.facebook.com/puszcza-dziewczyny.

3 REMISY, 2 ZWYCIĘSTWA, 2 PORAŻKI

MAREK BARTOSZEK

Piłkarze Puszczy Niepołomice rozegrali już 7 spotkań za kadencji trenera Tomasza Tułacza. Po pięciu meczach stracili miano niepokonanych, notując dwie porażki z rzędu.

Wygląda na to, że wszystkie wyniki od czasu rozpoczęcia pracy w Niepołomicach przez trenera Tomasza Tułacza przebiegają seriami. Najpierw gracze z Puszczy kierowani przez nowego szkoleniowca zremisowali trzy mecze, dwa kolejne wygrali, by w dwóch kolejnych przypadkach zejść z boiska w roli pokonanego.

W debiucie nowego trenera Puszcza podzieliła się punktami z Wisłą Puławy po remisie 1-1 przy Kusocińskiego. W kolejnych dwóch meczach gracze z Niepołomic ani do siatki rywala nie trafili, ale nie dali się też pokonać i zanotowali remisy bezbramkowe z Olimpią Zambrów i GKS-em Tychy.

Wszystko zmieniło się w meczu 6 kolejki w Bytomiu, gdzie miała miejsce najbardziej szalone spotkanie obecnego sezonu 2 ligi. Kibice oglądający ten mecz na żywo z pewnością będą go pamiętali przez dłuższy czas. Padło 9 bramek, a liczba zwrotów akcji jest niewiarygodna. Mecz roz-

począł się od prowadzenia Puszczy 1-0, bramkę otwierającą wynik tego spotkania zdobył Mateusz Broż. Piłkarze z Bytomia szybko jednak wyrównali, a kilka minut później wyszli na prowadzenie. Puszcza szybko odpowiedziała i pierwsza połowa skończyła się remisem 2-2. W drugiej odsłonie meczu pierwsi ze zdobytej bramki cieszyli się gospodarze. Trwało to jednak znów tylko kilka chwil, bowiem do siatki po raz kolejny trafił Broż i było 3-3. Kiedy gracze Polonii kwadrans przed końcem spotkania wyszli na prowadzenie 4-3 nikt nie spodziewał się, że Puszcza zdoła odwrócić losy meczu. Najpierw jednak trzecią bramkę w tym meczu, strzałem z rzutu karnego, zdobył Broż, a w 89 minucie meczu na 4-5 dla Puszczy wynik meczu ustalił Adrian Gębalski.

Tydzień później podbudowani tym zwycięstwem gracze z Niepołomic rozegrali koncertowe spotkanie na Stadionie Miejskim w Niepołomicach. Pewne zwycięstwo 3-0 nad ROW-em 1964 Rybnik było potwierdzeniem zwyczajnej formy w wykonaniu zawodników Puszczy. Strzelanie znów rozpoczął Mateusz Broż, dla którego była to już piąta bramka ligowa, wynik podwyższył Adrian Gębalski, a rozmiary zwycięstwa ustalił w drugiej połowie Marcel Kotwica.

W ósmej serii gier do Niepołomic przyjechał Znicz Pruszków. To spotkanie bardzo dobrze rozpoczęła Puszcza, która w pierwszych minutach meczu stworzyła dwie wyśmienite okazje do strzelenia bramki. Niestety tym razem Gębalski i Broż nie wykorzystali swoich sytuacji. W 45 minucie meczu, po wątpliwym rzucie wolnym, Znicz zdobył jedyną jak się okazało bramkę w tamtym spotkaniu. Choć Puszcza w drugiej połowie starała się odwrócić losy meczu, to jednak pierwsza porażka za kadencji Tomasza Tułacza stała się faktem. W ostatnim meczu (przed zamknięciem tego numeru GN) gracze z Niepołomic przegrali 0-1 Stali Stalowa Wola, tracąc jedyną bramkę w tej potyczce po strzale życia zawodnika Stali.

W ostatnim meczu wrześniowym do Niepołomic przyjedzie zespół Rakowa Częstochowa, który w ubiegłym sezonie dwukrotnie był lepszy od Puszczy.

W październiku zostanie rozegranych 5 kolejek ligowych. Puszcza wyjedzie na mecze do Stargardu Szczecińskiego, Legionowa i Brzeska. Na Kusocińskiego 2 zawitają natomiast zespoły Gryfa Wejherowo (10 października 15:00) i Kotwicy Kołobrzeg (24 października 14:00).

MALI WSPANIALI

JOANNA MUSIAŁ

Akademia Karate Tradycyjnego Niepołomice – Kraków przystąpiła do programu „Mali wspaniali” mającego na celu promocję aktywności fizycznej wśród najmłodszych. Od października do grudnia 2015 roku instruktorzy klubu poprowadzą bezpłatne zajęcia dla 400 dzieci z kilku przedszkoli powiatu wielickiego.

„Mali Wspaniali” to inicjatywa Wrocławskiego Komitetu Organizacyjnego The World Games 2017 – Światowych Igrzysk Sportowych. Głównym partnerem projektu jest Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz Polski Związek Karate Tradycyjnego. Udział w treningach jest bezpłatny. Projekt współfinansowany jest ze środków

Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Przez trzy miesiące przedszkolaki będą uczestniczyły w ogólnorozwojowych zajęciach sportowych, opartych na grach i zabawach ruchowych, uwzględniających elementy karate tradycyjnego. Wszystko po to, by kształtować u najmłodszych nawyki związane ze zdrowym trybem życia.

Twórcy programu „Mali wspaniali” przygotowali zestaw gier i zabaw ruchowych, które pozwalają na wszechstronny rozwój dziecka. Maluchy poznają podstawowe elementy karate tradycyjnego – słownictwo, zarys historii i kilka bloków oraz technik. Program, oprócz aspektu sportowego, uczy dzieci zasad bezpieczeństwa, higieny, współpracy, troski o innych i zdrowej dyscypliny. Przygotowane zajęcia są też nieocenione jako profilaktyka wad postawy i innych nieprawidłowości w układzie ruchowym.

Foto: Joanna Musiał

Program w roku szkolnym 2015/2016 obejmie swoim zasięgiem ponad 100 przedszkoli, 5000 tysięcy dzieci w trzech województwach – łódzkim, małopolskim i dolnośląskim. Planowane jest jednak systematyczne rozszerzanie programu na kolejne województwa.

Trenuj z nami na siłowni

ROZGRZEWKĄ

ŁUKASZ ZAWIŁA

zastępca kierownika Krytej Pływalni w Niepołomicach

Przed nami najważniejszy element każdego treningu, również siłowego. Rozgrzewka to element często pomijany i uważany za zbędny. Nic bardziej mylnego, brak odpowiedniego przygotowania organizmu może spowodować wiele urazów i niepotrzebnych kontuzji.

W drugiej części naszego cyklu: „Trenuj z nami na siłowni” przygotowujemy przy współpracy z instruktorami Siłowni & Fitness zlokalizowanej w budynku Krytej Pływalni w Niepołomicach zajmiemy się rozgrzewką, elementem, który powinien stać się nawykiem przed rozpoczęciem każdego treningu.

Nie wiedzieć czemu rolę rozgrzewki się marginalizuje. Takie myślenie trzeba szybko zmienić. Dobrze przeprowadzona pozwoli nam tylko na uniknięcie kontuzji, ale spowoduje również, że efekty naszych starań będą jeszcze bardziej okazałe.

Najczęściej zadawane pytanie przy rozpoczęciu

zajęć brzmi, ile takie rozgrzanie powinna trwać? Nie ma na to pytanie idealnej odpowiedzi. Tak to już jest z naszymi organizmami, że jednemu ćwiczącemu wystarczy 10 minut przygotowań, a inny powinien skupić się na rozgrzewce trwającej nawet 30 minut. Jeśli jednak w trakcie rozgrzewki będziemy czuć, że pocimy się coraz bardziej, to możemy być pewni, że nasz organizm jest należycie przygotowany do dalszej części ćwiczeń.

Rozgrzewka, a więc seria niezbyt skomplikowanych ćwiczeń, wykonywana przed zasadniczym treningiem, ma na celu rozgrzanie mięśni. Stają się one wtedy bardziej elastyczne i lepiej ukrwione, a co za tym idzie – gotowe do zaawansowanego treningu.

Warto rozpocząć ją od kilku minut marszu, przechodząc w spokojny trucht. Rozgrzewając się na siłowni warto skorzystać z bieżni. Możemy na

niej określić wszystkie parametry naszego rozruchu począwszy od tempa, poprzez czas i dystans jaki chcemy pokonać. Korzystając z bieżni pamiętajmy o kilku podstawowych zasadach:

- trzymać głowę prosto i patrzeć przed siebie
- zwrócić uwagę na prawidłowe stawianie kroków: krótkie i szybkie są najzdrowsze dla kolan
- utrzymywać wyprostowaną sylwetkę, bez pochylania się do przodu lub do tyłu
- poruszać się środkiem pasa biegowego

Po zakończeniu rozgrzewki ogólnej, mającej na celu pobudzenie całego ciała, a której przykładowy sposób przeprowadzenia opisaliśmy powyżej warto poświęcić kilka minut na rozgrzewkę specjalistyczną, w trakcie której skupimy się na konkretnych celach jakie będziemy chcieli wykonać podczas treningu głównego.

W tej fazie powinniśmy pobudzić partię mięśni, które chcemy trenować w trakcie treningu głównego. Jeśli celem naszego treningu będą nogi, to wykonujemy pierwsze ćwiczenia bez zbędnego obciążenia, np. wyprosty nóg na maszynie w pozycji siedzącej. W przypadku treningu pleców warto rozpocząć od ściągania drążka do karku z małym obciążeniem, tak by pobudzić mięśnie do pracy. W przypadku klatki piersiowej warto rozpocząć od odpowiedniego rozciągnięcia jej na maszynie typu Butterfly - tłumaczy Agnieszka Górecka z Siłowni&Fitness.

Ważne jest, by wykonywane serie nie były zbyt obciążające, ponieważ nadmierne forsowanie sprawi, że zabraknie nam sił na trening zasadniczy. A najciekawsze zajęcia dopiero przed nami...

SZACHOWA MOZAIKA

STANISŁAW TURECKI
UKS Goniec Staniątki

SZACHY - RUCH W STRONĘ INTELEKTU

Na ten trzydniowy projekt, realizowany przy współudziale Województwa Małopolskiego oraz UMiG w Niepołomicach, przyjechało aż 211 szachistów, między innymi z: Warszawy, Poznania, Kielc, czy Mielca. Gminę Niepołomicę reprezentowała grupa 70 dzieci. W sumie odbyło się sześć turniejów klasyfikacyjnych. W poszczególnych turniejach triumfowali:

- w grupie zawodników posiadających ranking międzynarodowy - Amelia Pyzio (UKS przy SP nr 8 Chrzanów) oraz Andrzej Kulesza (TS Wisła Kraków),
- w grupie zawodników ur. w roku 2001 lub młodszych - Julia Klima (UKS Goniec Staniątki) oraz Dawid Łabędź (Wieliczka),
- w grupie zawodników ur. w roku 2003 lub młodszych - Patrycja Zając (UKS przy SP nr 8 Chrzanów) oraz Paweł Zborowski (TS Wisła Kraków),
- w grupie zawodników ur. w roku 2005 lub młodszych - Klaudia Bar (KKSz Kraków) oraz Wiktor Lemański (UKS Goniec Staniątki)
- w grupie zawodników ur. w roku 2006 lub młodszych - Małgorzata Popiel (UKS przy SP nr 8 Chrzanów) oraz Kacper Winiarski (Kraków),
- w grupie zawodników ur. w roku 2005 lub młodszych - Agnieszka Feliks (UKS Goniec Staniątki) oraz Tomasz Łach (UKS Magnus Rzeszawa).

Miejscem gry była sala Domu Kultury w Staniątkach oraz sala gimnastyczna staniąteckiej szkoły podstawowej. Turnieje sędziowali: Andrzej Irlík, Stanisław Turecki, Kornel Łęczek, Anita Baryczka, Kinga Siwek, a biurem zawodów kierowała Kata-

ryzna Długosz Więckowska.

Na łamach gazety, Zarząd UKS Goniec składa podziękowanie: Sylwii Śmietanie, Edycie Kozie, Agnieszce Misiewicz, Monice Kuczek, Marii Biernackiej, Irenie Klimie, Annie Serwin, Krystynie Samek, Renacie Kołodziej, Katarzynie Sosińskiej, Wiesławowi Wnękowi, Gabrielowi Kozie, Arturowi Zabłockiemu, Pawłowi Gaczołowi, Tomaszowi Rainerowi, Robertowi Klimie za przygotowanie sal turniejowych oraz pomoc administracyjną i przygotowanie poczęstunku dla uczestników. Praca wymienionych osób przyczyniła się do sprawnego przeprowadzenia zawodów.

SZACHY W SZKOLE

W ramach projektu „SZACHY - RUCH W STRONĘ INTELEKTU” odbyła się inauguracja wprowadzenia szachów do szkół. W uroczystości wziął udział Burmistrz naszej gminy Roman Ptak. Gościł dyrektor Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Staniątkach – Anny Ślęzak byli także dyrektorzy i nauczyciele ze szkół, które zdecydowały się na wprowadzenie szachów do programu nauczania.

Rozegrany został otwarty turniej debiutantów, w którym grały 104 dzieci urodzone w roku 2007 lub młodsze, nie posiadające wyższej kategorii szachowej, niż piąta. Grupę dziewczęcą wygrały: Gabriela Wilk (Wola Batorska), Zofia Klima (Staniątka), Agnieszka Feliks (Węgrzce Wielkie), w grupie chłopców najlepszym okazał się: Jakub Moździerz (Staniątka), który wyprzedził Maksymiliana Pająka i Dawida Barana z Rzeszawy.

Wśród dzieci znaleźli się chłopcy, którzy pomimo młodego wieku (ur. w 2008 roku) trenowali już w klubach i posiadali czwarte kategorie, więc nie mogli zagrać w turnieju głównym. Dla nich zorganizowano Turniej Asów. Zwyciężył w nim Piotr Wnuk z Niepołomic (UKS Goniec Staniątki), natomiast wspólne, drugie miejsce z jednakową ilością wszystkich punktów zajęli: Adam Bartoszczuk, Borys Gębala (oba UKS przy SP nr 8 Chrzanów) i Filip Koza z Niepołomic (UKS Goniec Staniątki). Pierwsze trójki otrzymały okazałe puchary i nagrody rzeczowe, a pozostali uczestnicy otrzymali jednakowe paczuski słodyczy. Dodatkowo, organizatorzy wyróżnili najlepsze dzieci z poszczególnych szkół. I tak, pamiątkowe statuetki otrzymali: Weronika Niziołek ze Staniątek, Antonina Jurczak z Woli Batorskiej, Kajetan Płatek i Jakub Góra (oba z Niepołomic) Mateusz Cichoń z Woli Batorskiej, Piotr Radwański ze Staniątek, Mateusz Cholewa z Suchoraby, Krzysztof Piotrowski z Zagórza, Antoni Warzecha z Podłęża.

SPROSTOWANIE

W ostatnim numerze Gazety Niepołomiczkiej pominęliśmy Jakuba Śmietanę, zawodnika UKS Goniec Staniątka, ucznia SP w Podłężu, który zajął drugie miejsce w grupie juniorów do lat 14 podczas plenerowego turnieju szachowego rozgrywanego 1 sierpnia w ramach Memoriału Tadeusza Szybińskiego. Bardzo przepraszamy za pomyłkę. Prawidłowa kolejność w tej grupie wyglądała następująco: Magdalena Budkiewicz, Jakub Śmietana, Wojciech Wnuk (wszyscy UKS Goniec Staniątka).

JAK PRZYSŁOWIOWE RYBY W WODZIE

JOLA PRZYSTASZ
koordynator projektu

W ostatnią sobotę wakacji – 29 sierpnia – na niepołomiczkiej basenie po raz siódmy odbyły się zawody pływackie osób niepełnosprawnych. Organizatorem tego wydarzenia było Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych „Dziecięce Marzenia”.

W lipcu i sierpniu dzieci ze Stowarzyszenia, podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy w Niepołomicach oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej ze Śledziejowic brali udział w zajęciach prowadzonych przez instruktorów pływania z niepołomiczkiego basenu. Zajęcia były prowadzone w zależności od umiejętności ich uczestników – dla mało zaprzyjaźnionych z pływaniem była to nauka od podstaw, a dla tych, którzy czują się jak przysłowiowa ryba w wodzie – było to doskonalenie posiadanych umiejętności.

Każdy z uczestników zawodów mógł wziąć udział w trzech konkurencjach, które odbyły się w niecce rekreacyjnej - rzuty do kosza, nur-

kowanie po skarby oraz wyścig z piłeczkami. Najodważniejsi wzięli udział w wyścigu na dużym basenie, a niektórzy mogli też poszaleć na zjeżdżalni. Całość zmagania obserwowali z brzegu i trybun przyjaciele i rodziny zawodników, którzy gorąco ich dopingowali. Na zakończenie rywalizacji, już tradycyjnie uczestnicy otrzymali słodkie upominki oraz karnety na niepołomiczki basen – aby mogli w dalszym ciągu rozwijać swoje umiejętności. Po zawodach uczestnicy mogli zregenerować siły, gdyż czekała na nich pizza i napoje.

Serdeczne podziękowania kierujemy do instruktorów pływania - którzy jak zawsze wykazali się

ogromnym zaangażowaniem, cierpliwością i serdecznością w stosunku do wszystkich uczestników zajęć i zawodów. Wyrazy wdzięczności kierujemy również do Pawła Zająca i Łukasza Zawiiły za pomoc w realizacji naszego projektu.

Projekt był współfinansowany ze środków Powiatu Wielickiego.

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA PAŹDZIERNIKA 2015

2 października

17.30 **Rewia tańca i gimnastyki artystycznej** Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „SOKÓŁ” w Niepołomicach w sali akustycznej Zamku Królewskiego w Niepołomicach, Organizator: PTG „SOKÓŁ” i Fundacja Zamek Królewski w Niepołomicach

18.30 **Niepołomice Miejsce Kobiet** – spotkanie otwarte, a w nim sztuka właściwej pielęgnacji, bambusowe szaleństwo, poczęstunek na bazie ekoproduktów, Superfoods, co to takiego, 20 minutowy trening i o ergonomii pracy i elementów autoterapii. w Piwnicy Dźwięku Małopolskiego Centrum Dźwięku i Słowa. Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach, 12 250 94 48

20.00 **Spotkanie przy Czakramie** – wystąpi Agnieszka Grochowicz, Piwnica Gotycka Zamku Królewskiego, Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach, Fundacja Zamek Królewski w Niepołomicach, 12 250 94 48

4 października

12.00-15.00 **Światowy Dzień Zwierząt**, Park Miejski w Niepołomicach, Stowarzyszenie Młodzi dla Niepołomic, 880 533 498

16.00 **Wernisaż wystawy fotografii Marka Skubisza** w Zamku Królewskim w Niepołomicach odbędzie się, Muzeum Niepołomickie, 12 281 30 11

9 października

10.00-13.00 **Targi edukacji i pracy**, Zamek Królewski w Niepołomicach,

11 października

17.00 **Koncert Muzyki Nowej** w Zamku Królewskim w Niepołomicach. Wystąpią Mikołaj Pęczerski (wiolonczela) i Paweł Wróbel (fortepian), Fundacja Zamek Królewski w Niepołomicach, wstęp wolny, Tel. 12 281 32 32

14 października

10.00 **Odświeżenie tablicy poświęconej pamięci porucznika Józefa Czumy ps. „Skrzypy”**, ul. Szkolna 3, Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach, 12 250 94 48

23 października

18.00 **Spotkanie z podróżnikiem Michałem Paterem**, Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa, Stowarzyszenie Młodzi dla Niepołomic, 880 533 498

w każdą sobotę października

15.00-17.00 Klub Jazdy Konnej Pod Żubrem zaprasza na **darmowe jazdy konne**, ul. Targowa 5 Niepołomice, tel. 603 642 725

W KARTY INACZEJ

Dla tych, którzy lubią gry w karty, a którzy uznali, że czas już na coś nowego, Trefl przygotował niezwykle talie Hanafudy, czyli kart z Kraju Kwitnącej Wiśni. Są to karty do gry wywodzące się z tradycji Japońskiej i europejskiej. Powstały bowiem po tym, jak za sprawą Portugalczyków hiszpańskie karty trafiły do Japonii. Dość szybko Szogunat uznał, że służą do hazardu, dlatego ich zakazano. Chcąc obejść to prawo Japończycy obmyślili swoje karty, nie podobne do tych europejskich, zmieniano wygląd kart, dodając symbole utrzymane w estetyce chińskiej i japońskiej (chińscy wojownicy, broń, zbroje, smoki). Nawet struktura Hanafudy zupełnie nie przypomina europejskich talii, nie ma w niej liczb ani oznaczeń kier, karo, trefl czy pik. 48 kart Hanafudy odwzorowuje 12 kalendarzowych miesięcy. Każdemu miesiącowi przyporządkowany jest kwiat (dosłowne tłumaczenie nazwy to „karty kwiatów”). Oczywiście, tak jak w przypadku tradycyjnych kart, tak i w przypadku Hanafudy, talią można grać w wiele rozmaitych gier. Rozgrywanie symboliki i wyszukiwanie gier może być znakomitą rozrywką na długie październikowe wieczory.

KONKURS

Specjalnie dla czytelników Gazety Niepołomickiej, nasza fabryka Trefl przekazała trzy zestawy do gry w Hanafudy. Karty zostaną rozlosowane wśród czytelników, którzy na adres gazeta.niepolomicka@gmail.com odpowiedź na pytania: która firma jako pierwsza zajęła się legalnie produkcją kart Hanafudy i z czego ta firma jest znana dziś? Termin nadsyłania odpowiedzi mija 20 października.

ROZWIĄZANIE KONKURSU

Nagrody z ubiegłego miesiąca – gry „Rzymianie do domu” wylosowali:
Anna Fluder
Lucyna Sanecka-Kozak
Barbara Futyma
Serdecznie gratulujemy i życzymy udanych rozgrywek.

Serdecznie zapraszamy do poznania i skorzystania z oferty domów kultury gminy Niepołomice.

Dom Kultury w Woli Zabierzowskiej

tel. 12 251 30 05

dk.wzabierzowska@kultura.niepolomice.pl

Pogawędki przy szydełku	pn, godz. 13.30-15.30
Warsztaty kulinarne dla dzieci i młodzieży. Spotkania Pań z KGW	pn, godz. 15.30-17.00
Taniec ludowy dla dzieci	wt, godz. 13.45- 15.15
Indywidualne lekcje gry na akordeonie	wt, godz. 15.15-16.15
Ośrodek Wsparcia Seniora z integracją z młodzieżą	wt, godz. 15.00-19.00
Aerobik dla pań	wt, godz. 18.30-19.30.
Próba grupy śpiewaczej Wolańska Muza	śr, godz. 15.00-17.00
Spotkania przy gitarze	śr, godz. 18.00-20.00
Indywidualne lekcje gry na pianinie	czw, godz. 15.30.00-16.15
Aerobik dla pań	czw, godz. 18.30- 19.30
Ośrodek Wsparcia Seniora z integracją z młodzieżą	pt, godz. 15.00-19.00
Próba teatralna dla młodzieży	pt, godz. 16.00-18.00
Próby Kapeli Ludowej Wolańskie	pt, godz. 18.00-20.00
Komputery	w godz. pracy placówki do godz. 18.00
Tenis stołowy, piłkarzyki	w godz. pracy placówki z wyłączeniem godz. zajęć w dużej sali
TRWA DALSZY NABÓR NA ZAJĘCIA	w dużej sali
Warsztaty plastyczne dla dzieci i młodzieży	25zł/m-c
Język angielski	
Akademia Seniora	7 i 8 październik godz. 10.00 - 15.00

Dom Kultury w Zabierzowie Bocheńskim

tel. 12 281 68 55

dk.zabbochenski@kultura.niepolomice.pl

Kawiarenka komputerowa	pn, godz. 15.00 – 18.00
Tańce w kręgu 50+	pn, godz. 19.00-20.00
Aerobik	pn, godz. 20.00-21.00
Warsztaty plastyczne dla uczestników 6 – 9 lat	wt, godz. 12.00-13.30
Pracownia modeli latających	wt, godz. 14.00-16.00
Kawiarenka komputery	wt, godz. 15.00-19.00
Klub Kobiety Aktywnej	wt, godz. 19.00-20.00
Ośrodek Wsparcia Seniora	śr, godz. 12.00-16.00
Grupa śpiewacza Zabierzanie	śr, godz. 16.00-18.00
Warsztaty rękodzieła dla młodzieży i dorosłych	II i III środa m-ca - godz. 18.00-20.00
Kawiarenka komputerowa	czw, godz. 12.00-14.00
Warsztaty rękodzieła dla seniorów	czw, godz. 13.00-14.00
Warsztaty plastyczne dla młodzieży powyżej 10 lat	czw, godz. 14.00-16.00
Niepołomickie Mażoretki 12+	czw, godz. 17.30-18.30
Balet klasyczny 6+	pt, godz. 14.00-15.00

Dom Kultury w Woli Batorskiej

tel. 12 281 60 03

dk.wbatorska@kultura.niepolomice.pl

Próba Grupy śpiewaczej Nasza Wola	pn, godz. 9.00-12.00
Zabawy ruchowe dla dzieci	pn, godz. 13.00-15.00
Trening taneczny grupy młodzieżowej	pn, godz. 16.00-18.00
Taniec towarzyski dla młodzieży i dorosłych	pn, godz. 19.00-20.00
Warsztaty plastyczne dla dzieci	wt, godz. 15.00-16.30
Warsztaty rysunku i malarstwa dla młodzieży i dorosłych	II i IV wt. m-ca godz. 17.00-18.00
Warsztaty rękodzieła artystycznego	II i IV wt. m-ca godz. 18.00
Próba Grupy śpiewaczej Nasza Wola	Śr, godz. 9.00-12.00
Trening taneczny grupy młodzieżowej	Śr, godz. 17.00-19.00
Warsztaty baletu klasycznego	czw, godz. 16.30-17.30
Nauka gry na gitarze	sob, godz. 9.00-11.15

Nauka gry na pianinie	sob, godz. 11.15-13.20
Tenis stołowy, gry planszowe	w godz. pracy placówki z wyłączeniem godz. zajęć w dużej sali
TRWA DALSZY NABÓR NA ZAJĘCIA	
Warsztaty bibułkarstwa	15zł/m-c
Robotyka – trwa nabór	15zł/zajęcia
Warsztaty ceramiki dla dzieci, młodzieży, dorosłych	15zł/zajęcia
Haft I szydełkowanie	10zł/m-c

Dom Kultury w Ochmanowie

tel. 12 281 83 24

dk.ochmanow@kultura.niepolomice.pl

Klub miłośników gier planszowych i edukacyjnych	pn, godz. 15.30-18.00
Wieczór Seniora	pn, godz. 16.00-18.30
Zajęcia ogólnorozwojowe dla dzieci – zabawy taneczne, plastyka, czytanie bajek	wt, godz. 16.00-17.00
Pomoc w nauce dla dzieci	wt, godz. 17.00 – 19.00
Warsztaty plastyczne dla dzieci od 4 r. ż.	śr, godz. 16.00 – 17.10
Tańce świata 50 +	śr, godz. 18.00 – 18.50
Aerobik dla dziewcząt i kobiet	śr, godz. 19.00 – 20.00
Akademia małego kucharza – zajęcia dla dzieci 7+	czw, godz. 16.30-18.00
Spotkanie KGW	II i ostatni piątek m-ca, godz. 18.00
Warsztaty plastyki użytkowej dla młodzieży i dzieci	pt, godz. 15.30-17.00
Na sportowo i nie tylko	pt, godz. 17.00-19.00
Kawiarenka internetowa	codziennie godz. 15.00-19.00
Tenis stołowy	codziennie godz. 16.00 – 19.00
DO KAŻDEJ GRUPY MOŻESZ JESZCZE DOŁĄCZYĆ	
TRWA DALSZY NABÓR NA ZAJĘCIA	
Taniec nowoczesny dla dzieci	35zł/m-c
Nordic walking	nieodpłatnie

Dom Kultury w Staniątkach

tel. 12 281 82 57

dk.staniatki@kultura.niepolomice.pl

Warsztaty gry na gitarze	pn, godz. 15.30-18.45
Warsztaty gry na pianinie	pn, godz. 18.45- 21.00
Warsztaty budowania i programowania robotów - Robotyka od 5	I i III pn. m-ca, godz. 16.00 - 18.00
Tenis stołowy	pn, godz. 16.00 - 18.00
Niepołomickie Mażoretki 6+	wt, godz. 14.30 - 16.30
Warsztaty tańca baletowego 4+	wt, godz. 16.30 – 17.30
Warsztaty tańca baletowego 6+	wt, godz. 17.30 – 18.30
Kawiarenka internetowa	śr, godz. 18.00 - 20.00
Spotkania ze sztuką – warsztaty plastyczne dla dzieci	czw, godz. 13.00-14.30
Spotkania ze sztuką – warsztaty plastyczne dla młodzieży	czw, godz. 14.30-16.00
Akademia decoupage dla młodzieży i dorosłych	I czw m-ca, godz. 18.00
Rodzinne warsztaty rękodzieła artystycznego	IV czw m-ca, godz. 18.00
Tańce Świata 50 +	czw, godz. 17.00-18.00
Aerobik	czw, godz. 18.00 - 19.00
Taniec towarzyski dla dzieci	pt, godz. 14.00 - 15.00
Warsztaty tańca nowoczesnego dla dzieci	pt, godz. 16.15-17.15
Warsztaty tańca nowoczesnego – młodzież	pt, godz. 17.15-18.15
TRWA DALSZY NABÓR NA ZAJĘCIA	
Rytmika	35zł/m-c
Rodzinne warsztaty ceramiki	15zł/m-c
Warsztaty rysunku i malarstwa dla młodzieży i dorosłych	30zł/m-c
Warsztaty tańca towarzyskiego dla młodzieży i osób dorosłych	35zł/m-c

Dom Kultury w Zagórzcu

tel.12 281 80 52
dk.zagorze@kultura.niepolomice.pl

Nordic Waking	pn, godz.19.00-20.00
Warsztaty tańca ludowego ZPiT Zagórzanie	pn, godz. 20.00-22.00
Akademia Młodego Kucharza kl 1-3	wt, godz.16.00 -17.30
Aerobik dla dziewcząt i kobiet	wt, godz.20.00-21.00
Warsztaty tańca ludowego ZPiT Mali Zagórzanie	śr, godz.18.00-20.00
ZPiT Zagórzanie warsztaty wokalne - emisja głosu	śr, godz.19.00-20.00
Warsztaty tańca ludowego ZPiT Zagórzanie	śr, godz.20.00-22.00
Zajęcia świetlicowe	czw, godz.16.00-17.00
Aerobik dla dziewcząt i kobiet	czw, godz.20.00-21.00
Spotkania ze sztuką dla dzieci i młodzieży	pt, godz.15.00-16.30
Akademia Młodego Kucharza kl 4-6	pt, godz.16.30-18.00
Nordic Waking	pt, godz.19.00-20.00
Tenis stołowy	codziennie w godz. pracy placówki
Kawiarenka internetowa	codziennie w godz. pracy placówki
TRWA DALSZY NABÓR NA ZAJĘCIA	
Rytmika 3+	35zł/m-c
Gra na instrumentach pianinie/gitara/akordeon/keyboard	30zł/zajęcia
Warsztaty teatralne	30zł/m-c
Język angielski	

Dom Kultury w Słomiogro

tel. 12 281 93 63
dk.slomiogro@kultura.niepolomice.pl

Gry i zabawy świetlicowe, chusta animacyjna	pn, godz.14.00-15.30
Warsztaty plastyczne dla dzieci i młodzieży	pn, godz.16.00-19.00
Pomoc w nauce, zabawy dowolne	wt, godz.15.00-17.30
Gry planszowe, zabawy taneczno-sportowe	wt, godz.17.30-18.30
Zajęcia świetlicowe, zabawy dowolne	śr, godz.14.00-16.00
Gry planszowe, zabawy z chustą animacyjną	śr, godz.16.00- 17.00
Rytmika dla dzieci 3+	śr, godz.17.00-17.45
Gry i zabawy sportowe, gry planszowe	czw, godz.14.30-16.30
Warsztaty rękodzieła artystycznego	czw, godz.17.00-18.00
Gry planszowe, zabawy sportowe	pt, godz.14.30 – 16.00
Pomoc w nauce, zabawy dowolne	pt, godz.16.00 – 18.00
Warsztaty tańca nowoczesnego dla młodzieży	pt, godz.18.30-19.30
Zajęcia ruchowe dla dziewcząt i kobiet	pt, godz.20.30 – 21.30
Wypożyczenie książek	codziennie w godz. pracy placówki
Kawiarenka komputerowa	codziennie w godz. pracy placówki
Tenis stołowy, piłkarzyki	wt, godz.18.30-20.00 śr, godz.18.30-19.30 czw, godz.19.00-20.00
TRWA DALSZY NABÓR NA ZAJĘCIA	
Warsztaty tańca nowoczesnego dla dzieci	35zł/m-c
Tańce świata 50+	35zł/m-c

Dom Kultury w Zakrzowcu

tel. 12 281 93 66
dk.zakrzowiec@kultura.niepolomice.pl

Warsztaty gry na keyboardzie	pn, godz.16.00-17.00
Warsztaty rysunku i malarstwa -dzieci/młodzież 8-14 lat	pn, godz.17.00-18.00
Gry i zabawy edukacyjne - odrabianie lekcji	pn, godz.18.00-19.00
Klub gier planszowych	pn, godz.19.00-20.00
Wirtualne podróże – różne zakątki świata i ich kultura	wt, godz.16.00-16.45
Plastyka 3D – rzeźba przestrzenna z różnych mas plastycznych	I i III wtorek m-ca , godz.17.00-19.00
Decoupage dla dzieci	II i IV wtorek m-ca , godz.17.00-19.00
Kobieteria – Klub aktywnych kobiet	wt, godz.19.00-20.00
Gry i zabawy świetlicowe	śr, godz.16.00-17.00
Papierowy świat – warsztaty orgiami	śr, godz.17.00-18.30

Klub miłośników kina – zabawy plastyczne i ruchowe związane z wcześniej podaną tematyką wieczoru	śr, godz.18.30-20.00
Rytmika 3+	czw, godz.16.00-17.00
Zajęcia ogólnorozwojowe dla dzieci i młodzieży	czw, godz.17.00-18.00
Dekoratornia – warsztaty artystyczne dla dorosłych	czw, godz.18.00-20.00
Gry i zabawy edukacyjne	pt, godz.16.00-17.00
Warsztaty rysunku i malarstwa -dzieci/młodzież 8-14 lat	pt, godz.17.00-18.00
Klub gier planszowych	pn, godz.18.00-20.00
Kafejka internetowa	codziennie w godz. pracy placówki
Silownia	codziennie w godz. pracy placówki
Tenis stołowy	codziennie w godz. pracy placówki
Biblioteka	codziennie w godz. pracy placówki
TRWA DALSZY NABÓR NA ZAJĘCIA	
Aerobik dla dziewcząt i kobiet	40 zł/m-c

Dom Kultury w Zakrzowie

tel. 12 281 80 33
dk.zakrzow@kultura.niepolomice.pl

Klub miłośników gier planszowych	pn, godz.14.00 – 15.30
Warsztaty baletu klasycznego 3+	pn, godz.16.00-17.00
Niepołomickie Mażoretki 12+	pn, godz.17.00-19.00
Ośrodek Wsparcia Seniorów	pn, godz.16.00-20.00
Warsztaty baletu klasycznego 8+	wt, godz.13.00-14.00
Warsztaty plastyczne dla dzieci 9- 10 lat	wt, godz.13.30-14.30
Klub miłośników gier planszowych	wt, godz.15.00 – 17.00
Warsztaty baletu klasycznego 12+	wt, godz.18.15 – 19.15
Warsztaty taneczne - Cheeleanderki 25+	wt, godz.19.30 – 20.30
Niepołomickie Mażoretki 6+	śr, godz.12.30-14.00
Warsztaty rękodzieła artystycznego – deqoupage dzieci 10+	śr, godz.13.45-15.00
Kawiarenka internetowa	śr, godz.17.00-19.00
Warsztaty rękodzieła artystycznego – plastyka 3D, dzieci 7+	czw, godz.12.30-13.30
Akademia kulinarna dzieci 8+	czw, godz.15.00-17.00
Ośrodek Wsparcia Seniorów	czw, godz.16.00-20.00
Szydełkiem malowane – warsztaty dzieci 10+	pt, godz.13.30-14.30
Warsztaty rękodzieła artystycznego – deqoupage dorośli	pt, godz.17.00-19.00
Kawiarenka internetowa	pt, godz.17.00-19.00

Świetlica Kultury w Podgrabiu

tel.12 281 32 64
dk.podgrabie@kultura.niepolomice.pl

Tenis stołowy, szachy i inne gry stolikowe	wt, godz. 17.00-18.00
Spotkania Klubu Seniora (drugi i czwarty wtorek miesiąca)	wt, godz. 18.00-19.00
NordicWalking	wt, godz. 18.00
Warsztaty plastyczne i manualne dla dzieci 0-II kl.	śr, godz. 14.30-16.00
Gry i zabawy sprawnościowe	śr, godz.16.00-17.00
Warsztaty plastyczne i rękodzieła artystyczne dla dzieci III – VI kl.	czw, godz. 15.30-17.30
Gry edukacyjne dla dzieci (kalambury, scriba, monopoly)	pt, godz. 14.00-15.00
Czytanie bajek i wierszy, malowanki dla maluchów	pt, godz. 15.00-17.00
Tenis stołowy	pt, godz. 17.00-18.30
NordicWalking	pt, godz. 18.00
Kawiarenka internetowa	codziennie w godzinach pracy placówki
TRWA DALSZY NABÓR NA ZAJĘCIA	
Rytmika	35zł/m-c
Aerobik	40zł/m-c
Taniec nowoczesny dla dzieci i młodzieży	35zł/m-c
Rękodzieło artystyczne i ludowe	25zł/m-c

Filia Niepołomice Jazy

Tenis stołowy	pn, godz. 14.15-18.00
Siłownia	pn, godz. 14.15-18.00
Piłka siatkowa	pn, godz. 14.15-18.00
Karate kyokushin	pn, godz. 18.00-20.00
Warcaby, szachy	wt, godz. 14.15-15.15
Koszykówka	wt, godz. 15.30-17.30
Siłownia	wt, godz. 16.00-18.00
Zajęcia na basenie	śr, godz. 15.00-18.00
Siłownia	czw, godz. 14.15-16.15
Halowa piłka nożna	czw, godz. 16.00-18.00
Zajęcia artystyczno-plastyczne	czw, godz. 16.00-17.00
Piłka ręczna	pt, godz. 14.15-15.15
Siłownia	pt, godz. 15.30-18.00
Halowa piłka nożna	pt, godz. 17.00-18.00

Klub Kultury w Suchorabie

tel. 12 284 05 57

dk.suchoraba@kultura.niepolomice.pl

Klub Malucha	pn, godz. 10.30-13.30
Grupa teatralna Promyczek	pn, godz. 13.30-15.00
Zajęcia świetlicowe, gry i zabawy	pn, godz. 15.00-15.30
Klub Malucha	wt, godz. 10.00-13.00
Spotkania ze sztuką – warsztaty plastyczne dla dzieci	wt, godz. 13.30-15.00
Klub Malucha	śr, godz. 10.00-13.00
Robotyka dla dzieci i młodzieży	śr, godz. 13.40-15.40 co drugi tydzień
Klubik amatorów gier planszowych	śr, godz. 13.30-15.30 co drugi tydzień
Nordic Walking	śr, godz. 19.00-20.00
Aerobik dla dziewcząt i kobiet	śr, godz. 20.00-21.00
Klub Malucha	czw, godz. 10.00-13.00
„Książka – mój przyjaciel” Wspólne czytanie bajek i wierszy.	czw, godz. 13.00-14.30
Warsztaty rękodzieła artystycznego	czw, 15 października godz. 16.15-17.45
Klub Malucha	pt, godz. 11.00-13.00
Punkt wypożyczenia książek	codziennie w godz. pracy
Komputery	codziennie w godz. pracy
TRWA DALSZY NABÓR NA ZAJĘCIA	
Zabawy rytmiczne dla najmłodszych	35zł/m-c
Spotkania ze sztuką – warsztaty plastyczne dla dzieci	25zł/m-c
Warsztaty gry na keyboardzie/gitarze	30zł/zajęcia

Dom Kultury w Chobocie

tel. 502 036 928

dk.chobot@kultura.niepolomice.pl

Szkółka gitarowa	pn, godz. 16.00-17.00
Próba zespołu Chobot Blues Band	pn, godz. 17.00-20.00
Pracownia modelarska	wt, godz. 15.00-17.00
Studio Piosenki/ Studio Nagrań	wt, godz. 17.00-19.00
Szkółka gitarowa	śr, godz. 16.00-20.00
Tenis stołowy	czw, godz. 16.00-18.00
Warsztaty muzyczne/Studio Nagrań	czw, godz. 18.00-20.00
Szkółka gitarowa	pt, godz. 16.00-20.00
Zajęcia fitness - Nordic Walking na terenie Puszczy Niepołomickiej	wg ustaleń tel. 530 040 116

Dom Kultury INSPIRO w Podłężu

tel. 664453071

www.inspiro.org, biuro@inspiro.org, beata@inspiro.org

Śrubki i blaszki (grupa I, 5-6 lat)	pn, godz. 15.00 - 16:00
Śrubki i blaszki (grupa II, 5-6 lat)	pn, godz. 17:00 - 18:00
Warsztaty teatralne (grupa 7-11 lat)	pn, godz. 16:30 - 18:00
Warsztaty teatralne (grupa 12+)	pn, godz. 18:15 - 19:45
Patchwork dla dzieci (grupa I, dzieci 9+)	pn, godz. 16:15 - 17:45
Patchwork dla dzieci (grupa II, dzieci z rodzicami)	pn, godz. 18:00 - 19:30
Patchwork dla dzieci (grupa III, dzieci z rodzicami)	wt, godz. 16:15 - 17:45
Patchwork dla dzieci (grupa IV, dzieci 9+)	wt, godz. 18:00 - 19:30
Patchwork dla seniorów	pn, godz. 10:30 - 12:00
Patchwork dla dorosłych (grupa I - początkująca)	śr, godz. 17:00 - 19:00
Patchwork dla dorosłych (grupa II)	śr, godz. 19:15 - 21:15
Patchwork dla dorosłych (grupa III - początkująca)	czw, godz. 17:00 - 19:00
Patchwork dla dorosłych (grupa IV)	czw, godz. 19:15 - 21:15
Senior IT manager - warsztaty komputerowe dla seniorów, grupa I	pn, godz. 17:30 - 18:15
Senior IT manager - warsztaty komputerowe dla seniorów- grupa II	czw, godz. 10:30 - 11:15
Warsztaty fotograficzne - młodzież i dorośli	pn, godz. 19:30 - 21:00
Under construction (grupa 5 – 6 lat)	wt, godz. 15:00 - 16:00
Under construction (grupa 7 – 9 lat)	wt, godz. 16:15 - 17:15
Balet (grupa 4-5 lat)	wt, godz. 15:30 - 16:15
Balet (grupa 5-6 lat)	wt, godz. 16:15 - 17:15 pt, godz. 16:15 - 17:15
Balet (grupa 7-9 lat)	wt, godz. 17:15 - 18:15 pt, godz. 17:15 - 18:15
Balet (grupa 9+)	wt, godz. 18:15 - 19:30 pt, godz. 18:15 - 19:30
Pracownia książki (grupa 7-11 lat)	wt, godz. 17:15 - 18:30
Pracownia książki (grupa 12+)	wt, godz. 18:45 - 20:00
Zwariowana pracownia sztuki (grupa 5-6 lat)	śr, godz. 15:30 - 16:30
Cztery pory sztuki (grupa 5-6 lat)	śr, godz. 16:45 - 17:45
Cztery pory sztuki (grupa 4-latki)	śr, godz. 18:00 - 19:00
Taniec współczesny (grupa 9+)	śr, godz. 19:00 - 20:00
Taniec współczesny (dorośli)	śr, godz. 20:00 - 21:00
Robotyka – tylko dla dorosłych (tylko dorośli)	śr, godz. 19:00 - 20:30
Dziecięca matematyka (grupa 5-6 lat)	czw, godz. 15:00 - 16:00
Trzy czwarte! (maluszki z rodzicami)	czw, godz. 16:30 - 17:30
Śpiewamy! - dzieci	czw, godz. 17:30 - 18:30
Śpiewamy! - dorośli	czw, godz. 18:30 - 19:30
Warsztaty kulinarne dla dzieci (grupa 5-6 lat)	czw, godz. 16:00 - 17:15
Warsztaty kulinarne dla dzieci (grupa 7-11 lat)	czw, godz. 17:30 - 18:45
Joga- dorośli	pn, godz. 9:00

Niepołomicki Dom Kultury

tel. 601 51 85 36

janusz@moa.edu.pl

Zajęcia multimedialne	pn, godz. 18.00-20.00
Klub literacki	pn, co dwa tygodnie (8.06, 22.06), godz. 17.00-20.00
Kółko szachowe	wt, godz. 18.00-20.00
Malarstwo	wt, godz. 16.00-17.30
Haft i szydełkowanie	wt, godz. 16.30-19.30
Niepołomicki Bank Czasu	wt, godz. 18.00-20.00
Rękodzieło artystyczne	śr, godz. 17.00-19.00, pt, godz. 16.00-18.00
Zajęcia komputerowe	śr, godz. 18.00-19.30
Dyskusyjny klub filozoficzno-społeczny	czw, 18.00-20.00

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa

tel. 12 357 34 65
e-mail: kontakt@mcdis.pl

nauka gry na gitarze klasycznej (zajęcia indywidualne)	pon. godz. 14.00 – 20.00
nauka gry na pianinie (indywidualne)	pon. godz. 14.00 – 20.00
nauka gry na gitarze elektrycznej (indywidualne)	pon. godz. 14.00 – 21.00
zajęcia wokalne (indywidualne)	pon. godz. 14.00 – 19.00
zajęcia wyrównawcze (j. polski)	pon. godz. 13.00 – 13.45
zajęcia wyrównawcze (j. angielski)	pon. godz. 14.00 – 15.30
taniec nowoczesny STREET DANCE (8 – 12 lat)	pon. godz. 15.00 – 15.55
JOGA zdrowy kręgosłup + dla kobiet w ciąży	pon. godz. 17.00 – 17.55
JOGA początkujący	pon. godz. 18.00 – 18.55
JOGA ogólna	pon. godz. 19.00 – 20.15
PILATES + JOGA (zajęcia o poranku)	wtorek – godz. 8.30 – 9.30
nauka gry na gitarze klasycznej (zajęcia indywidualne)	wtorek – godz. 13.00 – 19.00
zajęcia wokalne (indywidualne)	wtorek – godz. 15.00 – 21.00
nauka gry na perkusji (indywidualne)	wtorek – godz. 13.00 – 20.00
nauka gry na pianinie (indywidualne)	wtorek – godz. 14.00 – 20.00
zajęcia wyrównawcze (j. angielski)	wtorek – godz. 12.50 – 14.30
zajęcia wyrównawcze (j. polski)	wtorek – godz. 14.40 – 15.25
JOGA dla MŁODZIEŻY	wtorek – godz. 15.30 – 16.30
ODYSEJA UMYSŁU (kl. I – II)	wtorek – godz. 15.30 – 16.30
zajęcia wyrównawcze (j. angielski)	środa – godz. 14.00 – 14.45
zajęcia wokalne (indywidualne)	środa – godz. 14.00 – 19.00
nauka gry na pianinie (indywidualne)	środa – godz. 14.00 – 20.00
nauka gry na gitarze elektrycznej (indywidualne)	środa – godz. 14.00 – 21.00
nauka gry na gitarze klasycznej (zajęcia indywidualne)	środa – godz. 16.30 – 20.30
taniec BREAK DANCE (początkujący)	środa – godz. 16.00 – 16.55
taniec BREAK DANCE (zaawansowani)	środa – godz. 17.00 – 17.55
JOGA początkujący	środa – godz. 18.00 – 19.00
JOGA ogólna	środa – godz. 19.00 – 20.15
PILATES + JOGA (zajęcia o poranku)	czwartek – godz. 8.30 – 9.30
GIMNASTYKA dla SENIORÓW	czwartek – godz. 9.45 – 10.45
zajęcia wyrównawcze (j. polski)	czwartek – godz. 12.45 – 13.30
zajęcia wyrównawcze (j. angielski)	czwartek – godz. 13.45 – 14.30
zajęcia wokalne (indywidualne)	czwartek – godz. 14.00 – 20.00
nauka gry na gitarze (indywidualnie)	czwartek – godz. 12.40 – 20.30
nauka gry na perkusji (indywidualne)	czwartek – godz. 13.00 – 19.00
ODYSEJA UMYSŁU (kl. III – V)	czwartek – godz. 15.30 – 16.30
taniec MIX (7 – 9 lat)	czwartek – godz. 15.00 – 16.00
TAŃCOWANIE (rytmika + balet, 4 – 5 lat)	czwartek – godz. 16.10 – 17.10
taniec KREATYWNY (5 – 6 lat)	czwartek – godz. 17.15 – 18.15
taniec współczesny (9 – 12 lat)	czwartek – godz. 18.20 – 19.35
latino solo (dorośli)	wtorek – godz. 19.00 – 19.55
taniec towarzyski (dorośli)	wtorek – godz. 20.00 – 21.00
zajęcia wyrównawcze (j. angielski)	piątek – godz. 13.00 – 15.30
zajęcia wokalne (indywidualne)	piątek – godz. 13.00 – 19.00
nauka gry na rogu myśliwskim	piątek – godz. 18.00 – 21.00

GAZETA NIEPOŁOMICKA

www.niepolomice.eu

Pismo należy do Polskiego Stowarzyszenia Prasy Lokalnej.

Nakład: 5000 egz.

Wydawca: Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach
pl. Zwycięstwa 13, 32-005 Niepołomice

Adres redakcji: 32-005 Niepołomice,
ul. Zamkowa 5, tel. 12 250 94 50, faks 12 250 94 00
e-mail: joanna.kocot@niepolomice.com
gazeta.niepolomicka@gmail.com

Redaktor naczelna: Joanna Kocot

Kolportaż:
UMiG w Niepołomicach, tel. 12 250 94 50

Tekstów niezamówionych redakcja nie zwraca, ponadto zastrzega sobie prawo do skracania artykułów i korektury oraz opatrywania ich własnym tytułem.

Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie odpowiada.

Skład i druk:

Drukarnia LEYKO Sp. z o.o. w Krakowie
e-mail: drukarnia@leyko.pl, www.leyko.pl

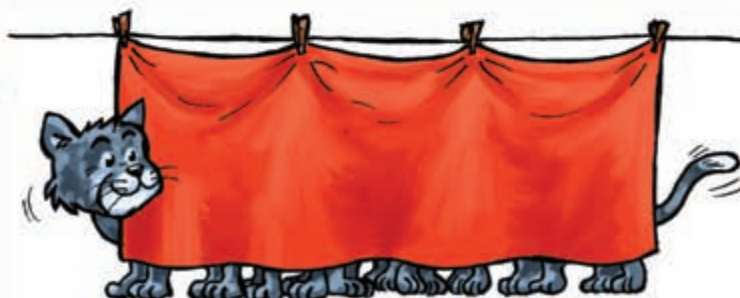

RUSZ makówką z Trzoskiem

KTÓRA Z LITER
NIE PASUJE
DO POZOSTAŁYCH?

A C E
K G M

PRZYJRZYJ SIĘ DOKŁADNIE I ZASTANÓW SIĘ,
ILE KOTÓW SKRYŁO SIĘ ZA RĘCZNIKIEM.

**NA CO WYDAMY
1 000 000 zł ?
Z BUDŻETU GMINY**

www.lepszeniepolomice.pl

**GŁOSOWANIE NA PROJEKTY
DO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO
W GMINIE NIEPOŁOMICE
10.10-18.10.2015 r.**

<https://www.facebook.com/lepszeniepolomice>

Stowarzyszenie
Miłośników
Ziemi Niepołomickiej